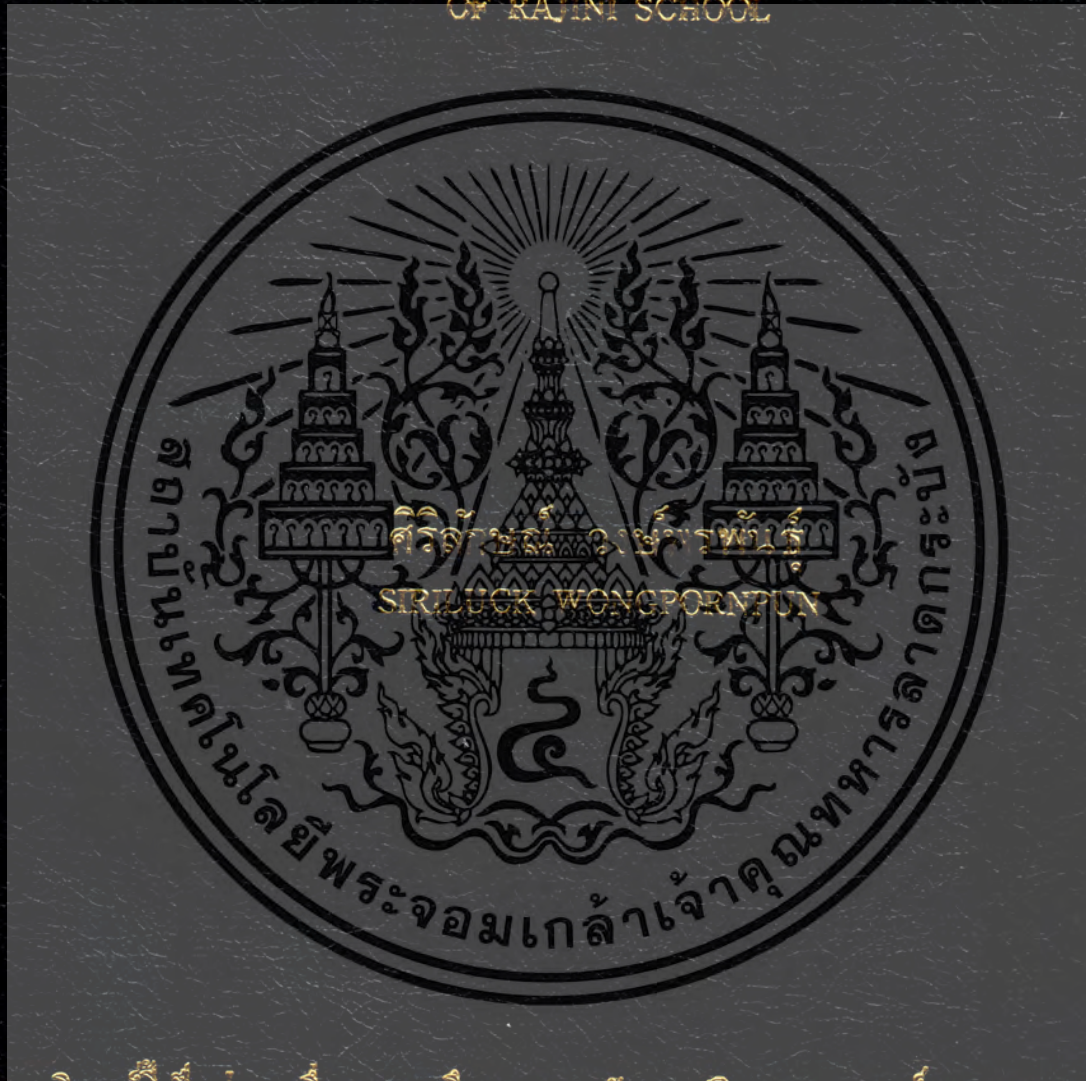

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนการสอน
ของโรงเรียนราชินี

PARENT'S PARTICIPATION IN EDUCATION PLAN MANAGEMENT
OF RAJINI SCHOOL

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อศึกษา

นันทิณี วิชาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2548

ISBN 974-15-1485-9

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนการสอน
ของโรงเรียนราชินี

PARENT'S PARTICIPATION IN EDUCATION PLAN MANAGEMENT
OF RAJINI SCHOOL

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 61034
วัน,เดือน,ปี..... - 7 ก.ค. 2549

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2548

ISBN 974-15-1485-9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**PARENT'S PARTICIPATION IN EDUCATION PLAN MANAGEMENT
OF RAJINI SCHOOL**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2005

ISBN 974-15-1485-9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2005

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

นักศึกษา

ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี

รหัสประจำตัว

นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์

ปริญญา

43064125

สาขาวิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

พ.ศ.

การบริหารอาชีวศึกษา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2548

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ใน 4 ด้านคือ (1) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ (2) การวางแผนการเรียนรู้ (3) กิจกรรมการเรียนรู้ (4) การประเมินผลการเรียนรู้ และเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินีจำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) และช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) ปีการศึกษา 2547 มีจำนวนผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) 260 คน และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเอง โดยวัดความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 4 ด้าน คือ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test

ผลการวิจัยสรุปว่า

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เมื่อเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวางแผน การเรียนรู้ และด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้

ผลการเปรียบเทียบพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ในภาพรวมแตกต่างกัน พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกัน พิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมทุกด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis title	Parent's Participation in Education Plan Management of Rajini School
Student	Miss Siriluck Wongpornpun
Student ID.	43064125
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2005
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Rawiwan Chinatrakool
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr. Naovaratana Vilaichone Assistant Professor Dr. Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The objectives of the study were to investigate guardian's participation need in instructional management of Rajini School on 4 aspects were 1) Learning standard determination, 2) Learning planning 3) Learning activities, 4) Learning evaluation and compare guardian's participation need in instructional management of Rajini School.

The sample in the study were 260 persons of Rajini School's guardian in primary education (Por 4-6) and 260 persons of Rajini School's guardian in secondary education (Mor.1-3). The tool of the study was the questionnaire which constructing by the researcher. The questionnaire was consisted of the measurement concerning guardian's participation need on 4 aspects that were learning standard determination, learning planning, learning activities and learning evaluation. The questionnaire has 3 parts were part one, general information of respondents, part two guardian's participation need in instructional management and part three open questionnaire.

Mean, standard deviation and t-test were used as the statistical analysis.

The finding were as follow.

The guardian's Participation Need in Instructional Management of Rajini School in instructional management all of 4 aspects as more level. The guardian need in instructional management in each aspect respectively such as learning evaluation, learning activities, learning planning and learning standard determination.

The comparative study was found that guardian of primary and secondary education needed in participation of instructional management were statistical difference which accepted the hypothesis. All of the aspects has statistical difference. The mean of the primary education guardian has higher than the mean of the secondary education guardian.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดี ด้วยคำแนะนำให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเขียน วิทยานิพนธ์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.รวิวรรณ ชินะตระกูล อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติพงศ์ มะโน รองศาสตราจารย์อุดมศักดิ์ สาริบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลัย จีรวัดนเกษตร์ ดร.ณรงค์ พิมสาร รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร ไชยะ รองศาสตราจารย์ ดร.เมธิ ปัตนชนานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ไพฑูรย์ พิมดี ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณหม่อมหลวงประทีปพิชัย นาคทรราช ผู้จัดการโรงเรียนราชินีและคุณครู เรื่องศิริ สิงหเดชะครูใหญ่โรงเรียนราชินีที่ให้การอนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อริเกียรติ ทองเพิ่ม ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ไพฑูรย์ พิมดี คุณครูพนมวรรณ แก้วพ่อง และคุณครูวิรัชภรณ์ สนองคุณที่ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัยให้

ขอขอบคุณ คุณศิริวรรณ ฉายศิริ คุณวิภา เชื้อกำลังแรง และบุคลากรของคณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรมทุกท่าน ในการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในเรื่องการ ออกเอกสารทางราชการ จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบคุณคุณสมบูรณ์ ลักษณะวิมล คุณอรุณศรี บุญสูงเนิน คุณพิชัย ชัยชินรัตน์และ เพื่อนร่วมรุ่น 14 การบริหารอาชีวศึกษาทุกท่านสำหรับกำลังใจและให้การช่วยเหลือในทุกๆเรื่อง และท้ายที่สุดขอขอบพระคุณคุณแม่และทุกคนในครอบครัว ที่เป็นกำลังใจสำคัญในการก่อให้เกิด ความสำเร็จในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนราชินี.....	6
2.2 ระบบการบริหารงานของโรงเรียนราชินี.....	11
2.3 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี.....	18
2.4 การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม.....	21
2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง.....	30
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	85
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	85
5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
5.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	86
5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
5.7 สรุปผลการวิจัย.....	87
5.8 อภิปรายผลการวิจัย.....	89
5.9 ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	106
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	113
ภาคผนวก ค ตารางแสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ราชดำเนินพิจารณารายข้อ.....	125
ประวัติผู้เขียน.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับ ประถมศึกษาปีที่การศึกษา 2542.....	24
2.2 องค์ประกอบในการผลิตที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน.....	36
2.3 มาตรการควบคุมคุณภาพองค์ประกอบในการเรียนการสอน.....	37
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
4.1 แสดงจำนวน ร้อยละ และลำดับที่ของข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองโรงเรียนราชินี.....	78
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกรายด้านและภาพรวม.....	79
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านการกำหนดเกณฑ์ มาตรฐานการเรียนรู้.....	80
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านการวางแผนการเรียนรู้.....	81
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านกิจกรรมการเรียนรู้.....	82
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านการประเมินผลการเรียนรู้.....	83
4.7 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน ในภาพรวม.....	84
ค1 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้จำแนกผู้ปกครอง ตามระดับชั้นของนักเรียน.....	126
ค2 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี ด้านการวางแผนการเรียนรู้ จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้น ของนักเรียน.....	127

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ค3 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้น ของนักเรียน.....	128
ค4 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้น ของนักเรียน.....	129

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แผนผังภายในบริเวณ โรงเรียนราชินี.....	10
2.2	แผนภูมิการบริหารงาน โรงเรียนราชินี.....	16
2.3	แผนภูมิการบริหารงานบุคลากร โรงเรียนราชินี.....	17
2.4	องค์ประกอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษา.....	33
2.5	แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการดำเนิน การประกันคุณภาพการศึกษา.....	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา IX ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา ทำให้ครูอาจารย์ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาตื่นตัวที่จะเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ เปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ เน้นคุณภาพที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข การปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดหลักเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะในหมวด 4 ทั้งหมด 8 มาตรา ในมาตรา 22 มีประเด็นหลักเป็นจุดเน้นที่น่าสนใจในการจัดการศึกษา 3 ประเด็นคือ (1) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และพัฒนาตนเองได้ (2) ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด (3) กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ในอดีตที่ผ่านมากว่าร้อยปี ก่อนที่จะมีระบบโรงเรียนอย่างเช่นปัจจุบัน การจัดการศึกษาของไทยขึ้นอยู่กับพ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ที่ถ่ายทอดทุกสิ่งทุกอย่างของครอบครัวหรือของตระกูล รวมทั้งความรู้ในเรื่องของการทำมาหากิน จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง แต่เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งว่าในปัจจุบันระบบการศึกษาหรือระบบโรงเรียนได้กลายเป็นระบบที่ค่อนข้างแข็งมากเกินไป จนกระทั่งพ่อแม่ทั้งหลายเมื่อส่งลูกเข้าอยู่ในโรงเรียนแล้ว ก็เกือบจะไม่มีช่องว่างหรือไม่มีโอกาสที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับลูกหลานของตนเองได้เลย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีเจตนารมณ์ชัดเจนในการที่จะให้ทุกฝ่ายของสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงเปิดโอกาสให้ พ่อ-แม่ ผู้ปกครองที่มีความพร้อมและความต้องการ มีสิทธิจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานได้ ดังสาระที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 และมาตรา 18(3) การศึกษาการจัดสภาพการเรียนการสอนของครูโรงเรียนราชินี ได้มีการพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหรือผู้เรียน ความเป็นไปในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามจุดหมาย เนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและการวัดผลและการประเมินผลสามารถดำเนินการได้ง่าย ผลของการปฏิบัติจึงต้องให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม เนื่องจากพบว่าโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ติดต่อกับทางบ้านน้อยครั้ง ครูกับผู้ปกครองไม่ได้มีโอกาสพบกัน ทำให้ครูและผู้ปกครองขาดความร่วมมือในการที่จะสอดส่องดูแลและเอาใจใส่ความประพฤติและการเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองมักถือว่าโรงเรียนหรือครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอน จึงไม่ได้เอาใจใส่ในปัญหาของเด็กเท่าที่ควร ประกอบกับผู้ปกครองต้องมีการปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงทำให้ความสัมพันธมีน้อย ผู้ปกครองไม่ใคร่มีบทบาทในการจัดการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นต้นการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนไม่รู้จักนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ เช่น การเชิญผู้ปกครองที่มีความชำนาญมาร่วมช่วยเป็นวิทยากร ดังนั้น ผู้มีความชำนาญในอาชีพต่างๆจึงมองไม่เห็นความสำคัญของโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่เป็นปัญหาควรได้รับการแก้ไขคือ ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองมักจะใช้เวลาไปประกอบอาชีพหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ไม่สนใจต่อกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 1 มาตรา 9 ข้อ 6 กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้จะต้องมีบทบาทร่วมกัน ได้แก่ (1) การสำรวจความต้องการ (2) การกำหนดมาตรฐาน (3) การวางแผนการเรียนรู้ (4) กิจกรรมการเรียนรู้ (5) การประเมินผล (6) การสรุปผลการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 57) ไพฑูริย์ สีนาร์ตน์ (2529 : 81) กล่าวว่า พ่อ แม่หรือผู้ปกครองควรจะเป็นกลุ่มแรกที่จะป้อนข้อมูลป้อนกลับแก่โรงเรียน จะทำให้โรงเรียนรู้ว่าได้จัดการศึกษาไปอย่างไรได้ผล ไม่ได้ผลเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมตามความต้องการของชุมชนมากน้อยเพียงใด ในทำนองเดียวกัน สุพิชญา ธีระกุล (2539 : 59) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนน้อยมาก โดยเฉพาะในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน การสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน และการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่สนองตอบความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ถ้าสร้างได้จะทำให้เกิดผลดีกับโรงเรียนอย่างยิ่ง แต่โรงเรียนก็ไม่สามารถสร้างได้ดีทั้งนี้เพราะมีปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้เกิดขึ้น คือ (1)ทัศนคติของผู้ปกครองที่ไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน (2) ทัศนคติของครู ไม่อยากพบผู้ปกครอง เพราะ กลัวว่าผู้ปกครองจะมาตำหนิเกี่ยวกับการตั้งสอนอบรมเด็ก (3) การเข้าใจผิด บางครั้งผู้ปกครองตำหนิตัดสินโรงเรียนโดยเชื่อลูกมากกว่าได้ตรงไหนเหตุผลอันควร (4) นโยบายของโรงเรียน ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ เช่น ไม่ให้มาทำกิจกรรมพิเศษ (5) การให้บริการแก่โรงเรียน ผู้ปกครองจะสนใจและให้ความร่วมมือ ถ้าหากโรงเรียนได้เอาใจใส่ห่วงใย และให้บริการแก่บุตรหลานของตน ในขณะที่เดียวกันผู้ปกครองไม่พอใจมากถ้าหากโรงเรียนไม่ได้เอาใจใส่ห่วงใย ให้บริการแก่บุตรหลานของตน เช่น เด็กได้รับบาดเจ็บจากการเล่นกีฬา เด็กป่วยใช้ทางโรงเรียนไม่ได้เอาใจใส่ เด็กทะเลาะกัน

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี ในช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) และช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) ว่ามีความแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์สำหรับการปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอน ให้มีความเหมาะสมและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ใน 4 ด้าน คือ (1) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ (2) การวางแผนการเรียนรู้ (3) กิจกรรมการเรียนรู้ (4) การประเมินผลการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี แตกต่างกันในภาพรวมและรายด้าน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดทางทฤษฎีของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ในหมวด 1 มาตรา 9 ข้อ 6 คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจำแนกเป็น 4 ด้าน คือ (1) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ (2) การวางแผนการเรียนรู้ (3) กิจกรรมการเรียนรู้ (4) การประเมินผลการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 57)

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) และช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนราชินี ใน 4 ด้าน คือ (1) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ (2) การวางแผนการเรียนรู้ (3) กิจกรรมการเรียนรู้ (4) การประเมินผลการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) จำนวน 800 คน และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) จำนวน 800 คน รวมจำนวน 1,600 คนในปีการศึกษา 2547

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1) ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) ปีการศึกษา 2547	260	คน
2) ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) ปีการศึกษา 2547	260	คน
รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	520	คน

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรต้น

1) ระดับชั้นของนักเรียน จำนวนเป็น

1.1 ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)

1.2 ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ

2.1 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้

2.2 การวางแผนการเรียนรู้

2.3 กิจกรรมการเรียนรู้

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้

1.5.3 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพภูมิศาสตร์

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) ของโรงเรียนราชินี ในปีการศึกษา 2547 กรณีผู้ปกครองที่มีบุตรทั้ง 2 ระดับชั้น จะเลือกศึกษาระดับที่สูงกว่าเพียงคนเดียว

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนด นิยามขอบเขตหรือความหมายของศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัยไว้ดังนี้

1.6.1 โรงเรียนราชินี หมายถึง โรงเรียนราชินี ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.6.2 ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือญาติพี่น้องที่ทำหน้าที่ให้ความอุปการะเลี้ยงดูนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) และช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) ที่ศึกษาในโรงเรียนราชินี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ หรือสงวนลิขสิทธิ์โดย อ.เอกสาร หมายความว่าหากมีการนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6.3 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความประสงค์หรือความสนใจอันเป็นความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันเพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้ ของโรงเรียนราชินี ความต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1.6.3.1 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการแนะนำและสนับสนุน เพื่อกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ แผนพัฒนาโรงเรียน และพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัด ความสนใจและเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

1.6.3.2 การวางแผนการเรียนรู้ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการวางแผนการจัดการศึกษาในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดหางบประมาณและทุนการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1.6.3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน สติปัญญา ความถนัดตามความสามารถของนักเรียน รวมไปถึงการให้ความร่วมมือด้านการบริการสถานที่

1.6.3.4 การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การให้ความร่วมมือรวบรวมข้อมูลและสรุปผลเพื่อประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนด้านการจัดการเรียนการสอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี ดังต่อไปนี้

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนราชินี
- 2.2 ระบบการบริหารของโรงเรียนราชินี
- 2.3 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี
- 2.4 การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม
 - 2.4.1 การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
 - 2.4.2 การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- 2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง
 - 2.5.1 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้
 - 2.5.2 การวางแผนการเรียนรู
 - 2.5.3 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.5.4 การประเมินผลการเรียนรู้
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนราชินี

คู่มือครูโรงเรียนราชินี ปีการศึกษา 2545 (2545 : 1-4) ได้กล่าวถึงประวัติของโรงเรียนราชินีไว้ดังนี้ สมเด็จพระศรีพัชรินทรา พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานกำเนิดโรงเรียนราชินีเมื่อ วันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2447 ณ ตึกแถว มุมถนนอภัยวงศ์และถนนจักรเพชร ตำบลปากคลองตลาด ซึ่งเป็นทรัพย์สินส่วนพระองค์ และได้ทรงจ้างครูมาจากประเทศญี่ปุ่น 3 คน ให้สอนภาษาอังกฤษ คำนวณ วิทยาศาสตร์ วาดเขียน เย็บปัก และ การประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง ครูทั้งสามคนนี้อยู่ประจำในโรงเรียน คนหนึ่งชื่อ มิศยาซุอิ เททสุ สำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษ เป็นอาจารย์ใหญ่ และได้ทรงจ้างสตรีไทยมาเป็นครูสอนภาษาไทยและการตัดเย็บเสื้อผ้าสตรีอีกคนหนึ่ง

สมเด็จพระศรีพัชรินทรา พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานโครงการศึกษาไว้คือ ให้มีความรู้ทางการช่างฝีมือขนาดสามารถประกอบอาชีพได้ ให้อ่านออกทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และสามารถเขียนให้ผู้อื่นอ่านเข้าใจได้ มีการอบรมศีลธรรม จรรยาและมารยาท พระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในโรงเรียนตลอดจนเงินเดือนครู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) ได้ทรงรับพระราชภารกิจแทนสมเด็จพระบรมราชินี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หลวงอภิรักษ์ ราชฤทธิ์ (พระยาสุรินทราชา-นกงูง วิเศษกุล) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน และให้สอนวิชาภูมิศาสตร์ในชั้นใหญ่เพิ่มขึ้นอีกวิชาหนึ่ง

สมัยแรกโรงเรียนแบ่งภาคเรียนเป็น 2 ภาค ในภาคเรียนที่สองของปีแรกที่ก่อตั้งนั้น โรงเรียนได้ย้ายไปอยู่ตึกริมแม่น้ำเจ้าพระยาใกล้ปากคลองหลอด ทำข้างวังหน้า ข้างวังกรมพระนเรศวรฤทธิ์ ถนนพระอาทิตย์ สมเด็จพระศรีพัชรินทรา พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ให้ หม่อมเจ้ามณฑการพ กมลาศน์ มาเป็นอาจารย์สอนนักเรียนชั้นใหญ่ หม่อมเจ้าเฉลิมวรรณมาลา กมลาศน์ สอนนักเรียนชั้นเล็ก และให้เปิดรับนักเรียนกินนอนในปี พุทธศักราช 2448

ปีพุทธศักราช 2449 สมเด็จพระศรีพัชรินทรา พระบรมราชินีนาถ ได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้โรงเรียนราชินีได้ย้ายมาอยู่ ณ สถานที่สุหนันทาลัย

เมื่อครูญี่ปุ่นทั้งสามทำการสอนอยู่นหมดสัญญาจ้างแล้วจึงกลับประเทศของตน ขณะนั้นโรงเรียนมีนักเรียนจำนวน 105 คน ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หม่อมเจ้ามณฑการพ กมลาศน์ รักษาการตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ หม่อมเจ้าพิจิตรจิราภา เทวกุล เป็นอาจารย์พิเศษ พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ (เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี-หม่อมราชวงศ์เปีย มาลากุล) เป็นผู้อำนวยการแทนพระยาสุรินทราชา ซึ่งกราบถวายบังคมลาไปรับราชการหัวเมือง พระยาไพศาลศิลปศาสตร์ (เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี-สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) ได้มาช่วยเหลือกิจการของโรงเรียนอยู่ด้วย เพราะพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ ได้ดำรงตำแหน่งเสนาบดี มีราชการมาก ไม่สามารถมาดูแลโรงเรียนได้สม่ำเสมอ

ต่อมาหม่อมเจ้ามณฑการพ กมลาศน์ และหม่อมเจ้าเฉลิมวรรณมาลา กมลาศน์ กราบบังคมลาออกจากโรงเรียน จึงโปรดเกล้าฯ ให้หม่อมเจ้าพิจิตรจิราภา เทวกุล เป็นอาจารย์ใหญ่ตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน พุทธศักราช 2450 โรงเรียนเริ่มใช้หลักสูตรของกระทรวงธรรมการตั้งแต่นั้น แต่วิชาประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง ซึ่งไม่มีในหลักสูตรยังคงจัดสอนแก่นักเรียนชั้นใหญ่ต่อไป

ปีพุทธศักราช 2457 ได้เปิดแผนกการช่างขึ้นอีกแผนกหนึ่ง สอนภาษาไทยถึงชั้นประถม 3 (จบระดับประถมศึกษาสมัยนั้น) สอนวิชาเย็บปักถักร้อย ทำดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง และประกอบอาหาร สอนให้มีความรู้ถึงขั้นเป็นครูได้ แต่นักเรียนส่วนมากเป็นนักเรียนในบารุง ซึ่งไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน แผนกนี้มีอันต้องขุบเลิกไปเมื่อปีพุทธศักราช 2470 เพราะรายได้ไม่พอกับรายจ่ายปรากฏว่านักเรียนที่สำเร็จจากแผนกการช่างนี้ หลายคนได้ไปสอนการฝีมือในโรงเรียนสตรีต่างๆ ของกรมศึกษาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปีพุทธศักราช 2460 โรงเรียนได้เปิดชั้นมัธยมวิสามัญชั้น สอนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และวิชาวาดเขียน มีครูชาวต่างประเทศที่สำเร็จวิชาเหล่านี้มาสอนร่วมกับครูไทยและในปีนี้โรงเรียนได้รับใบรับรองวิทยฐานะจากกระทรวงศึกษาธิการ

ปีพุทธศักราช 2462 สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ เสด็จสวรรคต นับแต่นั้นโรงเรียนก็ได้รับความอุปการะจากเจ้านายหลายพระองค์ ซึ่งประทานเงินบำรุงโรงเรียนบ้าง ตั้งทุนสำหรับนักเรียนที่เรียนดีบ้าง ในปีพุทธศักราช 2465 ได้ตั้งหน่วยอนุภาค (ยุวกาชาด) ขึ้น ปีพุทธศักราช 2466 เปิดแผนกอนุบาลทารกขึ้นอีกแผนกหนึ่ง รับเด็กอายุ 3-5 ขวบ โดยไม่เก็บเงินบำรุง

ปีพุทธศักราช 2471 โรงเรียนแบ่งภาคเรียนเป็น 3 ภาค และปิดในวันเทศกาลต่างๆ ตามปฏิทินหลวง และให้นักเรียนแต่งเครื่องแบบอย่างที่ตั้งอยู่ทุกวันนี้ ชั้นเรียนมีมัธยมวิสามัญ 2 ห้อง มัธยมสามัญ 6 ห้อง ประถม 3 ห้อง เตรียมประถม 1 ห้อง รวม 12 ห้องเรียน การเรียนของมัธยมวิสามัญแบ่งเป็น 2 สาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ คือแผนกภาษาและแผนกวิทยาศาสตร์

ปีพุทธศักราช 2472 สมเด็จพระราชปิตุจฉา เจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร ทรงสร้างโรงเรียนราชินีบนขึ้น ได้ย้ายชั้นมัธยมวิสามัญศึกษาจากโรงเรียนราชินีไปโรงเรียนราชินีบน โรงเรียนราชินีจึงเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมปีที่ 6 เป็นชั้นสูงสุด ต่อมาได้ตั้งแผนกวิสามัญการเรียนขึ้น ซึ่งได้ยุบเลิกไปในปีพุทธศักราช 2486 และได้เริ่มเปิดชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นในปีพุทธศักราช 2489

สมาคมนักเรียนเก่าราชินี ในพระบรมราชินูปถัมภ์ได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อพุทธศักราช 2483 และในปีพุทธศักราช 2484 สมเด็จพระศรีสวรินทิราพระบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “ราชินีมูลนิธิ” ขึ้น มีหม่อมเจ้าพิจิตรจิรภา เทวกุล เป็นประธานกรรมการ และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีก 8 ท่าน

ปีพุทธศักราช 2486 หม่อมเจ้าพิจิตรจิรภา เทวกุล อาจารย์ใหญ่ถึงชีพิตักษัย หม่อมเจ้าอังกราดวิ เทวกุล ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่สืบต่อมา หม่อมเจ้าวงศ์ทิพย์สุดา เทวกุล เป็นผู้จัดการโรงเรียนและเป็นประธานกรรมการ “ราชินีมูลนิธิ”

ปีพุทธศักราช 2487 ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 โรงเรียนได้อพยพไปสอนที่อำเภอฝักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1 ปี จึงย้ายกลับมาสอน ณ ที่เดิม

ปีพุทธศักราช 2512 หม่อมเจ้าวงศ์ทิพย์สุดา เทวกุล ถึงชีพิตักษัย หม่อมเจ้าอังกราดวิ เทวกุล จึงดำรงตำแหน่งผู้จัดการ โรงเรียนและประธานกรรมการ “ราชินีมูลนิธิ”

โรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การดำเนินการของโรงเรียน การสอนการวัดผลการศึกษาเป็นไปตามระเบียบและหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการทุกประการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 พฤษภาคม พุทธศักราช 2516 นางเสนาะจิตร สุวรรณโพธิศรี ทำหน้าที่รักษาการครูใหญ่ เพราะหม่อมอัจฉราฉวี เทวกุล ทรงพระชรา ไม่สามารถบริหารงานได้

11 ธันวาคม พุทธศักราช 2517 นางเสนาะจิตร สุวรรณโพธิศรี ลาออก พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา ผู้จัดการโรงเรียนทรงทำหน้าที่รักษาการครูใหญ่

19 มิถุนายน พุทธศักราช 2518 หม่อมราชวงศ์ศกาแก้ว จักรพันธ์ ได้รับแต่งตั้งเป็นครูใหญ่ จนถึงปีพุทธศักราช 2522 จึงได้ขอลาออก

ปีพุทธศักราช 2523 “ราชินีมูลนิธิ” ได้แต่งตั้งนางประยงค์ศรี อุณหุรูป เป็นครูใหญ่สืบต่อมา ซึ่งได้ลาออกไปตามวาระเมื่อวันที่ 30 เมษายน พุทธศักราช 2533

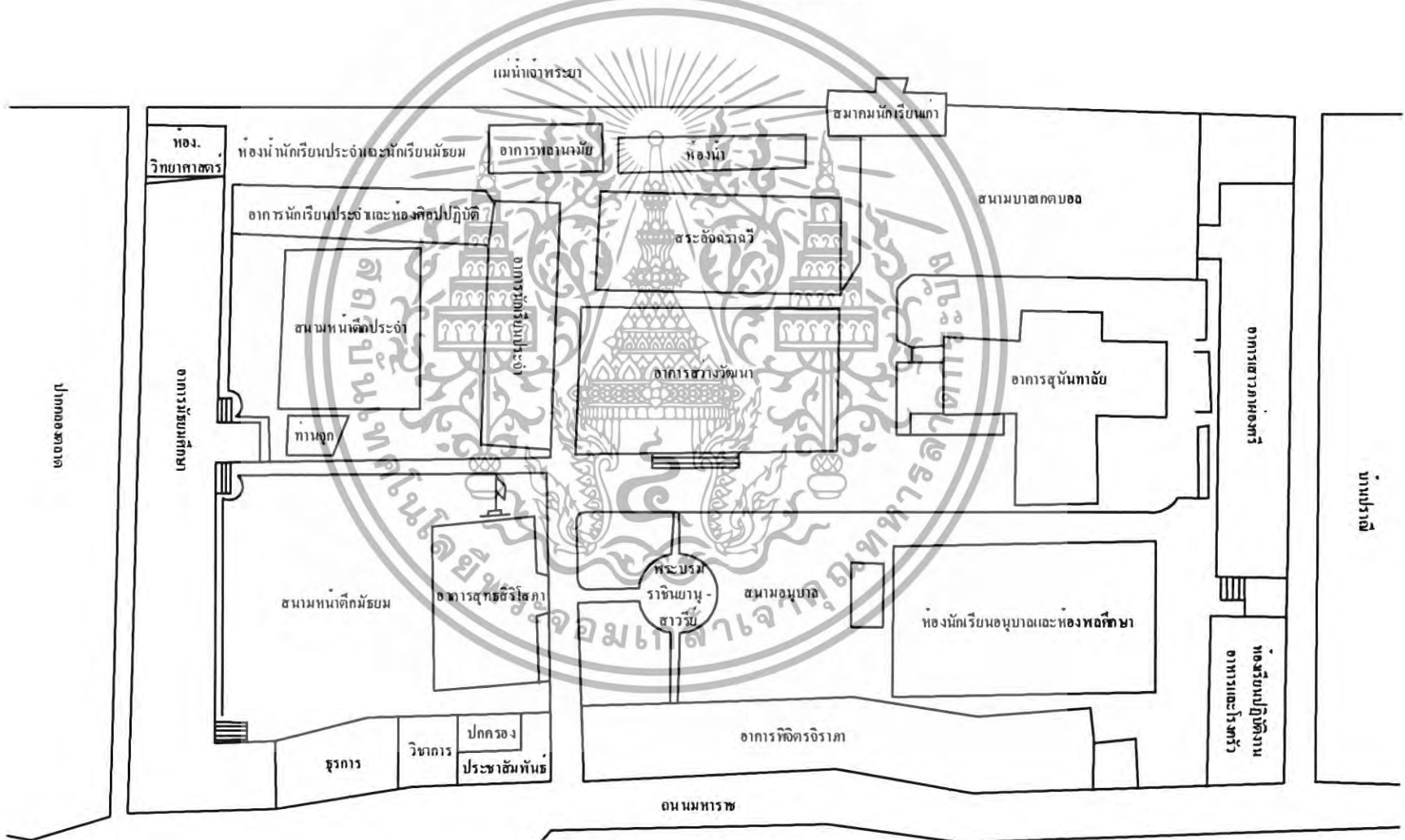
“ราชินีมูลนิธิ” แต่งตั้ง หม่อมหลวงประทีปทิพย์ นาคทรรพ เป็นครูใหญ่ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พุทธศักราช 2533 จนถึงปัจจุบัน

ปีพุทธศักราช 2541 พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา ผู้จัดการโรงเรียนสิ้นพระชนม์ ราชินีมูลนิธิ จึงแต่งตั้งให้ หม่อมหลวงประทีปทิพย์ นาคทรรพ ดำรงตำแหน่งผู้จัดการอีกตำแหน่งหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนผังภายในบริเวณโรงเรียนราชินี

ภาพที่ 2.1 แผนผังภายในบริเวณโรงเรียนราชินี

2.2 ระบบการบริหารงานของโรงเรียนราชินี

(คู่มือครูโรงเรียนราชินีปีการศึกษา. 2545 : 35-53)

2.2.1 นโยบายของโรงเรียน

2.2.1.1 พัฒนาระบบการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตร เพื่อให้มี
ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อผลความเป็นเลิศทางวิชาการ

2.2.1.2 ส่งเสริมการสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ให้สามารถนำ
ความรู้มาปรับใช้ในการดำรงชีวิตโดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.2.1.3 พัฒนาวินัยและจริยธรรมนักเรียนให้เป็นผู้มีความประพฤติดี มีการแสดงออก
ทางด้านบุคลิกภาพที่เหมาะสมและเข้าใจถึงหลักแห่งประชาธิปไตย

2.2.1.4 ส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึกถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทย
รวมทั้งให้ความร่วมมือในการชำระรักษาฟื้นฟู และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย

2.2.1.5 ปรับปรุงและพัฒนาการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ
และพัฒนาบุคลากรให้ก้าวทันความเจริญทางเทคโนโลยี

2.2.1.6 ส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความพอใจในการทำงานและปฏิบัติ
งานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.1.7 ปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ร่มรื่น
สวยงาม และเอื้อต่อการเรียนการสอน

2.2.1.8 ประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อเสนอแนวทางใน
การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของชุมชน

คดีประจำโรงเรียน

ใฝ่รักษาความดีของตนไว้ ดังกถือรักษาความดี

ปรัชญาประจำโรงเรียน

เลิศความรู้คู่จริยา

เครื่องหมายประจำโรงเรียน

ส.พ. เป็นพระนามย่อจากคำว่า “เสาวภาผ่องศรี” ซึ่งเป็นพระนามของสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ

บรมราชินีนาถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สี่ประจำโรงเรียน

น้ำเงิน-ชมพู

น้ำเงิน หมายถึง สี่ประจำวันพระราชสมภพของสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ
ชมพู หมายถึง สี่ประจำวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำโรงเรียน

ท่านจุก (ท่านเจ้าจุกจอมคทาวุธรัตน์)

ดอกไม้ประจำโรงเรียน

ดอกพิกุล

2.2.2 การบริหารโรงเรียนราชินี

เจ้าของ

ราชินีมูลนิธิ

ผู้รับใบอนุญาต

ประธานราชินีมูลนิธิ

ผู้จัดการ

หม่อมหลวงประทีปทิพย์ นาครทรรพ

ครูใหญ่

หม่อมหลวงประทีปทิพย์ นาครทรรพ

2.2.2.1 คณะกรรมการราชินีมูลนิธิ

โดยที่สมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนราชินี มีวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อส่งเสริม
วิทยฐานะและการศึกษาแก่ครูและนักเรียนของโรงเรียนราชินี ซึ่งได้มีมติให้สมาคมผู้ปกครองและ
ครูโรงเรียนราชินี ให้ทุนอุดหนุนแก่ครูและนักเรียน ส่วนวิธีการเลือกสรรคณะกรรมการราชินีมูล
นิธิมีดังนี้ ครูใหญ่และครูร่วมกันปรึกษา ค้นหาบุคคลที่มีคุณลักษณะพิเศษ ได้รวบรวมราย
ละเอียดไว้แล้วเสนอรายชื่อและใบแสดงคุณลักษณะ ครูใหญ่ คณะครูและตัวแทนผู้ปกครอง
นักเรียนร่วมกันประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกตัวบุคคลให้พอดีกับจำนวนที่ต้องการ บทบาทและ
หน้าที่ของกรรมการศึกษาโรงเรียนมี 2 ข้อ คือ รับผิดชอบหรือในการจัดและดำเนินการศึกษา
ช่วยเหลือภายในโรงเรียน ประกอบด้วยคณะกรรมการมีดังนี้

ประธาน 1 คน, รองประธาน 1 คน, กรรมการ 9 คน, กรรมการและเหรัญญิก 1 คน,
กรรมการและเลขานุการ 1 คน

2.2.2.2 คณะกรรมการบริหารโรงเรียน

เป็นงานบริหารเกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การกำหนดนโยบายและ
เป้าหมายของโรงเรียน รวมถึงการจัดองค์กรในรูปแบบต่างๆ การจัดทำแผนภูมิการบริหาร
โรงเรียน ตลอดจนการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ การจัดระบบสารสนเทศ การ
บริหารงานบุคคลที่จำเป็นต่อการใช้งาน เพื่อให้บุคลากรทำงานได้ผลดีที่สุด โดยวิธีง่ายและ
ใช้เวลาน้อยที่สุด สิ้นเปลืองเวลาน้อยและได้ปริมาณงานมาก มีการวางแผนการพัฒนาบุคลากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบำรุงขวัญและกำลังใจ จัดให้มีการติดต่อสื่อสารคมนาคม และการประชาสัมพันธ์อย่างมีมาตรฐานด้านปริมาณและอุปกรณ์ที่ทันสมัย การบริหารการเงินรวมไปถึงจัดประเมินผลงานการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วยคณะกรรมการมีดังนี้

ครูใหญ่ 1 คน, ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายการเงิน 1 คน, ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ 1 คน, ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายปกครอง 1 คน, ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายธุรการ 1 คน, ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายบริการ 1 คน

2.2.2.3 คณะกรรมการวิชาการ

เป็นงานที่ให้ความรู้แก่นักเรียนภายในโรงเรียน ได้แก่ การสอนหรือการทำกิจกรรมใดๆ ที่มุ่งให้การเรียนการสอนเกิดผลดีกับนักเรียน งานวิชาการถือว่าเป็นงานสำคัญที่สุดของครูและโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องวางแผนงานวิชาการและรวบรวมข้อมูลจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ ทำแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการกำหนดความรับผิดชอบของบุคลากร จัดตารางสอน จัดกลุ่มการเรียน จัดครูเข้าสอน ตลอดจนการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงแผนการสอนรายวิชา พัฒนากระบวนการเรียนการสอน จัดสอนซ่อมเสริม พัฒนาครูทางด้านวิชาการ สร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ส่งเสริมการวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนการวัดผลและการประเมินผลการเรียน

ประกอบด้วยคณะกรรมการมีดังนี้

ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ 1 คน, หัวหน้าแผนกอนุบาลศึกษา 1 คน, หัวหน้าแผนกประถมศึกษาตอนต้น 1 คน, หัวหน้าแผนกประถมศึกษาตอนปลาย 1 คน, หัวหน้าแผนกมัธยมศึกษาตอนต้น 1 คน, หัวหน้าแผนกมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 คน, หัวหน้าวิชาภาษาไทย 1 คน, หัวหน้าวิชาคณิตศาสตร์ 1 คน, หัวหน้าวิชาสังคมศึกษา 1 คน, หัวหน้าวิชาภาษาอังกฤษ 1 คน, หัวหน้าวิชาวิทยาศาสตร์ 1 คน, หัวหน้าวิชาศิลปะศึกษา 1 คน, หัวหน้าวิชาศิลปะปฏิบัติ 1 คน, หัวหน้าวิชาพลานามัยฝ่ายสุขศึกษา 1 คน, หัวหน้าวิชาพลานามัยฝ่ายพลศึกษา 1 คน, หัวหน้าวิชาบุคลิกภาพ 1 คน, หัวหน้าวิชากิจกรรม 1 คน

2.2.2.4 คณะกรรมการปกครอง

เป็นงานเกี่ยวข้องกับงานควบคุมและป้องกันความประพฤติ สร้างระเบียบวินัย และการแก้ไขความประพฤติที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนให้ดีและถูกต้องเหมาะสมแก่วัย รวมไปถึงการวางแผนปกครองนักเรียน ส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ยกย่องให้กำลังใจนักเรียนที่ประพฤติดี ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนรวมทั้งการประเมินผลเรื่องงานปกครองของนักเรียนด้วย

ประกอบด้วยคณะกรรมการมีดังนี้

ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายปกครอง 1 คน, หัวหน้าแผนกอนุบาลศึกษา 1 คน, หัวหน้าแผนกประถมศึกษาตอนต้น 1 คน, หัวหน้าแผนกประถมศึกษาตอนปลาย 1 คน, หัวหน้าแผนกมัธยมศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนต้น 1 คน, หัวหน้าแผนกมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 คน, หัวหน้างานนักเรียนประจำ 1 คน
หัวหน้างานนักเรียนชาย 1 คน

2.2.2.5 งานวิชาการ

ประกอบด้วยหัวหน้าวิชาและผู้ช่วยหัวหน้าวิชา มีหน้าที่ควบคุมดูแลนักเรียน การสอน
ในหมวดวิชาที่รับผิดชอบให้ดำเนินไปตามหลักสูตร ตลอดจนควบคุมดูแลเรื่องการวัดผลในหมวด
วิชา วิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนและแก้ปัญหาเหล่านั้น นิเทศการสอนของครู
ในหมวดวิชาอย่างสม่ำเสมอ จัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ จัดทำแผนปฏิบัติงาน โครงการงาน
ประจำปี ตรวจสอบแก้ไข คัดลอกข้อสอบของครูในหมวด จัดประชุมครูในหมวดวิชาอย่างสม่ำเสมอ

2.2.2.6 หัวหน้าวิชาและผู้ช่วยหัวหน้าวิชา

หัวหน้าวิชาภาษาไทย 1 คน, ผู้ช่วยหัวหน้าวิชาภาษาไทย 1 คน, หัวหน้าวิชาคณิตศาสตร์
1 คน, ผู้ช่วยหัวหน้าวิชาคณิตศาสตร์ 1 คน, หัวหน้าวิชาสังคมศึกษา 1 คน, ผู้ช่วยหัวหน้าวิชา
สังคมศึกษา 1 คน, หัวหน้าวิชาวิทยาศาสตร์ 1 คน, ผู้ช่วยหัวหน้าวิชาวิทยาศาสตร์ 1 คน, หัวหน้า
วิชาภาษาต่างประเทศ 1 คน, ผู้ช่วยหัวหน้าวิชาภาษาต่างประเทศ 1 คน, หัวหน้าวิชาศิลปศึกษา 1
คน, ผู้ช่วยหัวหน้าวิชาศิลปศึกษา 1 คน, หัวหน้าวิชาศิลปปฏิบัติ 1 คน, ผู้ช่วยหัวหน้าวิชาศิลป
ปฏิบัติ 1 คน, หัวหน้าวิชาพลานามัยฝ่ายสุศึกษา 1 คน, หัวหน้าวิชาพลานามัยฝ่ายพลศึกษา 1 คน,
ผู้ช่วยหัวหน้าวิชาพลานามัยฝ่ายพลศึกษา 1 คน, หัวหน้าวิชาลูกเสือ 1 คน, ผู้ช่วยหัวหน้าวิชา
ลูกเสือ 1 คน, หัวหน้าวิชากิจกรรม 1 คน, หัวหน้างานแนะแนว 1 คน, หัวหน้างานคอมพิวเตอร์
1 คน, หัวหน้างานห้องสมุด 1 คน, หัวหน้างานวัดผล 1 คน, หัวหน้างานพิมพ์ดีด 1 คน,
นายทะเบียน 1 คน, ผู้ช่วยงานวิชาการด้านการประเมินหลักสูตรประถมศึกษา 1 คน

2.2.2.7 งานธุรการ

เป็นงานที่ช่วยสนับสนุนให้การบริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ โดยเริ่มจากการวางแผน
งานธุรการ มีการรวบรวมข้อมูล ระเบียบและการปฏิบัติเกี่ยวกับงานราชการกำหนดหน้าที่และความ
รับผิดชอบของบุคลากร การบริหารงานสารบรรณ การลงทะเบียนรับ-ส่งเอกสารและหนังสือ
ราชการ การบริหารการเงินและการบัญชี การรับ-จ่าย การเก็บรักษาเงิน ตลอดจนการตรวจสอบ
การใช้เงินตามแผนการใช้จ่าย การบริหารงานพัสดุในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง การทำบัญชีวัสดุและ
ทะเบียนครุภัณฑ์ การบำรุงรักษา ปรับซ่อม การตรวจสอบพัสดุประจำปี รวมทั้งการจำหน่าย
พัสดุที่หมดสภาพในการใช้งาน การบริหารงานทะเบียน งานธุรการประกอบด้วย ผู้ช่วยครูใหญ่
ฝ่ายธุรการ 1 คน, หัวหน้างานสารบรรณ 1 คน

2.2.2.8 งานประชาสัมพันธ์

เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนการได้รับการ
สนับสนุนจากชุมชนรวมทั้งการสร้างและเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์โรงเรียน ในการจัด

วางแผนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เผยแพร่เกียรติคุณของโรงเรียน กำหนดอุดมการณ์เพื่อ
เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างคุณธรรม สร้างเกียรติประวัติด้านวิชาการ กีฬา รวบรวมเกียรติประวัติของโรงเรียน การบริการชุมชนในด้านข่าวสาร สุขอนามัย ส่งเสริมอาชีพ บริการอาคารสถานที่ บริการวิชาการ เป็นผู้นำให้ความร่วมมือในการบริการชุมชน การจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนโรงเรียน ช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ รวมทั้งการประเมินผลการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน งานประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย ผู้จัดการและครูใหญ่ 1 คน, หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ 1 คน

2.2.2.9 งานบริการ

เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ทั้งในด้านสาธารณูปโภค สถานที่ การติดต่อสื่อสารคมนาคม รักษาความปลอดภัย ห้องสมุด โสตทัศนศึกษา อนามัยโรงเรียน โรงอาหาร การแนะแนว มีการดำเนินการโดยรวมเรื่องของการวางแผนงานบริการ โดยรวบรวมจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานบริการ จัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ ห้องน้ำ การบริการโภชนาการ สุขภาพอนามัยอย่างมีประสิทธิภาพ จัดบริการห้องสมุด โสตทัศนูปกรณ์ การจัดบริการแนะแนว รวมทั้งประเมินผลงานบริการ งานบริการประกอบด้วย ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายบริการ 1 คน, ผู้ช่วยงานบริการ 1 คน

2.2.2.10 งานกิจกรรมพิเศษ

งานกีฬาสี 1 คน, งานวันเด็ก 1 คน, งานปัจฉิมนิเทศนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 1 คน, งานสัมมนาครู 1 คน, งานเชื่อมความสัมพันธ์นักเรียนชั้นม.6 ราชินี-ราชินีบน 1 คน, งานปีใหม่ 1 คน

2.2.2.11 สำนักบริหารโรงเรียน

หัวหน้าส่วนนโยบายและแผนงาน 1 คน, หัวหน้าส่วนควบคุมและพัฒนาระบบวิเคราะห์ 1 คน, ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนควบคุมและพัฒนาระบบ 1 คน

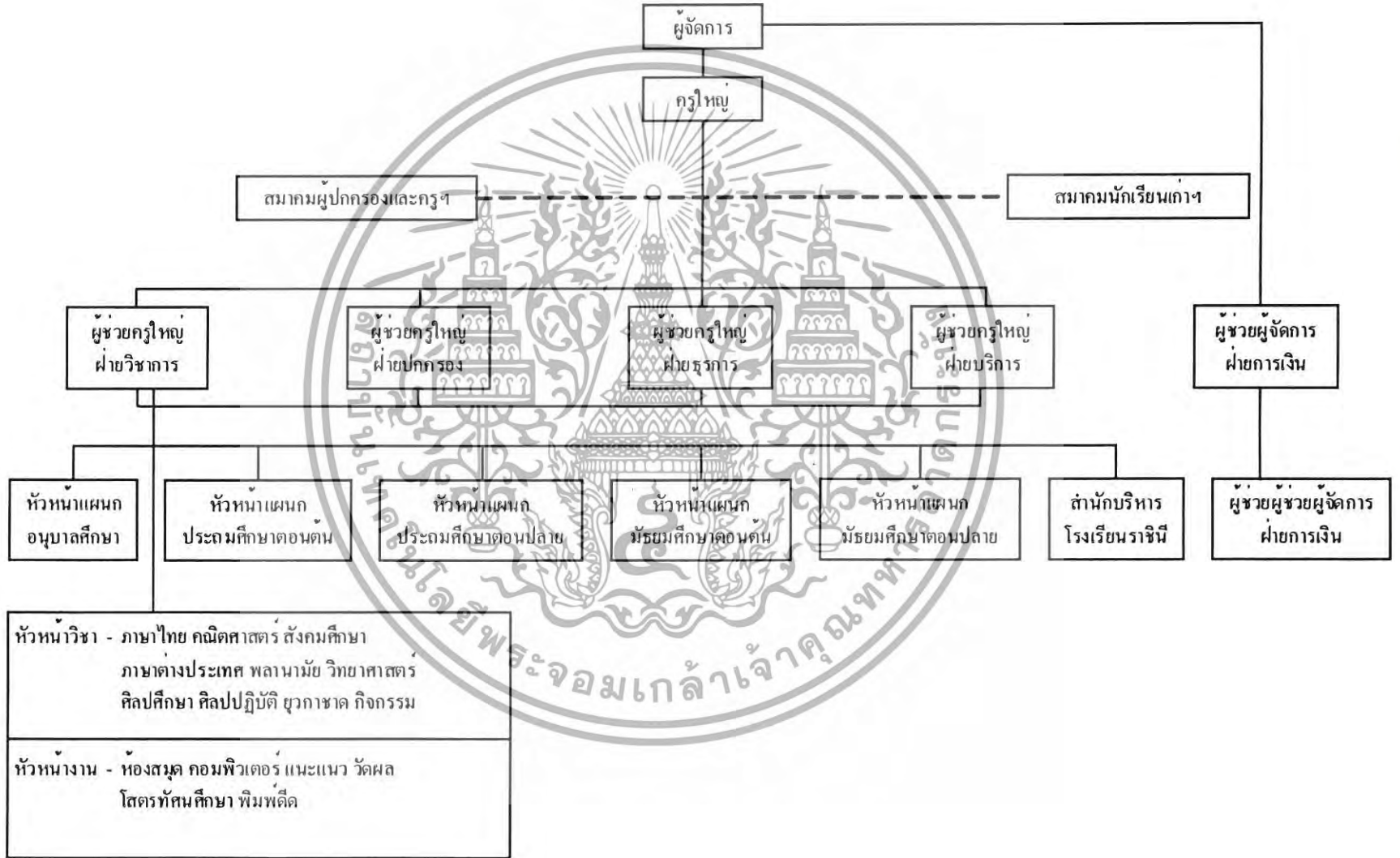
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิการบริหารงานโรงเรียนราชินี

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิการบริหารงานโรงเรียนราชินี

แผนภูมิการบริหารงานบุคลากรโรงเรียนราชินี

ภาพที่ 2.3 แผนภูมิการบริหารงานบุคลากรโรงเรียนราชินี

61034

2.3 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี

2.3.1 การปฏิรูปการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ สรุปเป็นสาระสำคัญคือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมี คุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม

คนเก่ง คือ คนที่สมรรถภาพสูง ในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง หรือรอบด้าน สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

คนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพดี ทั้งกาย และจิตใจ เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ

และมีการปฏิรูปการศึกษา ตามหลักการและแนวทางในการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 เพื่อสร้างคนที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างการศึกษาที่มีคุณภาพ อีกทั้งเป็นการพัฒนาผู้เรียน ครูได้นำวิธีการและเทคนิคต่างๆ มาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ซึ่ง ทิมพินท์ เดชะคุปต์ (ม.ป.ป. : 3) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ว่า หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) สร้างความรู้ (Construct) ด้วยตนเอง เป็นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นวิธีการที่ให้อำนาจแก่ผู้เรียน (Learner empowerment) ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 33) กล่าวถึงการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การสอนที่เน้นกระบวนการให้นักเรียนได้รู้จักคิด ปฏิบัติจริง และสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3.2 หลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมหลักที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเลือกเรื่องที่จะเรียนรู้ เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง อภิปรายและเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนความคิดต่อเรื่องที่เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ด้วยตนเองและนำไปใช้ในชีวิตรจริง ดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 33-34) ได้เสนอหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) ดังนี้

- 1.1 แสวงหาข้อมูล
- 1.2 ศึกษาทำความเข้าใจ
- 1.3 คิดวิเคราะห์
- 1.4 ตีความ
- 1.5 แปลความหมาย
- 1.6 สร้างความหมายแก่ตนเอง
- 1.7 สังเคราะห์
- 1.8 สรุปข้อมูล

2. ให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด (Participation)

3. ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (Interaction)

4. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กระบวนการ ความคู่ไปกับ ผลงาน / ข้อความที่สรุปได้ (Process / Product)

5. ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application)

2.3.3 รูปแบบการเรียนการสอน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ครูควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งรูปแบบการจัดกิจกรรมต่อไปนี้เป็นเพียงแนวทางส่วนหนึ่งที่ครูสามารถนำไปปรับใช้ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 39) ดังนี้

2.3.3.1 การเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม (Group Process) หมายถึง ประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจากการลงมือร่วมปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของแต่ละคน แต่ละคนในกลุ่มมีอิทธิพลและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

2. จัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติ มี 3 ชั้น ดังนี้

- ชี้นำ สร้างบรรยากาศ ความพร้อมในการเรียนการสอน แบ่งกลุ่มย่อย และแนะนำวิธีดำเนินการสอน กติกาหรือกฎเกณฑ์การทำงาน ระยะเวลาในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ขั้นสอน ครูสอนโดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเรื่อง เช่น กิจกรรมเกม และ เพลง บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

- ขั้นวิเคราะห์ เมื่อนักเรียน เรียนรู้แล้ว ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่ม ถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้ ของกันและกัน ขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น มองเห็นปัญหา และวิธีการทำงานที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงงาน เป็นการถ่ายโอนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนค้นพบแนวคิดที่ต้องการด้วยตนเอง เป็นการขยายประสบการณ์การเรียนรู้ให้ถูกต้องเหมาะสม

- ขั้นสรุป และนำหลักการไปประยุกต์ใช้ นักเรียนสรุปรวบรวมความคิดให้เป็นหมวดหมู่ โดยครูกระตุ้นให้แนวทางและหาข้อสรุป นำข้อสรุปไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหา และสร้างสรรค์

3. ขั้นประเมิน เป็นการประเมินผลว่า ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด โดยประเมินด้านเนื้อหาวิชาและด้านกลุ่มสัมพันธ์ เช่น ผลการทำงาน ความสามัคคี คุณธรรมหรือค่านิยมของกลุ่ม ประเมินความสัมพันธ์ในกลุ่ม ให้สมาชิกติชมหรือวิจารณ์กัน โดยปราศจากอคติจะทำให้ผู้เรียนประเมินตนเองได้ และผู้สอนเข้าใจนักเรียน จะทำให้ผู้เรียน ผู้สอน เข้าใจปัญหาซึ่งกันและกัน อันจะเป็นหนทางในการนำไปพิจารณาแก้ปัญหา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

2.3.3.2 การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนที่จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้รวมทั้งเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งกว่าจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีขั้นตอนการสอนดังนี้

- ขั้นเตรียม ครูแนะนำทักษะการเรียนรู้ร่วมกันและจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ ประมาณ 2-6 คน ครูแนะนำระเบียบของกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม แจกวัสดุประสงค์ บทเรียน และการทำงานร่วมกัน เป็นการฝึกฝนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำงานกลุ่ม

- ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหาและแหล่งข้อมูล มอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม และอธิบายขั้นตอนการทำงาน

- ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม

- ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล ในบางกรณี นักเรียนอาจต้องซ่อมเสริมสิ่งที่ขาดตกบกพร่อง ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบ

- ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนถ้ามีสิ่งที่ยังไม่เข้าใจครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและนักเรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มและพิจารณาว่าอะไรคือจุดเน้นของงาน และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการสอนมีหลายรูปแบบซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับวิชา เหมาะสมกับตนเอง หรืออาจออกแบบการสอนขึ้นมาใหม่

2.4 การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

คำว่า “การมีส่วนร่วม” หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “participation” ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิให้ความหมายของการมีส่วนร่วมได้ดังนี้ คือ ธีระวุฒิ คำรักษ์ (2541 : 20) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง รูปแบบหรือการทำกิจกรรมเป็นระบบกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ รับผิดชอบงานของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาพ จันทรมณี (2536 : 67) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของบุคคลไว้ว่า การมีส่วนร่วมของบุคคล หมายถึง การให้สมาชิกทุกคนในองค์กร หรือหน่วยงานเดียวกัน ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ตามบทบาท และหน้าที่ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ทุกคนคาดหวัง และประสบผลสำเร็จ บุคลากรทุกระดับในหน่วยงานต้องร่วมมือกันรับผิดชอบร่วมกัน มีความผูกพัน เพราะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ต้องปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมายและทิศทางในการทำงานเดียวกัน

สุภาพ จันทรมณี (536 : 67) ให้ทัศนะว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงควรที่สมาชิกของกลุ่มมีความสนใจหรือมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ในการที่จะศึกษาทำความเข้าใจและดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

สรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องในการกระทำใดๆ ด้วยความสมัครใจ โดยมีเป้าหมายของส่วนร่วม เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

แนวการดำเนินการให้บุคลากร องค์กร และสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

นงรัตน์ ศรีพรหม (2544 : 23) กล่าวว่า ผู้ปกครอง ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1. เป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก การช่วยเหลือและกระตุ้น พัฒนาการด้านต่างๆ ในเด็ก เช่น พัฒนาการด้านภาษา การรักการอ่าน การปลูกฝังคุณธรรม พ่อแม่ผู้ปกครองนับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่ง นอกจากนี้ ยังช่วยเหลือในเรื่องการบ้านของเด็กและยังช่วยแนะแนวได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การเป็นวิทยากร โรงเรียนควรจัดให้มีการสำรวจคนในชุมชนเพื่อเก็บข้อมูลความพร้อมในการช่วยเหลือด้านวิชาการ เช่น ใครมีความรู้ความสามารถ ความชำนาญพิเศษ ในเรื่องใด เพื่อเชิญมาเป็นวิทยากร ช่วยสอนทักษะความชำนาญเหล่านั้นในชั้นเรียน หรือเป็นคณะจัดทำหลักสูตรในห้องถิ่น เพื่อเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้

3. การเป็นผู้ช่วยครู โรงเรียนควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามาเยี่ยมชมหรือสังเกตการณ์ในชั้นเรียน ผู้ปกครองจะเข้าใจการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีขึ้น และเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูกับผู้ปกครอง โรงเรียนอาจจัดทำโครงการผู้ปกครองอาสาสมัครขึ้น เพื่อช่วยเหลือครูในฐานะครูพิเศษช่วยสอน ช่วยดูแลเด็กปฐมวัย ช่วยปฏิบัติงานในโรงอาหาร งานห้องสมุด จัดทำสื่อ อุปกรณ์ในการเรียน และให้คำปรึกษาในด้านอื่นๆ

4. การเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้จากหลักการที่ว่า “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้” ถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” ซึ่งแนวการจัดการศึกษาดังกล่าว ครูจะต้องส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาตนเองตามความถนัด ตามความสนใจ ฝึกประสบการณ์จริง จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การเรียนการสอนจึงไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงภายในห้องเรียนเท่านั้น โรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการให้การจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานงานร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีมากอย่างหนึ่ง มีสิ่งที่น่าสนใจหลากหลาย เป็นแหล่งวิชาการที่โรงเรียน ครูผู้สอนสามารถใช้ได้อย่างสะดวก นักเรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างมากมายจากคนเฒ่าคนแก่ในชุมชน เช่น ประวัติความเป็นมาในชุมชน วิถีชีวิตที่สำคัญในชุมชน ศิลปวัฒนธรรม อาชีพ ป่าชุมชน แหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ นอกจากนั้นแต่ละชุมชน ยังมีสถานประกอบการที่นักเรียนจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะด้านการประกอบอาชีพต่างๆ ตามความสนใจ เช่น การทอผ้า การแกะสลัก การเลี้ยงสัตว์ การซ่อมรถจักรยานยนต์

5. เป็นผู้ร่วมประเมินผลในปีการศึกษาแต่ละปี โรงเรียนควรจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงาน โดยเชิญผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงาน เช่น ประเมินผลงาน / โครงการต่างๆ ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่อย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไร และมีผลกระทบอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีต่อไป และสรุปรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนทราบ นอกจากนี้ ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งประเมินจากสภาพที่แท้จริง (authentic assessment) โรงเรียนควรให้โอกาสผู้ปกครองเป็นผู้ร่วมประเมินผลงาน และตรวจสอบพัฒนาการ ความก้าวหน้าของนักเรียนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.1 การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

2.4.1.1 สภาพการจัดการศึกษา

รัฐมีนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาและตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้เอกชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้การบริหารจัดการศึกษาของเอกชนมีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมิน คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ ดังนั้น ในปัจจุบันจึงมีเอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาประเภทสามัญศึกษาทุกระดับ

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับขั้นพื้นฐานที่จัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และใช้เวลาเรียนทั้งหมด 6 ปี โดยมีจุดประสงค์ เพื่อมุ่งปลูกฝังให้นักเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้นักเรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และมุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายร่วมกันแต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนา หลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นได้ ซึ่งการจัดการศึกษาระดับนี้ รัฐและเอกชนร่วมกันจัดโดยมีสัดส่วนการรับนักเรียนระหว่างรัฐและเอกชน ในปีการศึกษา 2541 และ 2542 เป็น 86.8 : 13.2 และ 86.7 : 13.3 ตามลำดับความต้องการของเอกชนในการลงทุนจัดการศึกษา

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่า การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่รัฐและเอกชนร่วมกันจัด ซึ่งในปีการศึกษา 2542 มีเอกชนมาลงทุนจัดการศึกษาระดับนี้ รวม 40 โรงเรียน แบ่งเป็น กรุงเทพมหานคร 3 โรงเรียน และส่วนภูมิภาค 37 โรงเรียน ปรากฏรายละเอียดตามตารางดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2542

ระดับ การศึกษา	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด			จำนวนโรงเรียนที่ ขอจัดตั้งใหม่ในปี 2542		
	รวม	กทม.	ภูมิภาค	รวม	กทม.	ภูมิภาค
อนุบาล - ป.4	68	5	63	22	-	22
อนุบาล - ป.6	778	188	590	16	3	13
ป.1 - ป.4	7	5	2	-	-	-
ป.1 - ป.6	159	58	101	2	-	2
ป.1 - ม.3	63	29	34	-	-	-
ป.1 - ม.6	18	9	9	-	-	-
รวม	1,093	294	799	40	3	37

ที่มา : สถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2543)

จากสถิติที่ปรากฏพบว่า การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นระดับที่เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน ทั้งๆ ที่เป็นการศึกษากาชาบังคับ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับก่อนประถมศึกษาแล้ว เอกชนจะเข้ามาลงทุนจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาน้อยกว่า แต่การที่เอกชนยังมีการลงทุนในการศึกษาระดับนี้ แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเอกชนยังคงเป็นทางเลือกหนึ่งของสังคม

2.4.1.2 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนระดับชั้นประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษา การละเลยไม่เห็นความสำคัญของชุมชนเป็นการมองข้ามทรัพยากรที่สำคัญที่จะอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานของโรงเรียนไปอย่างน่าเสียดาย และบางที่อาจจะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินงานของโรงเรียนได้ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นภารกิจสำคัญยิ่งประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 22)

สุภรณ์ ศรีพหล และคนอื่นๆ (2536 : 6) ร่วมกันสรุปว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การติดต่อให้ความร่วมมือช่วยเหลือประสานงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมุ่งสร้างสรรค์เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ด้านต่างๆแก่โรงเรียนและชุมชน สำหรับ ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ และคนอื่นๆ (2540 : 118) ได้ร่วมกันแสดงทัศนะว่าหมายถึงกิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนและบุคคลราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รอบโรงเรียนได้เรียนรู้ด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน เกิดความร่วมมือและช่วยเหลือกัน ให้ได้รับประโยชน์และสร้างสรรค์

จากความหมายที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง บทบาทการบริหารโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับชุมชน นับตั้งแต่การวางแผน การติดต่อประสานงาน การเผยแพร่ข่าวสาร การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ตลอดจนการใช้แหล่งทรัพยากรซึ่งกันและกัน โดยมีมุ่งสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ แก่โรงเรียนและชุมชน

การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานในความรับผิดชอบที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในการบริหารงานด้านนี้ผู้บริหารควรมีบทบาทหน้าที่ตามขอบข่ายงานโดยทั่วไป ดังนี้

1. ศึกษาชุมชนที่ตั้งอยู่โดยละเอียด ในด้านโครงสร้างทางวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ เศรษฐกิจ ทรัพยากร สภาพปัญหา เจตคติ และความเชื่อต่างๆ เพื่อให้โรงเรียนสามารถวางแผนปฏิบัติงานด้านนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. รับผิดชอบในการจัดให้มีการวางแผนดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. กระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานตามแผน
4. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงโดยใช้เทคนิควิธีต่างๆ
5. จัดให้มีการเยี่ยมเยือนชุมชน เพื่อรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน
6. รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในขอบข่ายของงาน ตลอดจนถึงการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
7. จัดให้มีการบริการแก่ชุมชนในด้านต่างๆ ที่โรงเรียนสามารถทำได้
8. คัดเลือกบุคคลในชุมชนและแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการศึกษาได้แสดงบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้มากที่สุด โดยเป็นไปตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

9. ดำเนินการให้โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่น คือ บุคคล วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้มากที่สุด

ดังนั้น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารโรงเรียนได้ศึกษาสำรวจและวิจัยข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี มาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นแนวความคิดและการกระทำของกลุ่มชนในสังคมนั้นๆ เพื่อโรงเรียนจะได้มีข้อมูลที่จะเป็นเครื่องบ่งบอกถึงสภาพความสัมพันธ์ต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนท้องถิ่น เพื่อสามารถวางแผนนโยบายต่างๆ ได้ถูกต้องสอดคล้องกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.1.3 ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นสำคัญมากต้องพิจารณากันเป็นพิเศษ ประเทศไทยยังเอาใจใส่เรื่องนี้กันน้อย ทั้งนี้คงเป็นเพราะโรงเรียนรัฐบาลมีรัฐบาลอุปการะมิใช่ของประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง แต่มีหลักฐานว่าโรงเรียนที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นมักเจริญก้าวหน้าทางวัตถุ เช่น อาคารสถานที่ อุปกรณ์การสอน และให้การอบรมแก่นักเรียนเป็นอย่างดี จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นส่วนมากได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารดีเด่นนั้นก็มักอยู่ในโรงเรียนที่ประชาชนให้ความเชื่อถือและร่วมมือแก้ปัญหาการบริหารโรงเรียน (ธีรวุฒิ ประทุม นพรัตน์ และคนอื่นๆ. 2540 : 118)

ดังนั้น การที่โรงเรียนประถมศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับชุมชนและท้องถิ่น จึงอาจกล่าวได้ว่า นอกจากเป็นสถาบันการศึกษาแล้วโรงเรียนยังมีลักษณะเป็นสถาบันทางสังคมระดับท้องถิ่นอีกด้วย การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อการบริหารงานในโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง นั่นคือ

1. ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนเป็นไปได้อย่างสะดวก
2. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. ช่วยให้โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนได้
4. ช่วยให้เข้าใจสภาพความต้องการแก้ปัญหาของชุมชนเพื่อประกอบในการพิจารณา กำหนดนโยบายของโรงเรียน
5. มีส่วนให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนอันจะเป็นการพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง
6. เป็นการบริหารงานที่ส่งเสริมในเรื่องการอยู่ร่วมกันและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม
7. เป็นการบริหารที่มีส่วนสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยราชการอื่น เช่น กรมการปกครอง และกรมการพัฒนาชุมชน เป็นต้น อันจะเป็นผลดีต่อทางราชการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 22)

2.4.2 การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2.4.2.1 สภาพการจัดการศึกษา

รัฐมีนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาและตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้เอกชนร่วมจัดการศึกษา และให้การบริหารจัดการศึกษาของเอกชนมีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ ดังนั้น ในปัจจุบันจึงมีเอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาประเภทสามัญศึกษาทุกระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้นักเรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง พร้อมทั้งให้มีความรู้พื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งเป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้รัฐและเอกชนร่วมกันจัด โดยมีสัดส่วนการรับนักเรียนระหว่างรัฐและเอกชน ในปีการศึกษา 2541 และ 2542 เป็น 93.9 : 6.1 และ 94.0 : 6.0 ตามลำดับ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียน 3 ปี เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้นักเรียนได้เพิ่มความรู้ และทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นหรือการศึกษาต่อ รวมทั้งเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท้องถิ่น และประเทศชาติ การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ รัฐและเอกชนร่วมกันจัด โดยมีสัดส่วนรับนักเรียนระหว่างรัฐและเอกชนในปีการศึกษา 2541 และ 2542 เป็น 95.8 : 4.2 และ 95.8 : 4.2 ตามลำดับ

2.4.2.2 ความต้องการของเอกชนในการลงทุนจัดการศึกษา

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่รัฐและเอกชนร่วมกันจัด แต่ในปีการศึกษา 2542 เอกชนไม่ได้มีการมาลงทุนจัดการศึกษาระดับนี้เพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะรัฐได้ขยายการจัดการศึกษาระดับนี้มากขึ้นหรืออาจเป็นเพราะการศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาที่มีการลงทุนมาก แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากเอกชนจะเข้ามาร่วมลงทุนจัดการศึกษานักเรียนที่เข้ามาเรียนในสถานศึกษาเอกชน จะได้รับการอุดหนุนเป็นบัตรอุดหนุนค่าเล่าเรียนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.4.2.3 จุดเด่นและสภาพปัญหาการจัดการศึกษา

1. จุดเด่น

1.1 สถานศึกษาเอกชนมีความคล่องตัวและรวดเร็วในการตัดสินใจ โดยมีผู้บริหารที่มีความรู้พื้นฐาน ทักษะ และประสบการณ์บริหารเชิงธุรกิจและการศึกษามาอย่างดี ไม่ยึดติดอยู่กับกฎระเบียบ

1.2 การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนที่มุ่งมั่นบริหารงาน อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเพื่อชื่อเสียงของสถานศึกษา เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และสามารถจัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพเข้ามาทำงานได้อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 สถานศึกษาเอกชนจำนวนมากที่จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและได้รับความนิยจากผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียน

2. สภาพปัญหา

2.1 มีความแตกต่างกันด้านคุณภาพระหว่างสถานศึกษาเอกชนด้วยกัน โดยขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา การยอมรับจากผู้ปกครองสังคม รวมทั้งศักยภาพของผู้บริหาร และการจัดการเรียนการสอน ทำให้เกิดความแตกต่างในด้านมาตรฐานการศึกษา และการยอมรับจากสังคม

2.2 ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาเอกชนในมุมมองของบุคคลภายนอกยังมีเรื่องที่ต้องแก้ไขในบางเรื่อง เช่น การเก็บเงินค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายอื่นสูงกว่าโรงเรียนรัฐ ครอบงำส่วนไม่ได้รับเงินเดือนตามวุฒิ เป็นต้น

จากจุดเด่นและสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของเอกชนดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในฐานะที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ จึงได้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาเอกชน ดังนี้

1. ดำเนินนโยบายในการปฏิรูปการศึกษาเอกชนให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้นการบริหารและการจัดการศึกษาเอกชนให้มีความเป็นอิสระ เป็นนิติบุคคล และมีคุณภาพ รวมทั้งสถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับ และทุกประเภท โดยรัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน สิทธิประโยชน์และด้านวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

2. ดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการสร้างความเข้าใจในสาระและแนวปฏิบัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

3. พัฒนาการศึกษาเอกชนให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ

4. พัฒนาให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนได้รับใบประกอบอาชีพครูและใบประกอบอาชีพผู้บริหารเพื่อความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

ฉะนั้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณาเข้ามาลงทุนจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษานี้ จึงขอนำเสนอข้อมูลจำนวนประชากรที่มีอายุระหว่าง 12-17 ปี ในระหว่างปี 2543 – 2545 ซึ่งเป็นจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยที่จะเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาพบว่า มีจำนวน 5,832,941 คน 5,750,667 คน และ 5,722,379 คน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนการจัดการศึกษาของรัฐและเอกชนในช่วงที่ผ่านมาพบว่า รัฐจัดการศึกษาระดับนี้มากกว่า แต่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากภาคเอกชนเข้าร่วมจัดจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐ โดยนักเรียนที่เข้าเรียนจะได้รับบัตรอุดหนุนค่าเล่าเรียน จึงเป็นอีกระดับหนึ่งที่เอกชนควรเข้ามาลงทุน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายก รัฐมนตรี. 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2.4 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนระดับชั้นมัธยมศึกษา

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความแตกต่างจากวัยอื่นๆ ลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ เป็นวัยที่เป็นหัวเลี้ยว หัวต่อจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงการแสดงอารมณ์รุนแรงมาก ความไม่มั่นใจในตนเอง การเปลี่ยนแปลงทางกาย ความสนใจในแบบและค่านิยมเปลี่ยนไป เป็นวัยที่ต้องการเตรียมตัวสำหรับอาชีพ (จรรยา ทองถาวร. 2530 : 263) แต่เราสามารถปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นได้โดยการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่ง เชิดศักดิ์ โทวาสินธุ์ (2520 : 38) ได้กล่าวถึงทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติคือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ขึ้นอยู่กับ ขบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีทางสังคม ซึ่งทัศนคติจะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นเด่นชัด ในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมทางสังคม ประสบการณ์ส่วนตัว มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ดังนั้นการจัดการศึกษาโดยเฉพาะระดับวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่ต้องค้นพบความสามารถ และความถนัดเฉพาะตน โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงเป็นสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับวัยรุ่นดังกล่าว และมีผู้ให้ความหมายของคำว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

อรสา ปราชญ์นคร (2535 : 38-39) ได้กล่าวถึงความหมายของโรงเรียนมัธยมศึกษาสรุปได้ว่า

...คือสถานที่ที่จัดการศึกษาเพื่อให้เด็กในระดับวัยรุ่นได้ค้นพบความสามารถและความถนัดเฉพาะตน โดยจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทางด้านวิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการและความถนัดของแต่ละบุคคล และเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติด้วย...

รุ่งทิwa จักรักร (2536 : 4) ให้ความหมายของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ว่า “โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถานศึกษาระดับกลางระหว่างประถมศึกษากับอุดมศึกษา”

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาระดับกลางที่ต้องจัดการศึกษาให้เด็กในระดับวัยรุ่นได้ค้นพบความสามารถ และความถนัดเฉพาะตน โดยจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ และความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อสนองตอบตามความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนกับชุมชน

การศึกษาของชุมชนเป็นส่วนสำคัญยิ่งประการหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานเบื้องต้น ในการ

พัฒนาในด้านอื่นๆ โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมความเจริญแก่เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้สามารถทำหน้าที่ของพลเมืองดีของสังคม แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการในที่จะพัฒนาคุณภาพของสมาชิกในชุมชนให้ดีขึ้น

จากความหมายของโรงเรียนกับชุมชนที่มีบุคคลหลายท่านได้ให้ความหมายนั้น

...เพื่อขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนทั้งมวลให้กว้างขวางและสูงขึ้นถึงระดับมัธยมศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ชุมชน และประเทศให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาเต็มศักยภาพ...

สรุปการให้บุคลากร องค์กรและสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เน้นให้บุคลากร องค์กร และสถาบันท้องถิ่น มีส่วนร่วมจัดการศึกษาเพื่อที่จะได้พัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะ ตามมาตรฐาน อีกทั้งเป็นการประสานความสัมพันธ์ด้านการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ควรเริ่มตั้งแต่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนจนถึงการลงมือปฏิบัติตามแผนและการประเมิน ซึ่งจะต้องมีการปรึกษาร่วมกัน เพื่อระบุปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตลอดจนวิธีปฏิบัติที่เห็นว่าเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาของการบริหาร ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ได้มีผู้ให้แนวคิดของลักษณะของการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครองในด้านต่างๆ ไว้ดังนี้

2.5.1 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้

ศุภางค์ศรี เกตวิงศ์ (2543 : 17 - 32) ได้กล่าวว่า การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆตลอดจนช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้

การประเมินมาตรฐานการศึกษาเป็นการประเมินผล เพื่อมุ่งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา เป็นการประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะ

(Competencies) ของผู้เรียนที่เรียนผ่านการเรียนตามหลักสูตรระดับต่างๆมาแล้ว โดยมีจุดประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อรวบรวมและตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้และสมรรถนะคาดหวังจากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้ จะเป็นตัวตรวจนับสำหรับแสดงคุณภาพของหลักสูตรหนังสือเรียน และกิจกรรมการเรียนการสอน ว่าทำให้ผู้เรียนได้เกิดสมรรถนะในด้านใดบ้าง หรือมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์เพียงใด

2.5.1.1 มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสิ่งนั้นแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. มาตรฐานผลิตภัณฑ์

เป็นมาตรฐานของผลลัพธ์ (Output) ถ้าเป็นสินค้าก็ได้แก่ รูปแบบ หรือคุณลักษณะ (Specification) ก่อนข้างเป็นรูปธรรม สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือต่างๆ เช่น ตาชั่งน้ำหนัก ไม้บรรทัด ฯลฯ

การศึกษาจัดว่าเป็นงานบริการอย่างหนึ่ง ผลลัพธ์ที่ได้คือ ประสิทธิภาพที่ผู้เรียนได้รับ ผู้เรียนเก่งขึ้น ฉลาดขึ้น เป็นคนดีขึ้น ฯลฯ

ผู้ประเมินผลภายนอก นิยมประเมิน Output ของโรงเรียน เพราะถ้า Output ดี ก็เป็นการยืนยันว่า Process และ Input ดีแน่นอน แต่ถ้าผู้ประเมินพบว่า Output ของโรงเรียนไม่ดี จะต้องดูที่ Process หรือ กระบวนการเรียนการสอน (กระบวนการนำเสนอการบริการ) แสดงว่า Process มีปัญหา จะต้องแก้ไขที่ Process ถ้า Process มีปัญหา กล่าวคือปรับปรุงไม่แน่นอน ต้องดู แก้ไขหรืออาจต้องแก้ไขที่ Input ด้วย

ในทางภาคอุตสาหกรรมบริการ เช่น โรงแรม การบิน ไทย ฯลฯ Output ได้แก่

- เงิน (การทํากำไร)
- ความพึงพอใจของลูกค้า
- การเติบโตของธุรกิจ
- ส่วนแบ่งการตลาด
- ขวัญกำลังใจของพนักงาน
- ฯลฯ

ในทางด้านศึกษา Output ได้แก่ คุณสมบัติของผู้เรียนที่ออกมา ตรงตามความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) เช่น การทำงานเป็น คิดเป็น เป็นคนดี เข้ากับคนอื่นได้ สุขภาพดี (เก่งงาน เก่งคิด เก่งเรียน เป็นคนดี แข็งแรง)

การประเมินผลภายนอก เนื่องจากเกี่ยวข้องกับผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ดังนั้นอาจจะมีผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ เข้าร่วมในการประเมิน หรือถูกสอบถามด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. มาตรฐานกระบวนการ

เป็นการประเมินที่ไม่สนใจว่า Output เป็นอย่างไร สนใจว่า Process เป็นอย่างไร มีความเชื่อมั่นว่า ถ้า Process ดี Output ก็ย่อมจะดี ถ้า Process และ Input ได้รับการควบคุมอย่างดี มีความแปรปรวนน้อย Output ก็ย่อมไม่แปรปรวน แต่ถ้าจะดีหรือไม่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) เป็นผู้ตัดสินใจทางด้านภาคบริการและการศึกษา Process ได้แก่

- วิธีการนำเสนอบริการที่ดำเนินการ โดยผู้สอน พนักงาน ฯลฯ
- ขั้นตอนการทำงาน หรือระเบียบในการทำงานของผู้สอน พนักงาน ฯลฯ
- กระบวนการพัฒนาผู้สอน พนักงาน
- กระบวนการบำรุงรักษา เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ความสะอาด
- กระบวนการคัดเลือก อาจารย์ใหม่ เด็กนักเรียนใหม่ ตำราใหม่ ฯลฯ
- กระบวนการประชุม การวางแผน ของผู้บริหาร
- กระบวนการส่งเสริมกิจกรรมผู้เรียน ศาสนา วัฒนธรรม สุขภาพ ฯลฯ
- อื่นๆ

มาตรฐาน ISO 9000 เป็นมาตรฐานที่ใช้ตรวจสอบกระบวนการนำเสนอบริการ หรือกระบวนการที่จะนำเสนอประสบการณ์ต่างๆให้ผู้เรียน

ถ้าเราสามารถควบคุมให้ผู้สอน พนักงาน ฯลฯ ทำงานได้อย่างมีมาตรฐานคงเส้นคงวา Output ก็จะออกมาได้มาตรฐาน

ถ้าปรับปรุงการทำงาน การสอนของผู้สอน พนักงาน ฯลฯ ได้ดี ตรงกับที่ผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ต้องการและให้มาตรฐาน ระบบประกันคุณภาพ ISO 9000 มาควบคุม เราก็จะได้ Output ที่ดี (คำว่าดี คือ ตรงตามความต้องการของ Stakeholders ของโรงเรียนนั้น)

มาตรฐาน ISO 9000 เน้นการทำงาน หรือ Process ที่มาตรฐานเพื่อให้ Output หรือ Result นั้น ตรงตามที่ Stakeholders ต้องการ

3. มาตรฐานปัจจัยนำเข้า

ในทางอุตสาหกรรม หรือ ทางภาคธุรกิจ จะไม่ใช่ค่านีเท่าใดนัก หรือ ผู้รับเหมาช่วงหรือผู้ขาย ต้องส่งสินค้า และบริการที่ต้องมีมาตรฐานและบริการนั้นๆมาให้การประเมิน Input ทางภาคอุตสาหกรรม ก็คือการทำกรควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ของสินค้าที่ซื้อเข้ามาและการตรวจสอบสินค้า (Inspection) ที่ซื้อเข้ามา

อย่างไรก็ตาม ทางอุตสาหกรรมมีการเน้นเป็นอย่างมากว่าต้องมีการควบคุมคุณภาพของผู้ส่งมอบหรือผู้รับเหมาช่วง หรือผู้ขาย เพราะหากซื้อของมาไม่ดี ไม่สามารถมี Input ที่ดีได้

ในประเทศญี่ปุ่นมีการควบคุมคุณภาพตั้งแต่ผู้ส่งมอบ ตลอดจนมีการสำรวจความต้องการของลูกค้า

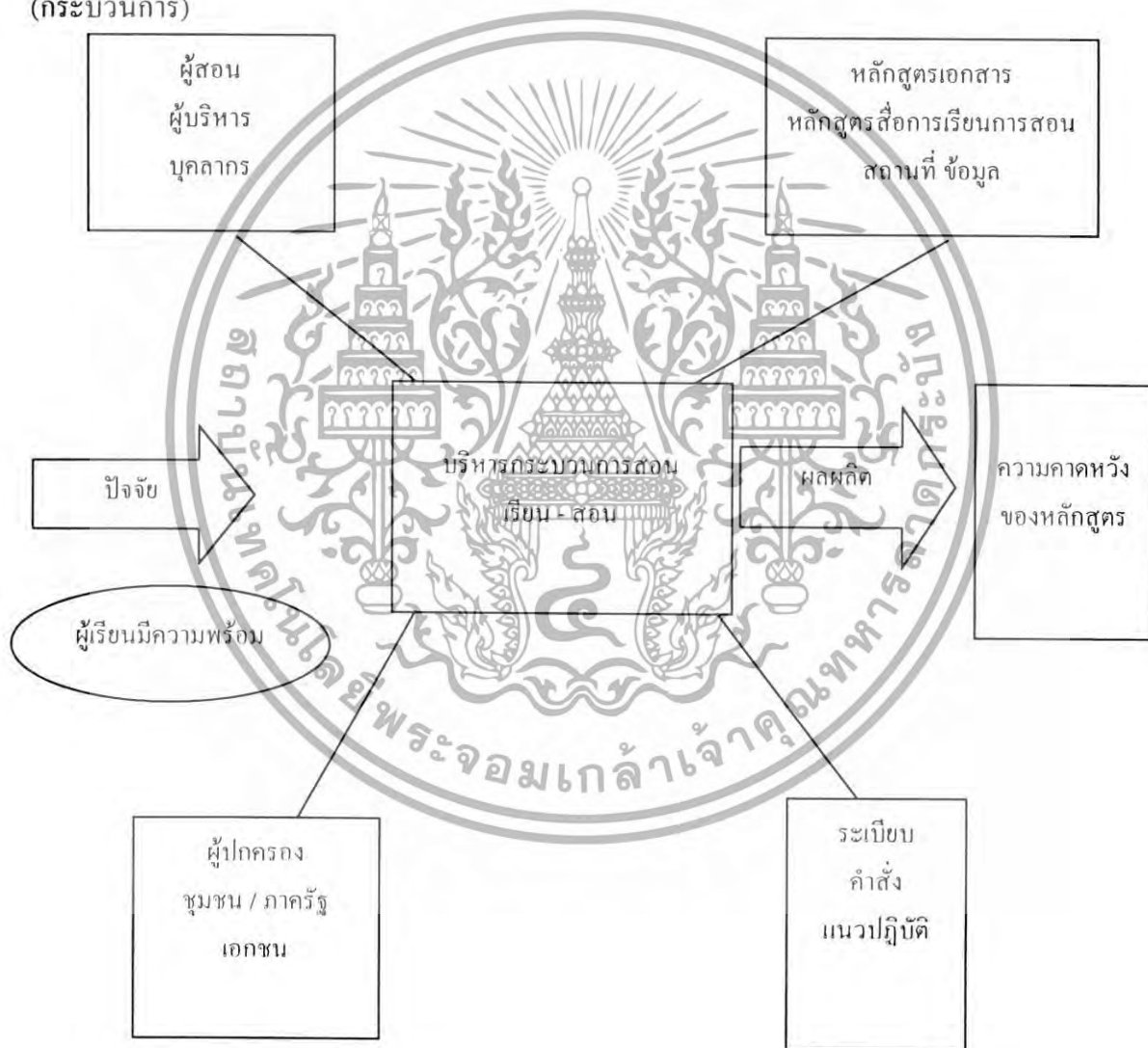
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทางการศึกษา ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่

- คุณสมบัติผู้เรียนแรกเข้า เช่น ความรู้ เจตคติ สุขภาพ ทักษะ ความเข้าใจ อารมณ์ ฯลฯ
- ความสามารถในการตอบสนองบริการของ อาคาร โสตฯ ตำรา ห้องสมุด อุปกรณ์กีฬา ห้องทดลอง โรงอาหาร ฯลฯ
- คุณสมบัติของผู้สอน พนักงานแรกเข้า เช่น ทักษะการสอน การวิจัย การทำงาน ฯลฯ

อาจจะกล่าวได้ว่า การประเมิน Input ก็คือ การ Inspection & Quality Control

ดัชนีของ Input (ปัจจัยนำเข้า) ก็คือ คุณสมบัติของบุคคล และสิ่งของที่จัดหาเข้ามาในโรงเรียน นั่นเอง แต่วิธีการบริหาร การจัดการเรียนการสอน การตรวจสอบเป็น Process (กระบวนการ)

ภาพที่ 2.4 องค์ประกอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.1.2 ประโยชน์ของการกำหนดมาตรฐาน

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา นับว่ามีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนว่า ในการที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนด กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน จะต้องจัดการอย่างไร โรงเรียนจะต้องมีการควบคุมคุณภาพอย่างไร การทำงานให้เป็นมาตรฐาน จะต้องดำเนินการอย่างไร

2. ทำให้กรมเจ้าสังกัดมีแนวทางในการจัดปัจจัยความพร้อมต่างๆ ให้สถานศึกษาพึงมีพึงได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

3. เป็นการกำหนดความสำเร็จขั้นต่ำที่ควรจะได้

4. เป็นการป้องกันการเลื่อนไหลกลับไปยังมาตรฐานเก่าที่ต่ำกว่า

5. ทำให้สะดวก ในการที่จะกำกับ ตรวจสอบ และประเมิน

มากกว่าผู้อื่น ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาเป็นผู้ประเมิน การประเมินตนเองเป็นกลไกของ กระบวนการพัฒนา (Mechanical Process) ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้ประเมินต้องมีจิตสำนึกกว้างไกล ต่างๆ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และเป็นหน้าที่ของทุกคน

วัตถุประสงค์ของการประเมินตนเองที่สำคัญก็เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาใน โรงเรียน โดย

1. ป้องกันการสร้างระบบควบคุมที่ดี และเหมาะสมสอดแทรกไว้ในกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อเป็นอัตรป้องกัน การปฏิบัติงานที่ผิดพลาดไปจากเป้าหมายที่กำหนด

2. การติดตามในการควบคุมที่ดี ต้องมีการติดตามที่ดี และการติดตามที่ดี จะเป็นเครื่องมือ สำคัญที่สุดที่จะให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน หรือ ผู้ที่ควบคุมงาน ได้มีการปฏิบัติตามหน้าที่ และความรับผิดชอบตามระบบที่กำหนดไว้

ในการประเมินโรงเรียนจะต้องประเมินตามตัวบ่งชี้ ซึ่งกำหนดไว้ในแต่ละมาตรฐานทั้ง ส่วนที่เป็นปัจจัย กระบวนการและผลผลิต แล้วนำผลประเมินเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ที่ได้ กำหนดไว้ ขึ้นอยู่กับแผนการที่โรงเรียนกำหนดไว้ เพื่อตรวจสอบหาจุดอ่อน และจึงกำหนดแผนการ ปรับปรุงและพัฒนา โรงเรียนจะประเมินตัวบ่งชี้ด้านใด ขึ้นอยู่กับแผนการที่โรงเรียนกำหนดไว้ เช่น การประเมินผู้เรียน ผู้สอน และการบริหาร

2.5.1.3 การกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้กลาง

ในการที่จะให้โรงเรียนต่างๆ จัดการศึกษาให้ได้ผลผลิตตามจุดหมายของหลักสูตร และมี คุณภาพใกล้เคียงกันนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จะต้องมีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้กลางของ ผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการบริหาร การศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ ส่วนโรงเรียนใดที่สามารถจัดการ ศึกษาให้มีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานกลาง ได้ก็เป็นสิ่งที่ดี หรือโรงเรียนใดเห็นว่า จะเพิ่มเติม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานที่สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่นก็สามารถทำได้

ในการที่จะให้โรงเรียนจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและผลผลิตตามที่พึงประสงค์ โรงเรียนจำเป็นต้องมีปัจจัยและกระบวนการต่างๆ ดังนี้

1) มาตรฐานด้านผู้เรียนที่พึงประสงค์

1.1 ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน มีความสามารถและทักษะเชิงกระบวนการในการดำรงชีวิต

1.2 ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการทำงานและมีความสามารถในการจัดการ

1.3 ผู้เรียนมีเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

1.4 ผู้เรียนมีสุขภาพพลานามัยและบุคลิกภาพที่ดี

1.5 ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขและร่วมพัฒนาสังคม

อย่างสร้างสรรค์

2) มาตรฐานด้านปัจจัยที่จำเป็น

2.1 ผู้เรียนมีความพร้อมและวุฒิภาวะที่จะเรียนรู้เหมาะสมกับวัย

2.2 มีผู้สอนเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน

2.3 ผู้สอนมีลักษณะตามกฎเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษา

2.6 หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนหลากหลายเพียงพอ และมีประสิทธิภาพที่จะสร้างเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.7 งบประมาณพัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน

3) มาตรฐานด้านกระบวนการ

3.1 โรงเรียนบริหารงานและจัดการด้านวิชาการ ชุรการ การเงิน กิจการนักเรียน บุคลากร อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์กับชุมชน อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3.2 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3.3 โรงเรียนจัดกิจกรรมและบริการส่งเสริมการเรียนรู้ สนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 3 ประการ

1. สถานศึกษา/ โรงเรียน
2. องค์กรระดับจังหวัดที่ทำการประเมินเพื่อรองรับมาตรฐานคุณภาพ
3. หน่วยงานสนับสนุน

ภาพที่ 2.5 แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

2.5.1.4 องค์ประกอบในการผลิตที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน

สถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาควบคุมติดตาม ตรวจสอบระบบการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ประกอบในการผลิตที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน อย่างใกล้ชิด และพัฒนาระบบการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพ / ลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรหรือความคาดหวังของสังคม

ตารางที่ 2.2 องค์ประกอบในการผลิตที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน

องค์ประกอบ	คำอธิบาย
1. หลักสูตร	- เป็นสิ่งที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการผลิตผู้เรียนที่มีลักษณะพึงประสงค์
2. ผู้สอน	- เป็นบุคคลที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียน - มีความสำคัญในฐานะผู้ถ่ายทอดความรู้ และแนวคิดเจตคติปลูกฝังเจตคติให้แก่ผู้เรียน
3. ห้องสมุด	- ต้องสร้างให้ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมขององค์ความรู้ แหล่งเสริมลักษณะนิสัย รักการอ่าน การค้นคว้าด้วยตนเองกับผู้เรียน
4. สื่อการเรียนการสอน	- เป็นเครื่องมือที่จะให้การเรียนการสอนมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามที่หลักสูตรกำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	คำอธิบาย
5. อุปกรณ์การศึกษา	- เป็นสิ่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างทักษะ และเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ นอกเหนือจากภาคทฤษฎี
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	- เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างเจตคติ ความรู้ วัฒนธรรมไทย ความเป็นไทย การสร้าง / อนุรักษ์วัฒนธรรมแบบไทย
7. การวัดและประเมินผล	- เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอน และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน
8. การวิจัยพัฒนา	- เป็นการส่งเสริมให้ผู้สอนได้มีการพัฒนาเนื้อหาวิชา เทคนิคการสอน ตลอดจนสื่อประกอบการเรียนการสอน
9. งบประมาณ	- ปัจจัยสำคัญในการพัฒนางานและพัฒนาบุคลากร

ตารางที่ 2.3 มาตรการควบคุมคุณภาพองค์ประกอบในการเรียนการสอน

องค์ประกอบการเรียนการสอน	มาตรการ
1. การควบคุมคุณภาพหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย เช่น การจัดทำรัฐธรรมนูญในโรงเรียน (School Charter) - สร้างความเข้าใจเรื่องหลักการ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้แก่ผู้บริหารหลักสูตรและ ผู้สอน - ติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะๆ - ประเมินผลการใช้หลักสูตร
2. ผู้สอนและบุคลากร การควบคุมคุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้แจง / ทำความเข้าใจ ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สอนให้ชัดเจน - กำหนดให้ผู้สอนจัดทำแผนการสอนทุกวิชา สื่อการสอน จัดทำคู่มือการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอน - กำหนดให้มีการประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนา - กำหนดมาตรการนิเทศติดตามประเมินผล โดยเน้นให้ผู้สอนปฏิบัติภารกิจ / หน้าที่ให้ครบถ้วนตามกติกา กฎ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

องค์ประกอบการเรียนการสอน	มาตรการ
3. การควบคุมคุณภาพห้องสมุด	<p>ระเบียบ ข้อถือปฏิบัติที่ได้ตกลงและเขียนเป็นหลักฐาน ในเอกสารในเอกสารคู่มือปฏิบัติงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดหาหนังสือที่มีเนื้อหาสาระวิชา ครบครัน สอดคล้อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีความทันสมัยตอบสนองความต้องการสำหรับการค้นคว้าของผู้เรียน - จัดหาปริมาณของหนังสือต้องให้เพียงพอกับจำนวน ผู้เรียน - จัดหาระบบการค้นคว้าและเอื้อต่อผู้เรียน - สร้างประสิทธิผลของการใช้ห้องสมุด โดยการกำหนด ให้มีระบบการติดตาม และการประเมินประสิทธิภาพ - จัดอาคารสถานที่เหมาะสมตามเกณฑ์เกี่ยวกับห้องสมุด
4. การควบคุมคุณภาพต่อการเรียน การสอน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้มีระบบการผลิตสื่อการเรียนการสอนประจำ วิชา - กำหนดให้ใช้สื่อในการสอนทุกรายวิชา - ให้มีระบบการประเมินตนเองเกี่ยวกับผลการใช้สื่อให้มี การใช้เพิ่มสะสมผลงานดีเด่น (Portfolio)
5. การควบคุมคุณภาพของอุปกรณ์ การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดรูปแบบ และวิธีการดำเนินงานที่ใช้ควบคุมติดตามและตรวจสอบการใช้ ความสอดคล้องกับวิชา ที่เปิดสอน อัตราส่วน of จำนวนอุปกรณ์ / ผู้เรียน - กำหนดระบบจัดหา - กำหนดระบบการบำรุงรักษา - บริหารอุปกรณ์เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์สูงสุดและ คุ่มค่า
6. การควบคุมกิจกรรมเสริมหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสม / สอดคล้องของกิจกรรมกับเนื้อหาวิชา - พัฒนาความรู้และความเข้าใจ และทักษะการวัดและ ประเมินผลให้แก่ผู้สอนทุกวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

องค์ประกอบการเรียนการสอน	มาตรการ
7. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	- สร้างระบบการวัดและประเมินผลสำหรับโรงเรียน - รายงานผลการวัดและประเมินผล / สัมฤทธิ์การเรียนการสอนของผู้เรียน - นำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
8. การควบคุมคุณภาพงานวิจัย	- กำหนดให้ผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนทุกปีการศึกษา - ทบทวน ปรับปรุง เนื้อหาทุกปีการศึกษา - บริหารการใช้จ่ายที่มีคุณภาพ และถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินราชการ
9. การควบคุมคุณภาพการบริหารงบประมาณ	- ใช้จ่ายงบประมาณตรงตามวัตถุประสงค์ และคุ้มค่า

2.5.1.5 มาตรฐานการเรียนรู้ประถมศึกษา

มาตรฐานโรงเรียน คือสภาพที่พึงประสงค์ ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งแสดงโดยประสิทธิภาพของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ที่สำคัญ คือ ปัจจุบันนี้ มาตรฐานโรงเรียนยังถูกกำหนดให้เป็นเป้าหมายหลักของระบบการประกันคุณภาพของการศึกษาอีกด้วย โดยที่มาตรฐานดังกล่าวนี้สามารถแสดงให้เห็นได้ทั้งในเชิงปัจจัย กระบวนการและผลผลิตที่ผู้บริหารและครูต้องเป็นเป้าหมายในการดำเนินการเพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดต่อไป มาตรฐานโรงเรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งในการประกันคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งรับผิดชอบจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนตั้งแต่กลุ่มอายุ 4-15 ปี ได้กำหนด ความต้องการในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ดังนี้

1. ยกกระดับโรงเรียนในสังกัดให้ได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ทั้ง 4 ด้าน อย่างสมดุลและกลมกลืน ทั้งด้านปัญญา

ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านสังคม

3. พัฒนาคู นุเคราะห์ทุกประเภท ทุกระดับ ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะจิตสำนึกและอุดมการณ์ และมีวิสัยทัศน์

4. พัฒนาหน่วยงานทุกระดับให้ได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์ที่กำหนด

คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม

ศึกษาแห่งชาติ (2540 : 115) ในภาพรวมของประเทศ พบว่า ประสิทธิภาพทางการศึกษายังอยู่ในเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับต่ำ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เห็นความจำเป็นในการแก้ปัญหานี้ จึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนขึ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน การประเมินผล ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 “ให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” และได้ดำเนินการเพื่อเตรียมรองรับพระราชบัญญัตินี้ไว้ล่วงหน้า โดยได้จัดทำมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ขึ้น (2541 : 9) ผลการประมวลความคิดเห็นจากผู้รับผิดชอบ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปฏิบัติโดยตรง โดยรายงานการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและที่คณะกรรมการได้กำหนดความหมายของมาตรฐานโรงเรียน คือ สภาพที่พึงประสงค์ทั้งในเชิงคุณภาพหรือปริมาณ ซึ่งแสดงได้โดยประสิทธิภาพของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยเน้นมาตรฐานด้านกระบวนการ คือ มาตรฐานการบริหาร มาตรฐานการเรียนการสอน และมาตรฐานผลผลิต คือ คุณภาพนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการควบคุมคุณภาพตามขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา
2. เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. เพื่อให้โรงเรียนที่เกี่ยวข้องทุกระดับใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานและการประเมินผลการนำเกณฑ์มาตรฐานไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหาร และบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมร่วมกันวิเคราะห์งาน ตามภารกิจของโรงเรียน หาจุดเด่น จุดด้อย โดยเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับระดับคุณภาพในแต่ละตัวบ่งชี้ ของเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อนำไปวางแผนและดำเนินการพัฒนางานที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานให้ได้มาตรฐาน โรงเรียนจึงต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนให้ชัดเจน เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน โดยดำเนินงานในรูปแบบของการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ โดยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้ (2543 : 61-62)

1. ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนต้องสร้างวิสัยทัศน์กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาร่วมกัน
2. การพัฒนาเกิดขึ้นทุกระบบของโรงเรียนได้แก่ ระบบบริหารจัดการ ระบบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ และกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์
3. ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่วางแผนการดำเนินงาน กำกับ ติดตาม ประเมิน ปรับปรุงการปฏิบัติงานและรายงานผล
4. ทุกระบบย่อยของโรงเรียน มีการพัฒนาสู่เป้าหมายเดียวกัน
5. กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน มีการพัฒนาสู่เป้าหมายเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. โรงเรียนต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ บุคลากรทุกฝ่ายเป็นบุคลากรแห่งการเรียนรู้ แสวงหา ค้นพบเทคนิควิธีการบริหารโรงเรียนและจัดการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน
7. มีการพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาโรงเรียนทุกฝ่ายทั้งระบบตั้งแต่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครู อาจารย์ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน
8. มาตรฐานผู้บริหารที่เป็นจุดเน้นสำคัญ คือ ผู้นำทางวิชาการ

2.5.1.6 มาตรฐานการเรียนรู้มัธยมศึกษา

ด้านการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนของมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน โดยให้มีส่วนร่วมในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาในระดับชุมชนมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมายและการจัดการทำแผนของสถานศึกษา การบริหารงบประมาณ และการกำหนดบทบาทของสถานศึกษาเพิ่มเติมเพื่อตอบสนองการพัฒนาตามเงื่อนไขเฉพาะของชุมชนและสำหรับหน่วยงานราชการมีหน้าที่ให้การสนับสนุนการศึกษาในระดับชุมชน โดยมีบทบาทเชื่อมประสานแผนงานและความต้องการของชุมชนกับระดับนโยบายและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และหลีกเลี่ยงการเข้าไปแทรกแซงการตัดสินใจของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา (วิจิต และ จ่านง. 2541 : 75-76) ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 9 ว่า (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 8)

การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา โดยยึดหลักดังนี้ (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย ดังที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 34 ว่า (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 18)

...คณะกรรมการกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน...

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทบาทของชุมชนที่เข้าร่วมในด้านการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น
จะถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการ
ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนสมาคม
ผู้ประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา ผู้แทนสมาคมผู้ปกครองและครู ผู้นำทางศาสนาและผู้ทรง

คุณวุฒิ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ตามที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้ในมาตรา 38
วรรคสอง และมาตรา 90 วรรคหนึ่ง ว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ
ศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและบริหารทั่วไปยังคณะกรรมการ”
(กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 20) และแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8
(พ.ศ. 2540 – 2544) ซึ่งสอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2540 : 9) ได้กล่าวถึงด้านการบริหารจัดการ
พอสรุปได้ดังนี้ การบริหารจัดการศึกษานั้นเป็นการบริหารงานเกี่ยวกับงานด้านการเงิน พัสดุ บัญชี
อัตรากำลัง อาคารสถานที่ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ อันเป็นข้อมูล
พื้นฐานในด้านบริการจัดการศึกษา และเป็นไปในรูปแบบของคณะกรรมการโรงเรียนในการมี
ส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินการด้านบริหารจัดการศึกษา การ
บริหารงบประมาณ การกำหนดบทบาทของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามความต้องการของ
ชุมชน

2.5.2 การวางแผนการเรียนรู้

การสอนเป็นหน้าที่หลักของครู ไม่ว่าจะเป็นครูสอนระดับใด หรือสอนวิชาใด แม้ว่าสังคม
จะเปลี่ยนไปเนื่องจากมีเครื่องมือ ข่าวสารข้อมูล ถึงอำนวยความสะดวก และสื่อการเรียนการสอน
เข้ามามีบทบาทเพื่อช่วยการสอนของครู แต่ความจำเป็นของครูก็ยังมีอยู่ เนื่องจากครูคือผู้ก่อให้เกิด
การเรียนรู้และพัฒนาการโดยรอบด้านขึ้นในตัวนักเรียน ดังนั้น ภารกิจหลักของครูก็คือ ผู้สอนหรือ
การให้การศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดในการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษาตามหลักสูตร

ครูจึงต้องมีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอน การเลือกวิธีสอน และสื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลให้มีความเหมาะสม
กับวัยของผู้เรียน เนื้อหาที่จะสอนและเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนจะสามารถสอนให้บรรลุเป้าหมายได้ ก็ต่อเมื่อ ผู้สอนมีความ
รู้เกี่ยวกับหลักสูตรอย่างแท้จริง ดังที่ อารักษ์ ใจเที่ยง (2535 : 247) กล่าวว่า การเตรียมการสอน เป็น
ภารกิจสำคัญของครูผู้สอน ทำให้ผู้สอนทราบล่วงหน้าว่าจะสอนอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอน
อย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอน การที่
ผู้สอนได้วางแผนการเรียนการสอนอย่างถูกต้องตามหลักการ ย่อมช่วยให้เกิดความมั่นใจในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอน ทำให้ผู้สอนได้ครอบคลุมเนื้อหา สอนอย่างมีแนวทาง และมีเป้าหมาย เป็นการสอนที่ให้คุณค่า แก่ผู้เรียน

ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอน เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2533 : 34 – 38) ได้กล่าวถึงการเตรียมการสอนว่า การเตรียม การสอนอย่างเป็นระบบ ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว และบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน 7 ประการ ดังนี้

1. การกำหนดจุดหมายของการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆที่จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและบรรลุ

จุดหมายของการเรียนการสอน

3. การเลือกวิธีการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับจุดหมาย ด้านความรู้และรายละเอียด
จุดหมายด้านเจตคติ ความซาบซึ้งและจุดหมายด้านทักษะ และการปฏิบัติงาน

4. การกำหนดบทบาทความรับผิดชอบและกิจกรรมสำหรับบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

5. การคำนึงถึงวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงความสามารถทางสติปัญญา
และพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน จำนวนและความหลากหลายของจุดหมายของการเรียนที่จะให้
สัมฤทธิ์ผล ความเหมาะสมที่เกี่ยวกับประเภทของสื่อ หรือกิจกรรมการผลิตสื่อ โดยเฉพาะประสบ
การณ์การเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือ ที่มีอยู่เดิม

6. การจัดตั้งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ เพื่ออำนวยความสะดวกกิจกรรมการเรียน
การสอนในโรงเรียนคំนั้นไปคือช่วยความราบรื่นได้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการวางแผนอย่างดี การ
ทำงานเป็นทีม การจัดองค์การและการสนับสนุนทางการเงิน

7. การประเมินผลและการปรับปรุงแผน เป็นกระบวนการที่ใช้อย่างต่อเนื่องในวิธีการจัด
ระบบของการศึกษา เมื่อการเรียนการสอนได้เสร็จสมบูรณ์แล้ว การประเมินผลก็เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อ
ตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

สำหรับกรมวิชาการ (2526 : 66 – 69) ได้แบ่งการเตรียมการสอน เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้

1. การเตรียมการสอนระยะยาว เป็นการศึกษาความเข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมายและ

โครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้รู้ว่าจะสอนอะไร จะสอนทำไม จะสอนเด็กให้มีลักษณะใด กระทำ
ได้โดยการรับการอบรมจากครูใหญ่ วิทยากร ศึกษานิเทศก์ และตัวครู ศึกษาเอกสารอื่นๆ เช่น คู่มือ
ครู หนังสือเรียน ตลอดจนสื่อการเรียนอื่นๆและศึกษาวิธีการวัดผลและประเมินผล ตลอดจนการใช้
แบบฟอร์มต่างๆตามหลักสูตร

2. การเตรียมตัวระยะสั้นเป็นการเตรียมการสอนในแต่ละวัน ที่กำหนดไว้ในตารางสอน

โดยมีขั้นตอนดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 คุณกำหนดการสอนและตารางสอนว่าเรื่องที่จะสอนต่อไปเรื่องอะไร ใช้เวลากี่คาบ แล้วดูคู่มือครูเพื่อศึกษาการคิดแบบรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหารายละเอียดกิจกรรมเพื่อการเรียน การวัดผล และการประเมินผลของบทเรียน

2.2 เตรียมที่จะสอนในแต่ละครั้ง โดยศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมให้มีความรู้ในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี และศึกษากิจกรรมที่จะต้องใช้ในแต่ละกิจกรรมเพื่อกำหนดเวลา ขั้นตอนการประเมินกิจกรรมให้เหมาะสม

ครูจะต้องมีการเตรียมการสอนทั้งในระยะยาวและในระยะสั้น และการเตรียมการสอนรายวัน ครอบคลุมทั้งการเตรียมตัวผู้เรียน การเตรียมตัวครู การเตรียมบทเรียน รวมไปถึงการเตรียมสื่อการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมทางการเรียน

2.5.2.1 การวางแผนการเรียนรู้ประถมศึกษา

การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนนั้น ต้องเป็นกระบวนการบริหารที่มีการใช้แผน เป็นเครื่องมือในการบริหารงานโดยแผนนั้นจะต้องมาจากการวางแผนแบบมีส่วนร่วม มีเป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและที่สำคัญ คือ มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน โรงเรียนจะต้องดำเนินการสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน จัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนมีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียนและการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ จากการพิจารณากระบวนการบริหารข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 61) จึงได้กำหนดมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนการสอนและคุณภาพนักเรียน จำนวน 5 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 แผนของโรงเรียนเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนสอดคล้องกับสภาพโรงเรียนมีเป้าหมายชัดเจน และมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดระบบงานชัดเจน คล่องตัวในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถ ส่งเสริมบุคลากรให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศ ให้การดำเนินงานบรรลุตามแผน

มาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้สามารถพัฒนาตนเอง และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกและประโยชน์ตอบแทน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดกิจกรรมทางวิชาการ บริการแนะแนว บริการสุขภาพอนามัย โภชนาการและกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดแหล่งความรู้ สื่อและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน

ตัวบ่งชี้ 1 ดำเนินการเพื่อประสานความร่วมมือกับกรรมการ โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานอื่นในการพัฒนาโรงเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนได้รวดเร็วทันเหตุการณ์และต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 นำผลการประเมินไปใช้เทคนิคและการพัฒนางานอยู่เสมอ

2.5.2.2 การวางแผนการเรียนรู้มัธยมศึกษา

ด้านวิชาการเพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิชาการที่เหมาะสมสอดคล้องกับชุมชนอย่างเป็นกระบวนการ ซึ่งการดำเนินการตามแนวทางด้านนี้ คือ การให้อิสระกับชุมชนในการกำหนดหัวข้อและวิธีการในการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้เกิดความรู้และวิธีการเรียนรู้ที่มาจากประสบการณ์และภูมิปัญญาของชุมชนเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและผ่านการพิสูจน์ในการปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาร่วมกับชุมชนพัฒนาความรู้และวิธีการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้เป็นหลักสูตรการศึกษาในระบบ ที่มีทั้งเนื้อหาความรู้และวิธีการเรียนการสอน การเรียนการสอนหลักสูตรที่พัฒนาจากความรู้ของชุมชนมีสถานภาพเท่าเทียมกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนหรือหลักสูตรกลาง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและสถานศึกษาในระดับชุมชนของแต่ละชุมชนสามารถแลกเปลี่ยนหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนระหว่างกันได้โดยอิสระ เพื่อให้การเรียนรู้ใหม่ และการพัฒนาความรู้เฉพาะเรื่องที่วางอยู่บนพื้นฐานความรู้เดิมที่ชุมชนมีอยู่ มีกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเมื่อประมวลความรู้และหลักสูตรของชุมชนต่างๆ สังเคราะห์เพื่อพัฒนาความรู้ใหม่ให้กับท้องถิ่น การวัดผลการเรียนหรือประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้กรรมการบริหารสถานศึกษาและชุมชนกำหนดกรอบการวัดผลหรือประเมินผลร่วมกันโดยให้คำนึงถึงผลการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในมิติทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ เป็นต้น ของชุมชนเท่าเทียมกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ทางวิชาการ (วิชิต และ จ่านง. 2541 : 77-78)

สรุปได้ว่าชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการกำหนดกรอบหลักสูตร เนื้อหาสาระ ตามความต้องการและเป็นจริงในการดำรงวิถีชีวิต หรืออีกนัยหนึ่งคือ หลักสูตรท้องถิ่น ทั้งรวมถึงการประเมินผล ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยตาม มาตรา 24 (6) มาตรา 27 และมาตรา 29 และมาตรา 50 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 13-16)

มาตรา 24 (6) บัญญัติไว้ว่า “จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ”

มาตรา 27 กล่าวถึงการกำหนดหลักสูตรดังนี้

ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 29 กำหนดไว้ว่า

ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุน ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

จากบทบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าว จะเห็นว่าบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมมีความจำเป็น และเป็นหน้าที่โดยตรงที่ชุมชนต้องเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ วิชาการต่างๆ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสภาพเป็นจริงที่เป็นไปได้เหมาะสม

2.5.3 กิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาปัญหาสังคมในปัจจุบัน การแตกแยกสามัคคีในหมู่เหล่าเป็นขบวนการ ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมมานับประการ สภาพการณ์ของแต่ละชุมชนยังมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความคิด การปฏิบัติและการให้ความร่วมมืออยู่มาก จึงก่อให้เกิดปัญหาการพัฒนาไม่คล่องตัว ไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนซึ่งเป็นส่วนสำคัญของชุมชน หากโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใด ชุมชนใด ขาดการให้ความร่วมมือกันด้วยดีแล้ว ย่อมจะเป็นอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง ในอันที่จะพัฒนาโรงเรียนนั้นให้เจริญพัฒนาขึ้นได้ ดังนั้นโรงเรียน ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นแหล่งที่มีสิ่งต่างๆ หลากอย่างที่ชุมชนไม่มี จึงควรให้ความร่วมมือกับชุมชนในทุกวิถีทาง โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจะจัดในรูปแบบของกิจกรรมที่ดำเนินการโดยเร่งด่วนและต่อเนื่องกัน เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานความสัมพันธ์กับชุมชน พัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า ตลอดจนการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 308)

ชวน หลีกภัย (2527 : 22) นายกรัฐมนตรี เมื่อสมัยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า ในตำบลหนึ่ง จะมีโรงเรียนประถมศึกษาถึง 5 โรงเรียน และทุกๆ หมู่บ้านจะมีโรงเรียนประถมศึกษา 1 โรงเรียน เรามีบุคลากรที่มีความสามารถและมีความรู้กระจายอยู่ตามท้องถิ่นมากกว่าส่วนราชการอื่น ดังนั้น ถ้าได้ใช้ทรัพยากรทั้งอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ และบุคลากรที่มีอยู่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชน มันใจว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจะทำให้การพัฒนาชุมชนซึ่งเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 301) ได้ให้ความหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนว่า หมายถึง การเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชนเท่าที่โรงเรียนมีความสามารถและอยู่ในวิสัยที่สนทนเป็นไปได้

สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนควรจะดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
2. เพื่อให้ชุมชนเห็นว่าโรงเรียนสามารถเป็นที่ปรึกษาและให้ความรู้ช่วยเหลือแก่ชุมชนได้
3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยมีโรงเรียนเป็นกำลังสำคัญ

4. เพื่อสร้างความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 5. เพื่อให้ชุมชนมีเจตคติที่ดีและร่วมมือกับแนวนโยบายของโรงเรียน
 6. เพื่อพัฒนาและทำความเจริญให้เกิดขึ้นแก่สังคมส่วนรวม
 7. เพื่อระดมสรรพกำลังทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้เป็นประโยชน์คุ้มค่า
- การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน หรือที่ (ปริชา คัมภีรปกรณ และ ดิลก พัฒนพิชัยโชติ. 2528 : 663) เรียกว่ากิจกรรมที่นำโรงเรียนออกสู่ชุมชนนั้น ประกอบด้วยกิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. การจัดทัศนศึกษาภายในชุมชน
2. การจัดสัปดาห์แห่งการทำความสะดวกในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. งานเกษตรชุมชน โดยให้นักเรียนปลูกพืชผักสวนครัวที่บ้านของนักเรียนทุกคน
ทุกครอบครัว โดยครูมีหน้าที่รับผิดชอบออกไปตรวจให้คะแนนตามบ้านของนักเรียน

4. การพัฒนาที่อยู่อาศัย การนำนักเรียนออกไปฝึกงานที่บ้านของประชาชน ตัวอย่างใน
ชุมชนสำหรับการเรียนวิชากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

5. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น กิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีงานบุญของ
ชุมชนเทศกาลต่างๆ ตามที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ

มหาลัญช์โขทัยธรรมาธิราช (2525 : 271) ได้กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
ว่า สามารถกระทำได้ด้วยการติดต่อ หรือร่วมกิจกรรมกับชุมชน เช่น การพบปะผู้นำท้องถิ่นได้แก่
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น สถานที่สาธารณะประโยชน์ เช่น วัด สมาคม
สโมสร กลุ่มปฏิบัติการเพื่อสาธารณะประโยชน์ต่างๆ รวมทั้งการร่วมในการรณรงค์ต่างๆ เช่น
การทำความสะอาด การพิชิตหนู เป็นต้น ตลอดจนการจัดงานหรือร่วมจัดงาน เช่น นิทรรศการ
งานแสดง งานฉลอง และงานนันทนาการต่างๆ สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ (2547 : 302) ได้รวบรวมกิจกรรมการ เข้าร่วมกับชุมชนไว้เป็นหมวดหมู่ โดยย้ำว่าการจัด
การควรดำเนินการไปให้เหมาะสมกับสถานการณ์ กิจกรรมดังกล่าวมีดังนี้

1. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ให้ถ่านึงถึงความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชุมชน
และ จากสภาพ ที่เป็นจริง วัดจะเป็นศูนย์รวมใจของชุมชนแต่ละท้องถิ่น ดังนั้น โรงเรียนจึงควรให้
ความร่วมมือกับทางวัด ตลอดจนหน่วยงานในชุมชนต่างๆ เป็นต้นว่า ทอดถฐิน การจัดงานประจำปี
การร่วมมือกันปลูกต้นไม้ เป็นต้น

2. กิจกรรมพัฒนาชุมชน นำความเจริญมาสู่หมู่บ้านของตน โรงเรียนสามารถนำความรู้
เทคโนโลยีใหม่ๆ มาเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้นว่า การประกอบอาชีพด้าน
การเกษตร หัตถศึกษา กิจกรรมเหล่านี้จะส่งผลสะท้อนให้ประชาชนให้ความช่วยเหลือและร่วมมือ
เมื่อโรงเรียนต้องการ

3. กิจกรรมประเพณีวัฒนธรรม เมื่อมีการจัดงานเกี่ยวกับเทศกาล ประเพณี วัฒนธรรม และ
การละเล่นพื้นเมือง เช่น งานสงกรานต์ การแข่งเรือ งานลอยกระทง งานอุปสมบทสามเณรหมู่
งานศพ โรงเรียนควร มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ เป็นต้นว่า การเข้าร่วมขบวนแห่ ร่วมประกวด
ร่วมประดิษฐ์ หรือจัดดอกไม้

4. กิจกรรมกีฬาในชุมชน กิจกรรมนี้จะเสริมสร้างพลังสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
ได้ดี เช่น ตะกร้อ ฟุตบอล สามารถดึงคนหนุ่มสาวและเด็กให้มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งร่างกาย
และจิตใจ อันเป็นส่วน เสริมสร้างกำลังสำคัญของชาติในภายภาคหน้า

5. กิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และประเพณี

6. กิจกรรมสุขภาพอนามัย ทางโรงเรียนและเจ้าที่อนามัย สามารถประสานงานให้ความ

ร่วมมือกับชุมชน ในเรื่องบริการ ให้คำแนะนำและตรวจรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. กิจกรรมบริการ โรงเรียนควรจะให้ความเอื้อเฟื้อร่วมกับชุมชน เป็นต้นว่า การให้ยืมโต๊ะเก้าอี้หรือ สนาม โรงเรียนในการจัดงานบางอย่าง ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของโรงเรียน

บรรณาคม กักดีพิพัฒน์ (2533 : 7) เสนอว่า การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน คือ กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เพื่อเป็นการร่วมมือสนับสนุนในกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น งานประเพณีต่างๆ การนันทนาการ การกีฬา เป็นต้น การติดต่อและการร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนทำนองนี้ ประชาชนจะมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน มีความรู้สึกว่าเป็นของประชาชนและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เมื่อมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ก็ย่อมยินดีที่จะร่วมมือกับโรงเรียนทุกเมื่อในโอกาสต่อไป

2.5.3.1 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

ในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพเป็นที่พึงปรารถนาของชุมชนนั้น โรงเรียนจะต้องเลือกวิธีการดำเนินการที่เหมาะสมทุกวิถีทางในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสามารถทำให้ประชาชนตระหนักในความรับผิดชอบตามบทบาทของตนต่อโรงเรียน

นอกจากโรงเรียนจะได้รับผลประโยชน์โดยตรงแล้ว ยังเป็นการกระทำที่ สนอง นโยบายรัฐบาลอีกด้วย ดังที่ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2529 ว่า "จะกระจายอำนาจ และมอบอำนาจการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา ในการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษามากยิ่งขึ้น" (ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ และดิลก พัฒนพิชัยโชติ, 2528 : 170-173) ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกระทำเพื่อให้ประชาชนในชุมชนเข้าใจจุดมุ่งหมาย การดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน เพื่อให้ประชาชน ในชุมชนได้ร่วมจัดโรงเรียน โดยคิดว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เขามีบทบาทในการเสนอแนะการบริหารโรงเรียน ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น คือ กล่าวหาณัติชมโรงเรียนอย่างจริงจังจนโรงเรียนได้ข้อมูลไปพิจารณาหาทางนำออกไปใช้ปรับปรุงการจัดการโรงเรียนได้

การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน หมายถึง การเปิดโอกาสเชิญชวน หรือหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้ามาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะกระทำได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2527 : 27)

การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ชีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ และคนอื่นๆ (2530 : 120) เห็นว่า ควรจัดให้มีคณะกรรมการโรงเรียนขึ้น ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนครูอาจารย์และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนร่วมกันทำงานและประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะเพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาความเป็นอยู่ของนักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน การส่งเสริมการทำกรบ้าน การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร การตกแต่งอาคารสถานที่ให้เหมาะสมและการพิจารณาแก้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนที่คณะกรรมการเห็นสมควรพิจารณาร่วมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมชาย สุขชาติ (2524 : 26 – 27) ได้ให้ความเห็นว่า โรงเรียนควรดำเนินงานต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการของชุมชน โดยสรุปดังนี้

1. โรงเรียนจะต้องเสนอรายงานเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ
2. รับทราบความเคลื่อนไหวจากภายนอก
3. ส่งเสริมให้ประชาชน มีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องให้ความสนใจต่อการศึกษา
4. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วม ดูแล และจัดการศึกษาของโรงเรียน
5. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการวางแผนนโยบายและเป้าหมาย ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน
6. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางชุมชน ศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม

การศึกษาเพิ่มเติมที่บ้านอีกลักษณะหนึ่ง คือ การศึกษาเพิ่มเติมในสิ่งที่เด็กได้เล่าเรียนมาจากโรงเรียน ทั้งในแง่ของเนื้อหาวิชาการและการอบรม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครองควรจะได้มีส่วนเสริม โดยเฉพาะเด็กในระดับประถมศึกษาและมีธยมศึกษาตอนต้น

การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะมีส่วนเสริมได้ดั่งนั้น จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวของหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามสมควร เพื่อที่จะได้ตอบคำถามเด็กได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องร่วมมือช่วยเหลือกันทุกด้านและทุกคน ทั้งในแง่ของการสอน การอบรม ทั้งครูและผู้ปกครอง ที่สำคัญก็คือ พ่อแม่และผู้ปกครองควรเข้าใจว่า เด็กไม่ใช่ตามพ่อแม่ หรือผู้ปกครองหรือครูเท่านั้น แต่เขาตามใจตัวเองด้วย หน้าที่ของผู้ปกครองคือ พยายามให้เขาตามใจตัวเองอย่างชาญฉลาด

2.5.3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ประถมศึกษา

กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างครบถ้วน รอบด้านนั้น ครูต้องเป็นกัลยาณมิตร รัก เมตตา เอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอน โดยต้องมีการวางแผนการสอนที่นำข้อมูลทั้งจากหลักสูตรความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ร่วมกัน ครูจัดการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะที่พึงประสงค์ จัดการเรียนการสอน จัดสิ่งแวดล้อม และบรรยายให้นักเรียนเกิดความสุข ความสำเร็จ และได้พัฒนาเด็กตามศักยภาพ ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และประเมินผลการเรียนการสอนทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม จากการพิจารณากระบวนการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 43) จึงกำหนดมาตรฐานการเรียนการสอน จำนวน 10 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานที่ 1 / ตัวบ่งชี้ วางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 2 / ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง ประเมินและปรับปรุงตนเอง

มาตรฐานที่ 3 / ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 4 / ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนรู้และทำงานร่วมกันโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

มาตรฐานที่ 5 / ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 6 / ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนโดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่ดี

มาตรฐานที่ 7 / ตัวบ่งชี้ จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

มาตรฐานที่ 8 / ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และความถนัด ได้ตามศักยภาพ โดยเสริมจุดเด่น และแก้ไขจุดด้อยนักเรียนเป็นรายบุคคล

มาตรฐานที่ 9 / ตัวบ่งชี้ จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออย่างหลากหลายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

มาตรฐานที่ 10 / ตัวบ่งชี้ ประเมินนักเรียนครบทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม

2.5.3.4 กิจกรรมการเรียนรู้มัธยมศึกษา

ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ที่มีความหมายในลักษณะของการพึ่งตนเอง ด้านการศึกษาเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงบประมาณสามารถระดมทุนจากชุมชนและท้องถิ่น ใช้จัดการศึกษาตามความในมาตรา 58 (2) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 29) ว่า

ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศึกษา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษ โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

นอกจากจะระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินจากชุมชนและองค์กรต่างๆ ในชุมชนแล้ว ในด้านการสนับสนุนระดมทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าทางการเรียนรู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้การศึกษาของชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยชุมชนมีส่วนร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และแสดงความเป็นเจ้าของการศึกษาอย่างแท้จริง ดังจะเป็นได้จาก มาตรา 57 แห่ง พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ว่า (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 28)

ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

ฉะนั้นในการระดมทรัพยากรเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษามีใช่แต่จะเป็นเพียง งบประมาณการเงิน การให้ทุนการศึกษา เท่านั้นจะต้องรวมถึงการได้นำเอาชุมชนมาให้ความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาที่สั่งสมกันมานานของท้องถิ่น แก่เยาวชนที่เป็นอนาคตของชุมชน

ดังนั้น บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาจึงควรเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่อง ดังที่กล่าวไปแล้ว คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านงานวิชาการ และด้านการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษานั้นเอง

2.5.4 การประเมินผลการเรียนรู้

2.5.4.1 จัดให้มีการประเมินผลตามสภาพจริง

การประเมินผลตามสภาพจริง มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายแล้วแต่ใครจะเน้นไปทางใด โดยเชื่อว่า เป็นวิธีการที่สามารถค้นคว้าหาความสามารถ และความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริง

Cradler (1991 : 5) ได้ให้ความหมายของการประเมินสภาพจริงว่า เป็นการประเมินสิ่งที่ นักเรียนได้แสดงความสามารถในการใช้ทักษะการคิด และความรู้ลึกเพื่อแก้ปัญหา (authentic approach) ส่วนกรมวิชาการ ได้ให้ความหมายของการประเมินตามสภาพจริงว่า เป็นกระบวนการ สังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากงาน และวิธีการที่นักเรียนทำ เช่นเดียวกับ วัฒนาพร ระวังบุทช์ (2542 : 53) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน การประเมิน ลักษณะนี้ จะมีประสิทธิภาพเมื่อประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนในสภาพที่เป็นจริง

วิธีที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้องแบบทดสอบ วัดความสามารถจริง รายงานตนเอง และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) สอดคล้องกับ ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ (2539 : 7) กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นกระบวนการ สังเกตหรือ ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานเกี่ยวกับงานของนักเรียนซึ่งนักเรียนได้กระทำ และเอกสาร เกี่ยวกับวิธีการที่นักเรียนทำ การประเมินแบบนี้จะช่วยให้ครูได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีความต่อเนื่อง

การประเมินผลตามสภาพจริงจะมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย กล่าวคือ เนื้อหาที่จะสอนจะต้องสอดคล้องกับสภาพจริง การเรียนการสอนเป็นไปตามสภาพจริง รวมทั้งวิธีการใช้เครื่องมือประเมินต้อง สอดคล้องกับสภาพจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป การประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง การประเมินความสามารถ และทักษะในการแก้ปัญหาที่แสดงออกจริงของนักเรียน ในกระบวนการทำงาน โดยใช้ผลจากการสังเกต การจดบันทึก ชิ้นงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เครื่องมือประเมินจึงต้องสอดคล้องกับสภาพจริง

ความสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง (กรมวิชาการ. 2539 : 1 – 86) ได้จัดทำหนังสือคู่มือประกอบการสอนของครู เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติจริงขึ้น และกล่าวถึงความสำคัญของการประเมินผลตามสภาพจริงว่า

1. ช่วยเอื้อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล
2. ช่วยเอื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
3. ผู้เรียนได้สร้างงานเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้และบูรณาการวิชาการต่างๆ เข้าด้วยกัน
4. การประเมินผลการเรียนรู้และการสอน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน
5. มีหลักฐานในการปฏิบัติตนของนักเรียนในขณะเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประเมินการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 94) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง ไว้ว่า การจัดการเรียนการสอน และการวัดผล

ประเมินผลในปัจจุบันจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นการทดสอบความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียนเป็นการประเมินการกระทำ การแสดงออกหลายๆ ด้าน ตามสภาพความเป็นจริง

ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งจะอยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ในชีวิตจริง ยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญ และสัมพันธ์กับกระบวนการสอน เน้นการพัฒนาของนักเรียนและประสิทธิภาพการเรียนการสอนโดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง

ส่วน (วัฒนาพร ระเบียบทุกข์. 2542 : 53) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการประเมินจากสภาพจริงมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อมๆ กับการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลา กับทุกสถานการณ์ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชน
2. เป็นการประเมินที่เน้นพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริงๆ
3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัด และให้ความสำคัญกับการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน
5. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้าน

และชุมชนอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายๆด้านของผู้เรียน

8. เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง (ทักษะการคิดที่ซับซ้อน) เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์

9. ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน และผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

10. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง

จุดประสงค์สำคัญ กระบวนการประเมินจากสภาพจริงก็คือ การแสวงหาข้อมูลการแสดงผลของนักเรียนตลอดเวลา เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาการเรียนรู้และเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลที่จะพัฒนาการเรียนการสอนและหลักสูตร ดังนั้นควรจะต้องมีการวางแผน กรอบ ตารางการใช้เครื่องมือ และกระบวนการประเมินตลอดภาคเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539 : 9) ได้เสนอแนะกระบวนการ หรือขั้นตอนการประเมินสภาพจริงไปใช้ในโรงเรียน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูกับนักเรียนร่วมกันกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ โดยวิเคราะห์จากหลักสูตรกลาง หลักสูตรท้องถิ่น คู่มือการเรียน เพื่อกำหนดเป้าหมายของพฤติกรรมที่ต้องประเมิน

ขั้นที่ 2 ทำความชัดเจนกับลักษณะ / ความหมายของผลสัมฤทธิ์นั้น

ขั้นที่ 3 กำหนดแนวทางของงานที่จะต้องปฏิบัติ เป็นงานที่ทุกคนจะต้องทำและงานที่ทำ

ตามใจชอบ

ขั้นที่ 4 กำหนดรายละเอียดของงาน

ขั้นที่ 5 กำหนดกรอบการประเมิน ทำแผนผังการประเมิน ที่แสดงความสัมพันธ์เนื้อหา กับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน

ขั้นที่ 6 กำหนดวิธีการประเมิน ซึ่งอาจใช้วิธีการต่อไปนี้ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การรายงานตนเองของนักเรียน การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การใช้ข้อสอบแบบเน้นการปฏิบัติจริง (authentic test) และ การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (portfolio assessment)

ขั้นที่ 7 กำหนดคนประเมินควรมีใครบ้าง อาจเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง หรือเป็นครูและนักเรียน หรือทั้งครู นักเรียนและผู้ปกครองก็ได้

ขั้นที่ 8 กำหนดเกณฑ์การประเมิน หลักการสำคัญของการประเมินผล ก็คือ ผู้ประเมินต้องพยายามค้นหาข้อมูลความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่สนใจ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ที่แท้จริงของนักเรียน ครูควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายๆวิธีประสมประสานกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้านและมีจำนวนมากพอ ที่จะประเมินผลที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้อย่างมีความมั่นใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงสามารถสรุปได้ว่า การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นกระบวนการพัฒนางานที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีการเก็บข้อมูลผลการปฏิบัติงานอย่างละเอียด จึงสามารถประเมินได้สอดคล้องกับความเป็นจริง ตรงกับเครื่องมือที่ต้องการจะวัด และสามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อแก้ไขปรับปรุงตัวนักเรียน และวิธีการสอนของครูได้อย่างชัดเจนอีกด้วย

2.5.4.2 การประเมินผลการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา

นักเรียนที่มีคุณภาพ ต้องได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความสามารถ / ทักษะ สุขภาพและจิตที่ดี และคุณธรรมจริยธรรม จากคุณลักษณะดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 18 – 39) กำหนดมาตรฐานคุณภาพนักเรียน ในระดับประถมศึกษา จำนวน 9 มาตรฐาน 20 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1	นักเรียนมีความรู้พื้นฐานตามระดับการศึกษา
ตัวบ่งชี้	ความรู้พื้นฐานตามหลักสูตรและระดับการศึกษา
มาตรฐานที่ 2	นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษา และความสามารถทางคณิตศาสตร์
ตัวบ่งชี้ที่ 1	ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
ตัวบ่งชี้ที่ 2	ความสามารถทางคณิตศาสตร์
มาตรฐานที่ 3	นักเรียนมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา
ตัวบ่งชี้	ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา
มาตรฐานที่ 4	นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้และมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
ตัวบ่งชี้ที่ 1	ความสามารถในการแสวงหาความรู้
ตัวบ่งชี้ที่ 2	นิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
มาตรฐานที่ 5	นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน / งานอาชีพ และสามารถใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต
ตัวบ่งชี้ที่ 1	ความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน / งานอาชีพ
ตัวบ่งชี้ที่ 2	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต
มาตรฐานที่ 6	นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย
ตัวบ่งชี้ที่ 1	การเคารพสิทธิส่วนบุคคล ส่วนรวมและกฎระเบียบของสังคม
ตัวบ่งชี้ที่ 2	ความร่วมมือร่วมใจประสานประโยชน์เพื่อส่วนรวม
ตัวบ่งชี้ที่ 3	การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาร่วมกัน
มาตรฐานที่ 7	นักเรียนมีสุขภาพสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
ตัวบ่งชี้ที่ 1	การมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกาย ตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย
ตัวบ่งชี้ที่ 2	การมีสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย
ตัวบ่งชี้ที่ 3	การมีสุขภาพจิตดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มาตรฐานที่ 8 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
- ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือและตอบแทนบุญคุณ
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง
- ตัวบ่งชี้ที่ 3 การใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- ตัวบ่งชี้ที่ 4 การปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบและถูกต้อง
- มาตรฐานที่ 9 นักเรียนเห็นคุณค่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปวัฒนธรรมและภูมิใจในความ
เป็นไทย
- ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเห็นคุณค่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม
- ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความภูมิใจในความเป็นไทย

2.5.4.3 การประเมินผลการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา

คุณภาพการศึกษาได้มีบุคคลศึกษาแนวคิด หัตถ์การ จากเอกสารและตำราต่างๆ แล้วสรุป
ได้ดังนี้

จำเริญ ใจสำคัญ (2542: 10) ได้กล่าวถึงคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยม
ศึกษาไว้เป็น 3 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนการสอน
2. การประเมินคุณภาพการเรียนการสอน
3. การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนการสอน แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3
ประเภท ได้แก่

1.1 องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นองค์ประกอบต่างๆ ไป เช่น ระยะทาง
จากบ้านถึงโรงเรียน ที่ตั้งของหมู่บ้านและบ้านของนักเรียน จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา
ของผู้ปกครอง ความช่วยเหลือด้านกรเรียนการสอนของผู้ปกครอง ภาษาของผู้ปกครอง พื้นฐาน
ด้านการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง เป็นต้น องค์ประกอบเหล่านี้บางตัวอย่าง
นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะไปควบคุมดูแล หรือเปลี่ยนแปลงได้

1.2 องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียน ได้แก่ ทักษะคตินักเรียน สุขภาพ
การเรียนที่ผ่านมา การมีปัญหาด้านผลการเรียน และความสม่ำเสมอของการมาโรงเรียน เป็นต้น

1.3 องค์ประกอบด้านโรงเรียน สามารถจะแยกเป็นสองส่วนด้วยกัน คือ

1.3.1 คุณลักษณะของโรงเรียน ซึ่งหมายถึงรายละเอียดข้อมูลอันเกี่ยวข้องกับ
โรงเรียนที่เป็นอาคารเรียนหรือสถานที่โดยตรง ที่เกี่ยวกับคุณภาพการเรียนการสอนในประการแรก
คือ ประเภทของโรงเรียน เช่น โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนกรมสามัญศึกษา หรือ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประเภทของโรงเรียนจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ่งบอกถึงรูปแบบการบริหาร การงบประมาณ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดการจัดการศึกษาให้มีหรือไม่มีคุณภาพได้ ประการที่สอง คือ ขนาดของโรงเรียน ก็มีผลอย่างยิ่งต่อคุณภาพการเรียนการสอน กล่าวคือ โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีคุณภาพที่ดีกว่า เพราะมีทรัพยากร มีความพร้อมมากกว่า ขนาดของโรงเรียนจะหมายถึงรวมถึง จำนวนครู นักเรียน และห้องเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียนด้วย อีกประการหนึ่งคือ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน หากอัตราส่วนครูต่อนักเรียนต่ำเท่าใด คุณภาพการเรียนการสอนก็จะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น

1.3.2 คุณลักษณะของครูที่เกี่ยวกับคุณภาพการเรียนการสอน ได้แก่ วุฒิของครู เจตคติของครูต่อการสอน และความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน ครูที่มีวุฒิสูงย่อมจะนำความรู้ใหม่ๆ มาสร้างสรรค์ได้ดีกว่าครูที่มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครูย่อมตั้งใจปฏิบัติการสอนทำให้ได้คุณภาพที่ดีกว่า เป็นต้น

2. การประเมินคุณภาพการเรียนการสอน การที่จะทราบว่าโรงเรียนใดมีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนเพียงใด ทำได้โดยนำเอาข้อมูลหรือผลที่โรงเรียนได้รับไปเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเอาไว้ อาจเป็นมาตรฐานระดับชาติ ภาค เขต หรือต่ำกว่านั้น การนำเอาผลที่ได้จากการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ไปพิจารณาเปรียบเทียบมีหลายทาง เช่น

2.1 สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในการประเมินหรือทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนอาจจะทำการทดสอบเฉพาะบางวิชาในบางชั้นก็ได้ หรือจะทำทุกชั้นหรือทุกวิชาก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังงบประมาณและวัตถุประสงค์ของการเปรียบเทียบ

เนื่องจากตามระบบการบริหาร โรงเรียนจะมีกลุ่มโรงเรียนอยู่ด้วย ดังนั้น ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างกลุ่มโรงเรียน หรือภายในกลุ่มโรงเรียนเดียวกันในระยะแรกๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ

2.2 เปรียบเทียบผลงานของนักเรียน มีลักษณะคล้ายกับผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน แต่เน้นทางด้านผลิตผลมากกว่าด้านการทดสอบผลจากการเรียน

2.3 อัตราการตกซ้ำชั้นนักเรียนหรือผลการสอบได้ ตก ของนักเรียน ในการเปรียบเทียบในข้อนี้ควรระวังคือ ควรใช้แบบทดสอบที่เหมือนกัน ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นเกณฑ์เดียวกัน การเปรียบเทียบย่อยจะทำได้ง่าย

3. การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน สรุปเป็นขั้นตอนได้ 4 ขั้นตอน คือ

3.1 การสำรวจสภาพและความพร้อมของโรงเรียน เป็นการสำรวจหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เช่น เครื่องมือ บุคลากร ผลการเรียนของนักเรียนที่ผ่านมา สำรวจเพื่อให้รู้ปัญหาและความต้องการที่จำเป็น

3.2 การกำหนดเป้าหมาย ทราบปัญหาและความต้องการจำเป็น รู้ความพร้อมของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียน เป็นการง่ายที่จะนำมากำหนดเป้าหมายว่าจะทำอะไร และต้องการให้ดีเพียงใด มีข้อควรคำนึงถึงคือ เป้าหมาย ไม่ควรสูงจนเกินไป ทุกคนในองค์กรต้องยอมรับและร่วมมือที่สำคัญคือต้องเป็นไปตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน

3.3 ดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย เป็นการกำหนดแนวทางที่จะให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เช่น การจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน การอบรมบุคลากร การสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน เป็นต้น

3.4 การประเมินการดำเนินงาน เมื่อดำเนินการแล้วต้องประเมินการดำเนินงานของตนทั้งในด้านกระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) เพื่อหาจุดที่จะนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาต่อไป

อุทัย ธรรมเตโช (2541 : 162 – 163) ได้อธิบายในเรื่องคุณภาพการศึกษาไว้ว่า คุณภาพการศึกษาไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจทักษะ เจตคติ ค่านิยม มีศีลธรรม วัฒนธรรม มีความสามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตเป็นพลเมืองดีตามที่ชาติต้องการ กล่าวคือ จัดการศึกษาให้พลเมืองดีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายทางการศึกษา 3 ประการ คือ

1. มีความรู้ ทักษะ และความสามารถทางสติปัญญา (Cognitive Domain)
2. มีเจตคติ ค่านิยม ห่วงเห่น ศิลปวัฒนธรรมเอกลักษณ์ของไทย และมีความนิยมไทย (affective Domain)
3. มีความสามารถในการใช้วิถีชีวิตส่วนต่างๆ ของร่างกายให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิต (Psychomotor Domain)

จำเริญ ใจสำคัญ (2542 : 8) ได้กล่าวว่า เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะเป็นเช่นไร ดูได้จากจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้ระบุถึงลักษณะผลผลิตของระบบการผลิตศึกษาที่สำคัญ 4 ด้าน คือ

1. ด้านปัญญา คือ มีปัญญารู้จักวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการต่างๆ
2. ด้านจิตใจ คือ มีจิตใจที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มโนธรรม มีสำนึกที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย
3. ด้านร่างกาย คือ มีสุขภาพ อนามัยสมบูรณ์
4. ด้านสังคม คือ มีความสามารถทางสังคมสูง รู้จักปรับตัวให้สอดคล้องสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยและสิ่งแวดล้อม

โรงเรียนจะต้องบริหารงานที่มีความสัมพันธ์หลายอย่าง ทั้งผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน ภารโรง และชุมชน ที่จะต้องถือเอานโยบายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรมาเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตมาเป็นตัวกำหนดให้ได้มาซึ่งคุณประโยชน์ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ โรงเรียนจึงควรมีแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญที่จะส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การมีข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้สอดคล้องและสนองความต้องการของท้องถิ่น

2. การบริหารหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องเข้าใจหลักสูตรและส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกัน กระตุ้นให้ครูทำแผนการสอน คู่มือครู สนับสนุนให้มีการวางแผน พัฒนาการการเรียนการสอน เน้นกระบวนการ ชี้แนะผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นคุณภาพความรู้ความสามารถที่มีตัวเด็กเป็นเป้าหมาย มีระบบการติดตามผลการปฏิบัติ ตรวจสอบและนำแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค และมีการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู ครูต้องปรับปรุงวิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตร โดยเน้นการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งเทคนิควิธีสอนที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงให้มากที่สุด

4. การให้ชุมชนเป็นฐานในการสนับสนุนการจัดการศึกษา สภาพผู้ปกครองและชุมชนเป็นส่วนหลังที่สำคัญของการช่วยเหลือ สนับสนุนให้การศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น

5. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษา ซึ่งต่างมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ช่วยเด็กให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังควรมีระบบเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนที่มีแผนพัฒนาในการจัดการศึกษาและองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พฤติกรรมการสอนของครูที่เกี่ยวข้องโดยตรง สภาพการศึกษา การวัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

สิ่งสำคัญของการบรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษา คือ ผลผลิตของระบบการศึกษาที่เป็นความพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกคนและทุกฝ่าย ซึ่งหมายถึงความพอใจของผู้เรียน ความพอใจของผู้สอน ความพอใจของผู้ปกครอง ความพอใจของสมาชิกอื่นๆ ในสังคม ความพอใจของสถาบันที่เกี่ยวข้อง และความพอใจของผู้บริหารการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ สรุป คือความของสังคมนั่นเอง ดังนั้น ถ้าจะมีการกำหนดคุณภาพการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การศึกษาดังกล่าว โดยเฉพาะการจัดการศึกษาควรจะได้มีผลกระทบต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ และจิตใจของประชาชนในแต่ละบุคคล ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ในระดับปฏิบัติ กล่าวคือ

1. บุคคลจะต้องวางลำดับความสำคัญของสังคมไว้เหนือส่วนตน มีความสำนึกในการสร้างสรรค์ร่วมกัน ใช้ของร่วมกันมากกว่าที่แต่ละคนจะสร้างในส่วนของตนให้สมบูรณ์และคำนึงถึงสาธารณประโยชน์มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

2. บุคคลต้องเป็นผู้ผลิตผลงาน มีความสามารถในการผลิตในส่วนบทบาทของตน มีความมุ่งมั่นในการผลิตทำตนให้เป็นประโยชน์ในทุกๆ โอกาส มีความสามารถในการผลิตเองเท่าที่จำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บุคคลมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ อย่างมีระบบ จนทำให้ปัญหานั้นคลี่คลายไปในด้านก่อประโยชน์ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาใหม่ๆ ด้วยความเชื่อมั่นมั่นที่ชนะนำปัญหานั้นมาก่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างดี

กรมสามัญศึกษา (2542 : 11) ได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้ว่า คุณภาพการศึกษาคือคุณสมบัติ คุณลักษณะ สภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นสำหรับผู้เรียนและสังคมในปัจจุบันและอนาคตโดยได้มาตรฐานตามที่กำหนด

กรมสามัญศึกษา (2542 : 1) ได้กล่าวถึงหลักการ ความสำคัญและความจำเป็นของการประเมินเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การใช้การศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของคน ให้มุ่งสู่คุณลักษณะที่สังคมพึงประสงค์ จำเป็นต้องใช้การศึกษาที่มีคุณภาพ มีกลไกการรักษาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานคุณภาพอย่างต่อเนื่องแต่โดยภาพรวมแล้ว คุณภาพการจัดการศึกษาของไทยยังคงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ว่า มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนยังไม่เป็นที่พึงพอใจของสังคม ซึ่งสภาพดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญ หลายประการด้วยกัน แต่สาเหตุหนึ่งมาจากการที่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามมาตรการที่เป็นทางออกของปัญหาดังกล่าว คือ การประกันคุณภาพ

การศึกษาซึ่งโดยระบบได้กำหนดให้มีกลไกการประเมินทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention) และการประเมินเพื่อให้ได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษา (Quality Accreditation) ดังนั้น แนวทางการประเมินภายในเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาจะต้องนำไปดำเนินการเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาว่าดำเนินการพัฒนาเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดแล้วหรือไม่ หากพบว่ายังไม่เป็นตามมาตรฐานก็จะนำไปสู่การส่งเสริม ปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและได้ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองต่อไป

กรมสามัญศึกษา (2542 : 13) กล่าวว่า การบริหารคุณภาพของสถานศึกษา คือ แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญโดยบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างจริงและมุ่งหมายผลการพัฒนาคนในระยะยาว ด้วยการสร้างคุณค่าให้กับผู้เรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องตลอดจนสถาบันและสังคมโดยส่วนรวม

สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ คุณภาพที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถตรวจประเมินได้จากเกณฑ์มาตรฐาน หรือระดับการพัฒนาว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่เพียงใด ผลผลิตที่สำคัญที่ตรวจประเมินได้ คือ นักเรียน เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาจึงควรมีมาตรฐานใน 3 องค์ประกอบใหญ่ คือ องค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพการเรียน องค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพการสอนและองค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพการวัดผลและประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

ในยุคโลกาภิวัตน์ วิทยาการต่างๆเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก ความรู้ในแหล่งต่างๆ เกิดขึ้นได้มากมาย เด็กสามารถศึกษาได้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเหล่านั้น

เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์ (2544 : 8) ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ถิ่นที่อยู่ ป่อเกิดแห่งที่ หรือศูนย์รวมความรู้ที่ให้เข้าไปศึกษาหาความรู้ความเข้าใจ และความชำนาญ ตามความหมายนี้ แหล่งเรียนรู้จึงอาจเป็นได้ทั้งสิ่งที่เป็นธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นได้ทั้งบุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต สอดคล้องกับ (ผ่องศรี สมยา. 2544 : 8) ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์รวมความรู้ที่เข้าไปศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ นอกจากนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 4) ได้ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึงแหล่งข้อมูล ข่าวสาร และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียน เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

สรุป แหล่งเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์รวม ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ ประสบการณ์อาจเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีทั้งบุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต อันจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียน ได้รู้ และเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ประเภทของการเรียนรู้นั้น เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์ (2544 : 28 – 29) กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ทั้งในแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน ในโรงเรียน หรือ แหล่งเรียนรู้ นอกห้องเรียน ดังนี้

แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน เนื่องจากเวลากว่า 90 เปอร์เซ็นต์ ของเวลาเรียนนักเรียนจะอยู่ในห้องเรียน จึงควรจัดแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนให้มาก กล่าวคือ แทนที่ครูจะเป็นแหล่งความรู้แต่เพียงผู้เดียว ก็หันมาจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้สิ่งและเทคนิควิธีการที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเช่น จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้คิด ได้แสดงออก ได้ทำงานร่วมกัน ครูอาจใช้สื่อต่างๆเช่น ชุดการสอน จัดการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป ศึกษาทดลอง ฝึกพูดอ่านเขียนด้วยตนเอง เป็นต้น มีมุมมองกันว่า มุมฝึกปฏิบัติมีป้ายความรู้ หากมีเนื้อหาสาระที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียนนั้นๆ รวมทั้งความรู้เพื่อการรอบรู้ด้วย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนจะเปลี่ยนไปจากเดิม ครูจะเป็นเพียงผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ หรือบางครั้ง ก็ศึกษาเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนด้วย และเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตาม ดูแลให้ความช่วยเหลือ ให้ความสำคัญ ทำให้มีเวลาที่จะศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้อย่างสูงสุด

แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน นอกจากแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนแล้ว ภายในบริเวณโรงเรียนก็มีแหล่งเรียนรู้มากมาย เช่น บริเวณโรงเรียนที่ถูกจัดไว้เป็นระเบียบ มีต้นไม้ ใบหญ้า มีอาคารต่างๆ มีป้ายบอก มีห้องสมุด ห้องพิพิธภัณฑน์ สวนสมุนไพร สวนวิทยาศาสตร์ และอีกมากมายล้วนแต่เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน รอบโรงเรียนภายในชุมชน และห่างไกลออกไป อาจเป็นต่างจังหวัด มีแหล่งเรียนรู้มากมายที่สามารถให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้า ได้ทุกสาขาวิชา ทั้งด้านวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

2) บทบาทครูผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ

1. เตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน
2. จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในแหล่งเรียนรู้ที่จูงใจ และเสริมแรงให้เกิด

การเรียนรู้

3. เอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตานักเรียนอย่างทั่วถึง
4. จัดกิจกรรมและสถานการณ์ในแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้คิด และแสดง

ออกอย่างสร้างสรรค์

5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้
6. ให้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในชีวิตจริง
7. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงตนเองด้านการ

เรียนรู้จากแหล่ง

8. จัดโอกาสให้นักเรียนนำเสนอผลงาน ที่เป็นผลจากการสร้างความรู้ด้วย

ตนเองจากแหล่งเรียนรู้

สรุป การให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นการสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ที่เน้นการเรียนการสอนโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ หากมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนนักศึกษาก็สามารถเรียนรู้ พัฒนาองค์ความรู้ และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตัวเอง

2.5.4.4 จัดให้มีระบบนิเทศการเรียนการสอนภายใน

การนิเทศ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Supervision” ตามรูปศัพท์ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และปรับปรุง

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (สุเทพ ตะไกรแก้ว, 2542 : 15) ให้ความหมายของการนิเทศการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา อันเป็นความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้คุณภาพนักเรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ

สังัด อุทรานันท์ (2530 : 2) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน (หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย) ในการพัฒนาคุณภาพการทำงานของครู และบุคลากรในโรงเรียนของนักเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนการสอนของนักเรียน เช่นเดียวกับ ชารี มณีศรี (2538 : 201) ให้ความหมายของการนิเทศภายในว่า “การนิเทศภายในเป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอน เพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้มีคุณภาพและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสิทธิภาพ” ส่วน วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2530 : 5) กล่าวให้ความหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียนว่า เป็นการร่วมมือของบุคคลากรในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา กับคณะครูในโรงเรียน ร่วมประชุม ปรึกษาหารือ ทำการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และวางแผนปรับปรุง คุณภาพของบุคคลากรในโรงเรียน

สรุป การนิเทศการเรียนการสอนภายใน หมายถึง กระบวนการพัฒนา ปรับปรุงการเรียน การสอนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยเป็นความร่วมมือของบุคคลากรในโรงเรียนเอง

การนิเทศการศึกษา มีความสำคัญ เพราะการนิเทศการศึกษา เป็นการความรู้ใหม่ทางการ ศึกษาไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาวิธีการของตนเอง ซึ่งมีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับนิเทศ ภายในไว้ดังนี้

กฤติ น้าเพชร (2521 : 5) ได้กล่าว ถึง ความสำคัญของการนิเทศภายในไว้ว่า

1. การนิเทศภายในเป็นการส่งเสริมทางด้านคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
2. ครูควรได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และด้านวิชาการ
3. โรงเรียนต้องมีการนิเทศ เพราะโครงการที่ประกอบด้วยข้อมูลการนิเทศจะสามารถช่วย ในการจำแนกคุณภาพของครู และความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการสอน
4. การนิเทศสามารถกระตุ้น และนำแนวความคิดใหม่ๆ ให้กับครู
5. โรงเรียนมีความจำเป็นต้องอบรมครู โดยการกระทำอย่างต่อเนื่องเพราะความก้าวหน้า ทางวิชาการเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

สำหรับ (สังค์ อุทรานันท์ 2530 : 13) กล่าวถึง ความสำคัญของการนิเทศภายในการปฏิบัติ ตามน้อยมาก เนื่องจากบุคคลากรภายในโรงเรียนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดนิเทศการ ศึกษาและประการสำคัญ คือ ขาดบุคคลากร ที่มีความสามารถในการดำเนินงานนิเทศ

นอกจากนี้ (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2535 : 224) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศ ภายในสถานศึกษา มีดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถนิเทศได้อย่างทั่วถึง และเจาะลึกถึงการเรียน การสอนในห้องเรียน มีการขยายตัวในด้านจำนวนสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา
2. การศึกษาด้านอาชีวศึกษา มีความหลากหลายในวิชาชีพความชำนาญ ความรู้เฉพาะ สาขาทั้ง ทฤษฎี และปฏิบัติ การจัดการศึกษานิเทศให้ครบตามสาขา เป็นการพัฒนาและปรับปรุง คุณภาพการศึกษาด้วย
3. การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งบุคคลากรมีจำนวนมาก และความชำนาญในสาขา เป็นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ด้วย

4. การนิเทศภายในสถานศึกษาก็จะได้สร้างความใกล้ชิดและคุ้นเคยกัน และการทำงาน ร่วมกัน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การประสานในสถานศึกษาจะสะดวก เพราะความคุ้นเคยกันมีประชาสัมพันธ์ซึ่งกันที่ทั่วถึง สังกัด อุทรานันท์ (2530 : 12) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. เพื่อพัฒนาคน ก็คือการนิเทศการศึกษาคือเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้บุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

2. เพื่อพัฒนางาน โดยเหตุที่เป้าหมายสูงสุดของการนิเทศการศึกษา อยู่ที่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางาน ซึ่งได้แก่ งานสอนให้ดีขึ้นนั่นเอง

3. เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ สร้างการประสานสัมพันธ์นั้นจะเป็นผลที่ดีขึ้นจากการทำงานร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่การทำงานภายใต้การถูกบังคับ และคอยตรวจตรา หรือจับผิด

4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ถือเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการนิเทศ ทั้งนี้เพราะว่าขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่ได้ทำการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษาก็ย่อมประสบผลสำเร็จได้ยาก

สรุป การนิเทศการเรียนการสอนภายใน เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอน อันจะนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา การนิเทศการเรียนการสอนภายในจะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อครูผู้สอน ในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร

2.5.4.5 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 13) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการกระทำที่จะช่วยให้ชุมชนได้รับเรื่องราวมะและโครงการต่างๆของโรงเรียน และในขณะเดียวกันโรงเรียนได้ทราบความต้องการของชุมชนด้วย เช่นเดียวกับ ชงชัย ธรารุช (2538 : 20) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนว่า

“การประชาสัมพันธ์โรงเรียนหมายถึง กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ไมตรีกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะเป็นการให้ชุมชนได้ข่าวสาร โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งยังเป็นการทราบความต้องการของชุมชนด้วย”

สอดคล้องกับ (เบญจพร สอนบุญลา. 2539 : 13) ได้สรุปความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มบุคคล บุคคลภายในโรงเรียน และกลุ่มประชาชนภายนอกที่มีส่วนสัมพันธ์โรงเรียน โดยกระบวนการไมตรีทั้งสองทาง ซึ่งโรงเรียนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ในด้านการจัดการเรียนการสอน นั้นจำเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องมีการประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนขึ้น (บุญชม ศรีสะอาด. 2537 : 140 – 148) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการสอน มีความหมายสองแนวใหญ่ แนวแรกมองรูปแบบการเรียนการสอนเป็นกิจกรรม หรือวิธีสอน ส่วนที่สอง มองถึงโครงสร้างที่แสดงออกถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการสอนจะนำมาใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วน วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 13) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีระดับบทบาทของครู และผู้เรียนมากน้อยต่างกันไปดังนี้

แบบแรก student centred class ครูเป็นผู้เตรียมเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์และสื่อทั้งหมด นักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนโดยมีครูคอยดูแล กำกับ ให้คำปรึกษากิจกรรมรูปแบบนี้ ส่วนมากเป็นกิจกรรมกลุ่ม หรือจับคู่

รูปแบบที่สอง learner – base teacher รูปแบบนี้ ครูจะเป็นผู้กระตุ้นหรือมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าเนื้อหาข้อมูลของเรื่องที่จะเรียนเอง หรือจัดสื่อการเรียนรู้เอง โดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญพิเศษของผู้เรียนเป็นฐาน รูปแบบที่สาม learning independence หรือ directed learning เป็นรูปแบบที่ผู้เรียนเป็นอิสระจากชั้นเรียนเป็นรูปแบบที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้า จากสื่อที่จัดไว้ในศูนย์การเรียนด้วยตนเอง และเลือกทำงาน หรือปฏิบัติตามต้องการ ตามความสนใจ และศักยภาพของตนเองโดยอาจศึกษาตามคำฟัง หรือจับคู่กันศึกษา

และ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 82) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่ง ที่จะช่วยให้บุคลากรทั้งสองฝ่ายของโรงเรียน รวมทั้งผู้เรียนและผู้ปกครอง ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ว่าแนวทางที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ทำ แสดงออก และแก้ปัญหาการเรียนการสอนจะเน้นกระบวนการควบคุมไปกับเนื้อหา ข้อความรู้อย่างไรจะเป็นแนวทางที่ต่างจากการเรียนการสอนแบบเดิม

โรงเรียนจะต้องชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายเข้าใจ สนับสนุนและช่วยเหลือ รวมทั้งร่วมมือในการดำเนินการเพื่อให้ได้ผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ชุมชนช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือเปิดโอกาสให้ใช้สถานที่ประกอบการเป็นแหล่งศึกษาดูงาน หรือกิจกรรมตามความเหมาะสมด้วย

สรุป การประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา เป็นการเผยแพร่เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างโรงเรียนชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และจะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เนื่องจากเป็นงานที่ต้องอาศัยความพยายามทำงานอย่างจริงจัง ของครู ผู้บริหารโรงเรียน อับยศรี ปลอดเปลี่ยว (2533 : 21) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนมีความสำคัญต่อโรงเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน ดังนี้ ในด้านความสำคัญต่อโรงเรียน การประชาสัมพันธ์เป็นการเสนอรายงานให้ครู นักเรียนผู้ปกครอง ประชาชน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทราบถึงการดำเนินการ และกิจกรรมต่างๆ เข้าใจระเบียบเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องมีกฎระเบียบ ต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามและในบางครั้งอาจช่วยแก้ปัญหาการศึกษาของนักเรียน ช่วยคลี่คลายบรรดาข้อข้องใจ และสิ่งที่ทำให้ประชาชนมองโรงเรียนในแง่ไม่ดี ช่วยให้มีใจและเห็นใจโรงเรียน มองครูและนักเรียนด้วยความเชื่อถือและนิยมนกย่อง ในด้านความสำคัญต่อผู้ปกครอง การประชาสัมพันธ์เป็นการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และให้ความร่วมมือกันทั้งบ้าน โรงเรียนและชุมชน ช่วยประเมินความต้องการอันแท้จริงของผู้ปกครองในการพัฒนาบุตรหลาน ส่วนสำคัญต่อประชาชน

โรงเรียนในฐานะเป็นสังคมหน่วยหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมใหญ่ มีหน้าที่ให้ความรู้ ส่งเสริมพัฒนาสมาชิกที่ดีมีประสิทธิภาพให้กับสังคม ได้รับเงินสนับสนุนจากภาษีของประชาชน และได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองส่งลูกบุตร กุลธิดาเข้ามาศึกษาหาความรู้ การประชาสัมพันธ์ จะช่วยในการสร้างชื่อเสียงของการศึกษาและมีความเป็นเจ้าของ ส่วนในการดูแลช่วยเหลือด้วยกำลังกาย จิตใจ แรงงาน และการเงิน โดยโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการบริการประชาคมด้านการศึกษา วัฒนธรรมและบริการ

วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน (ธงชัย ธรรมฐะ 2538 : 2) สรุปวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ว่า มิได้หมายความแต่เพียงเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโรงเรียน หรือเป็นเพียงการโฆษณาชื่อเสียงของโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังมีวัตถุประสงค์สำคัญของการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนคือ

1. เสนอรายงานให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน
2. สร้างความเชื่อถือ ความเชื่อมั่น และความนิยมที่มีต่อ โรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน
3. สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามาช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการเกี่ยวกับการศึกษาต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งในด้านการเงิน วัตถุ แรงงาน และกำลังใจ
4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และให้ประชาชนเกิดความรู้สึกลงว่าเป็นหน้าที่ของประชาชน ในระบบประชาธิปไตย ทุกคนต้องให้ความร่วมมือ ให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมดูแลจัดการศึกษาของโรงเรียน
5. ส่งเสริมให้ครูกับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนนักเรียนได้ผลดีด้วยความร่วมมือของทั้งโรงเรียนทั้งทางบ้าน
6. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน หรือท้องถิ่น โรงเรียนตั้งอยู่ให้เกิดขึ้น โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวัฒนธรรม
7. ประเมินความต้องการของผู้ปกครองและประชาชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีโอกาสสนองความต้องการอันแท้จริงของประชาชนได้จริงๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. แก๊ว ปัดเป่า คลีคลายบรรดาข้อข้องใจ และสิ่งที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจโรงเรียนผิดๆ ช่วยให้ประชาชนมองโรงเรียนในแง่ดี มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจโรงเรียน มองครูและนักเรียนด้วยความเชื่อถือ

สรุป การประชาสัมพันธั้รูปแบบการเรียนการสอน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเผยแพร่ให้กับผู้ปกครองได้รับรู้ถึงความก้าวหน้าของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ทั้งจะทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งการเรียนการสอนอาจจะเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต การประชาสัมพันธั้รูปแบบการเรียนการสอนจะเป็นวิธีการที่สำคัญที่จะป้องกันความไม่เข้าใจที่อาจเกิดขึ้นได้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ในการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี ครั้งนี้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ไพฑูริย์ ทอหนุณ (2536 : 76) ได้ให้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้ปกครองมีความคิดเห็นในความเป็นจริงว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน ด้านบริหาร และด้านการเรียนการสอน ส่วนมากอยู่ในระดับ “น้อย” ผู้บริหารและครูผู้ปกครองมีความคิดเห็นในความเป็นจริงว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนด้านการแนะแนวและกิจกรรมพิเศษ ส่วนมากอยู่ในระดับ “ปานกลาง”
2. ผู้บริหารและผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมโรงเรียน ด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผู้บริหารและครูเห็นว่าผู้ปกครองมีกิจกรรมด้านการเรียนการสอนมาก ขณะที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าตนควรมีส่วนร่วมน้อย
3. ผู้บริหารและผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมโรงเรียน ด้านการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผู้บริหาร และครูเห็นว่าผู้ปกครองมีกิจกรรมด้านบริหารมาก ขณะที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า ตนควรมีส่วนร่วมปานกลาง
4. ผู้บริหารและผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมโรงเรียน ด้านการแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผู้บริหารและครูเห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับกิจกรรมด้านการแนะแนวมาก ขณะที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าตนควรมีส่วนร่วมปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ผู้บริหารและผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมพิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผู้บริหารและครูเห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมมาก ขณะที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าตนควรมีส่วนร่วมปานกลาง

6. ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตร คำขาย รับจ้าง และรับราชการ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

เฉลิมชัย วาสะศิริ (2533 : 132 - 137) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของครูและนักเรียน จากผลวิจัยพบว่า ในเรื่องบทบาทด้านการร่วมกิจกรรมโรงเรียนนั้น บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 2 บทบาท คือ การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการแก้ปัญหาความประพฤติกับนักเรียน การเข้าร่วมในคณะกรรมการศึกษาในการประชุมผู้ปกครองนักเรียน โดยครูมีความคาดหวังว่า ผู้ปกครองจะมีบทบาทด้านการร่วมกิจกรรมโรงเรียน ด้านการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการแก้ปัญหา ความประพฤติ ของนักเรียนและการเข้าร่วมในคณะกรรมการศึกษา

ในเรื่องบทบาทด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียนนั้น บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อยู่ 1 บทบาทคือ การจัดหาซื้อเสื้อผ้า เครื่องแบบและชุดกิจกรรมต่างๆที่ให้นักเรียน ครูมีความคาดหวังในบทบาทผู้ปกครองด้านการจัดหาอุปกรณ์การเรียนไม่สูง แต่บทบาทที่ปฏิบัติจริงด้านการหาเสื้อผ้า เครื่องแบบ และชุดกิจกรรมต่างๆ นั้น ผู้ปกครองให้ความสำคัญโดยที่ผู้ปกครองของนักเรียนเห็นว่าควรจัดหาให้พร้อม

ในด้านการสนับสนุนการฝึกวิชาชีพนั้น บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกบทบาท บทบาทในด้านการสนับสนุนการฝึกวิชาชีพ ประกอบด้วยรายละเอียด คือ การจัดหาเครื่องมือและวัสดุ อุปกรณ์การฝึกแก่นักเรียน การแนะนำให้นักเรียนรู้จักนำวัสดุที่มีอยู่ในบ้านมาฝึกวิชาชีพแก่นักเรียน การให้นักเรียนฝึกวิชาชีพที่บ้าน การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการสอนวิชาชีพแก่นักเรียน

ในเรื่องบทบาทสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านนั้น บทบาทที่แท้จริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ปกครองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 1 บทบาท คือการสนับสนุนให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการมาเรียน

คะนอง ตนเล็ก (2535 : 218 - 228) ได้ศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน และสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก ความคาดหวังของผู้ปกครองและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนมีความสอดคล้องกัน 13 รายการ เช่น การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงนโยบาย และกิจกรรมของโรงเรียน ไม่สอดคล้องกัน 14 รายการ เช่น การติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โรงเรียนขนาดกลาง ความคาดหวังของผู้ปกครองและสภาพความเป็นจริงในโรงเรียนมีความสอดคล้องกัน 12 รายการ เช่น การนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ปกครองมาประกอบการพิจารณาในการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกัน 15 รายการ เช่น การติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียน

3. โรงเรียนขนาดใหญ่ ความคาดหวังของผู้ปกครองและสภาพที่เป็นจริงมีความสอดคล้องกัน 12 รายการ และไม่สอดคล้องกัน 15 รายการ เช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดกลาง

4. ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนมีความสำคัญและสนใจในความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน และขณะเดียวกัน ทางโรงเรียนก็สนองความต้องการของผู้ปกครองโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นต่างๆอยู่เสมอ

5. โรงเรียนให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ มีนักเรียนจำนวนมาก ตรงกันข้าม โรงเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จหรืออยู่ในภาวะที่ไม่มั่นคง เพราะจำนวนนักเรียนลดน้อยลง มักไม่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ และพบว่ามีหลายโรงเรียนที่ไม่เคยมีการประชุมผู้ปกครองเลย ซึ่งผู้วิจัยแนะนำว่าผู้บริหารควรแนะนำและทบทวนในเรื่องนี้เพราะถือว่าการประชาสัมพันธ์ที่ดี คือการพูดปากต่อปาก จะสร้างความเชื่อถือได้มากกว่าวิธีอื่น

วัลลภา โกวิทสุวรรณ (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียนเกี่ยวกับการรับบริการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 1 พบว่า ผู้ปกครอง นำบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนแจ้งรายละเอียดของวิชาที่ออกต่างๆให้ทราบ และจัดแนะแนวแก่เด็กและผู้ปกครองเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

ศรีวิไล บุญยศิริณะ (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการของระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร พบว่ามีแนวโน้มจะปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร โดยมีการกระจายอำนาจการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการมากขึ้น

อริยะ วาทไชสง (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษารูปแบบในการวางแผนการศึกษา พบว่าการวางแผนการศึกษา ต้องกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยให้คณะกรรมการอันประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา และการวางแผนแบบมีส่วนร่วม

Ken Kamp และเขาวดี วิบูลย์ศรี (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาการประเมินผลโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า โครงการที่ประสบความสำเร็จในการช่วยเหลือการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น คือ กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยแท้จริง ชุมชนเห็นว่าปัญหาของโรงเรียนเป็นปัญหาของชุมชนด้วย ความสำคัญระหว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนและชุมชนถ้าได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและการช่วยเหลือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นอย่างดี

สัมพันธ์ อุปลา (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาพบว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านกิจการนักเรียนมากกว่าด้านอื่นๆ เพราะชุมชนเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ บุคลากรในโรงเรียนควรมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและชุมชนควรมีส่วนร่วมรับรู้การตัดสินใจ กำหนดนโยบายโรงเรียน

ชญญา อภิบาลกุล และถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญกุล (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของการศึกษามาในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าการให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อ และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับท้องถิ่นยังไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากชุมชนและองค์กรท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจในการศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หาแนวทางในการให้ความรู้ และแนวทางการจัดการศึกษาให้องค์กรชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาจากการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา และการปฏิบัติหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ผู้บริหารเน้นการบริหารอย่างมีส่วนร่วม ในรูปคณะกรรมการและกระจายอำนาจ

2.6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Thigpin (1981 : 516 – A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบหน้าที่การบริการชุมชนของวิทยาลัยชุมชนกับโรงเรียนชุมชนในมลรัฐเทนเนสซี

1. วิทยาลัยชุมชนมีความพึงพอใจในรูปแบบของกรจัดการบุคลากร และระดับวุฒิภาวะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบริการชุมชนมากกว่าโรงเรียนชุมชน
2. งบประมาณเป็นปัญหาสำคัญสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบงานบริการชุมชนของวิทยาลัยชุมชนและโรงเรียนชุมชน
3. ความพยายามในการร่วมมือบริการชุมชนระหว่างวิทยาลัยชุมชนกับโรงเรียนชุมชน ยังมีน้อยอยู่
4. การบริการชุมชนทั้งของวิทยาลัยชุมชนและโรงเรียนชุมชนยังไม่เต็มตามศักยภาพที่มี และการบริการชุมชนหลายด้านก็ไม่มีสิทธิผล เนื่องจากสาเหตุของการขาดงบประมาณและบุคลากร
5. สมาชิกของชุมชนไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมบริการชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Craff (1988 : 1633 - A) ได้ศึกษาทัศนคติของชุมชนต่อการจัดการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนที่จะทำให้ทัศนคติของชุมชนต่อโรงเรียนดีขึ้น จุดมุ่งหมายคือ ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน กับทัศนคติต่อสถานศึกษาของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า มีค่าความสัมพันธ์กันระหว่างระดับทัศนคติกับระบบ

โรงเรียนในแต่ละสิ่งแวดล้อม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างทัศนคติของชุมชนกับสิ่งแวดล้อมหรือทัศนคติของชุมชนกับระดับการเข้าร่วมในกิจการของโรงเรียน

Crowe (2000 : 114 - A) ได้ศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อเป็นเครื่องมือให้ความช่วยเหลือในการเรียนของเด็กอย่างมีคุณภาพ โดยได้ทดลองศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างพ่อแม่กับทางโรงเรียน

จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ กลุ่มพ่อแม่ที่มีรายได้น้อยกว่ากับกลุ่มพ่อแม่ที่มีรายได้สูง พบว่าการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนมีผลสำเร็จทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย การแสดงออก เพิ่มศักยภาพด้านต่างๆ ของนักเรียน เช่น ด้านสังคม ลดความก้าวร้าว ร่วมมือกับทางโรงเรียน เปิดโอกาสให้พ่อแม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนของเด็ก

Smith (2000 : 198 - A) ได้ศึกษาการให้กำลังใจและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งผลให้เด็กที่มีปัญหามีผลการเรียนดีขึ้น จากการศึกษาดูตรวจสอบสภาพการเรียนการสอนของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนอย่างกว้างๆทั่วไป และสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนและทางบ้านมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ส่งผลให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนมากขึ้น ซึ่งพ่อแม่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนจะมีการตอบสนองกับทางโรงเรียนในระดับสูง ส่วนเด็กปกติจะมีการตอบสนองในระดับปานกลางปกติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน มีความหมายและความสำคัญมาก ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชนต้องมาดำเนินงานและทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อหาทางพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ซึ่งในการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีหลายรูปแบบ ทางโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมที่จัดจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความภาคภูมิใจ และเต็มใจที่จะช่วยเหลือกิจกรรมของทางโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด

พอสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาการปรับปรุงระบบการบริหารการศึกษาและหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จนกลายเป็นสังคมที่ไร้พรมแดนดังที่ปรากฏในปัจจุบัน ความร่วมมือขององค์กรชุมชนยังเป็นไปในรูปแบบเดิม เป็นการร่วมมือแบบหวังผลประโยชน์ จากการศึกษาของบุตรเท่านั้น เช่น เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเข้าไปมีส่วนร่วมในงานกิจกรรม การติดตามผลการเรียน ในเรื่องการร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมทำ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา หรือปฏิรูปการศึกษา ยังคงต้องมีการปรับ และกระตุ้นตลอดจนประสานให้เกิดขึ้นต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของไทย ประสบความสำเร็จไปได้อีกระดับหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี การวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) จำนวน 800 คน และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) จำนวน 800 คน รวม 1,600 คน ของโรงเรียนราชินี ในปีการศึกษา 2547

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ของแต่ละกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างดังแสดงให้เห็นตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ปกครองนักเรียนระดับ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)	800	260
ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)	800	260
รวม	1,600	520

ที่มา : Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. Educational and Psychological Measurement,

1970 : 608-609

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check - List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับงานวิจัย ผู้วิจัยจะดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและศึกษาความต้องการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ 1) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ 2) การวางแผนการเรียนรู้ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา จำนวน 5 ท่านดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.1 นายอภิเกียรติ ทองเพิ่ม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตเกษตร กำแพงแสน
- 1.2 นายผดุงชัย กู้พัฒน์ ประธานหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 1.3 นายไพฑูรย์ พิมพ์ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 1.4 นางสาวพนมวรรณ แก้วพ่อง หัวหน้าแผนกมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชินี
- 1.5 นางสาววัชรารัตน์ สอนองคุณ หัวหน้าส่วนนโยบายและแผนงาน โรงเรียนราชินี
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยแยกเป็นผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) 15 คน ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) 15 คน รวม 30 คน
3. นำผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ทดลองใช้แล้ว ไปหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (α Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99
4. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ ทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามวิธีการต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกเสนอขอให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือถึงผู้จัดการโรงเรียนราชินี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่างโดยผ่านนักเรียน ทั้งหมด 520 ฉบับ

3.3.3 ผู้วิจัยจะไปเก็บรวบรวมด้วยตนเองหลังจากที่ได้ส่งแบบสอบถามไปแล้วโดยผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน ส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยภายใน 1 สัปดาห์ ได้รับกลับคืน 518 ฉบับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ
3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ของแบบสอบถามที่กำหนดไว้
4. ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้ข้อมูล โดยใช้ความถี่

ร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การแปลความหมาย มีดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี โดยใช้ความถี่และร้อยละ แต่จากการเก็บข้อมูล ไม่มีข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามในตอนที่ 3 จึงไม่มีสถิติ

5. เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน โดยการใช้ t-test ชนิด Independent Sample

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี เพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผู้วิจัยมีขั้นตอนเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2.1 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี

ตอนที่ 2.2 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

ตอนที่ 3 สำหรับแบบสอบถามปลายเปิด ไม่มีผู้เสนอแนะจึงไม่สามารถวิเคราะห์และอภิปรายผลได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ร้อยละ และลำดับที่ของข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองโรงเรียนราชินี

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
1. อาชีพของผู้ปกครอง			
- รับราชการ	178	34.40	2
- ธุรกิจส่วนตัว	180	34.70	1
- รับจ้าง	160	30.90	3
รวม	518	100.00	-
2. อายุผู้ปกครอง			
- ต่ำกว่า 30 ปี	3	0.60	4
- 30 - 39 ปี	133	25.70	2
- 40 - 49 ปี	288	55.60	1
- 50 ปี ขึ้นไป	94	18.10	3
รวม	518	100.00	-
3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง			
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	1.70	3
- ปริญญาตรี	364	70.30	1
- สูงกว่าปริญญาตรี	145	28.00	2
รวม	518	100.00	-
4. ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้น			
- ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)	260	50.20	1
- ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)	258	49.80	2
รวม	518	100.00	-

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 34.40

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 55.60 รองลงมาอายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 70.30 รองลงมามีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินีที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และ 3 ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 260 คน และ 258 คน คิดเป็นร้อยละ 50.20 และร้อยละ 49.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2.1 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกรายด้านและภาพรวม

ด้าน	ผู้ปกครอง (n = 518)		ระดับ ความต้องการ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้	3.61	1.07	มาก	4
2. การวางแผนการเรียนรู้	3.63	0.98	มาก	3
3. กิจกรรมการเรียนรู้	3.70	0.98	มาก	2
4. การประเมินผลการเรียนรู้	3.91	0.89	มาก	1
รวม	3.71	0.94	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.91$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.70$) ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.63$) และด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.61$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้

ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้	ผู้ปกครอง (n = 518)		ระดับ ความต้องการ	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน	3.57	1.11	มาก	4
2. มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการจัดปัจจัย ความพร้อมด้านต่างๆ ให้สถานศึกษา	3.59	1.13	มาก	3
3. มีส่วนร่วมมือจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน	3.67	1.20	มาก	1
4. มีส่วนร่วมเสนอแนะหรือให้ข้อคิดเห็นการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา	3.66	1.14	มาก	2
5. มีส่วนร่วมกำกับตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียน	3.56	1.05	มาก	5
รวม	3.61	1.07	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ ภาวรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ข้อ 3 มีส่วนร่วมมือจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.67$) ข้อ 4 มีส่วนร่วมเสนอแนะหรือให้ข้อคิดเห็นการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.66$) ข้อ 2 มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการจัดปัจจัยความพร้อมด้านต่างๆ ให้สถานศึกษา ($\bar{X} = 3.59$) ข้อ 1 มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.57$) และข้อ 5 มีส่วนร่วมกำกับตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.56$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านการวางแผนการเรียนรู้

ด้านการวางแผนการเรียนรู้	ผู้ปกครอง (n = 518)		ระดับ ความต้องการ	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีส่วนร่วมวางแผนกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่างๆทางวิชาการเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน	3.48	1.02	ปานกลาง	7
2. มีส่วนร่วมวางแผนจัดระบบและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน	3.49	1.04	ปานกลาง	6
3. มีส่วนร่วมวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	3.50	1.02	มาก	5
4. มีส่วนร่วมวางแผนวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อให้เกิดผลที่ดีและเหมาะสมกับนักเรียน	3.55	1.10	มาก	4
5. มีส่วนร่วมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรกับโรงเรียน	3.64	1.20	มาก	3
6. มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนจัดหางบประมาณ แรงงานและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน	3.95	1.04	มาก	1
7. มีส่วนร่วมช่วยหาทุนส่งเสริมการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน	3.83	0.94	มาก	2
รวม	3.63	0.98	มาก	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ อีก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก คือ ข้อ 6 มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนจัดหางบประมาณ แรงงานและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.95$) ข้อ 7 มีส่วนร่วมช่วยหาทุนส่งเสริมการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.83$) ข้อ 5 มีส่วนร่วมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรกับโรงเรียน ($\bar{X} = 3.64$) ข้อ 4 มีส่วนร่วมวางแผนวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้เกิดผลที่ดีและเหมาะสมกับนักเรียน ($\bar{X} = 3.55$) และข้อ 3 มีส่วนร่วมวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ($\bar{X} = 3.50$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้ปกครอง (n = 518)		ระดับ ความต้องการ	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.68	1.12	มาก	6
2. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมเชาว์ปัญญาของนักเรียน	3.71	1.17	มาก	5
3. มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	4.02	1.02	มาก	1
4. มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรสำหรับการเรียนการสอนตามความสามารถ	3.77	1.03	มาก	3
5. มีส่วนร่วมในการแนะแนวการศึกษาต่อและแนะแนวอาชีพ	3.76	1.03	มาก	4
6. มีส่วนร่วมในการจัดสอนพิเศษหรือการสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน	3.37	1.21	ปานกลาง	8
7. มีส่วนร่วมในการอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ให้แก่โรงเรียนในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน	3.55	1.41	มาก	7
8. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียน	3.79	0.89	มาก	2
รวม	3.70	0.98	มาก	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ อีก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.02$) ข้อ 8 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียน ($\bar{X} = 3.79$) ข้อ 4 มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรสำหรับการเรียนการสอนตามความสามารถ ($\bar{X} = 3.77$) ข้อ 5 มีส่วนร่วมในการแนะแนวการศึกษาต่อและแนะแนวอาชีพ ($\bar{X} = 3.76$) และข้อ 2 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมเชาว์ปัญญาของนักเรียน ($\bar{X} = 3.71$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ปกครอง (n = 518)		ระดับ ความต้องการ	ลำดับ ที่
	\bar{X}	S.D.		
1. มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการติดตามผลการเรียน ของนักเรียน	3.86	0.86	มาก	6
2. มีส่วนร่วมรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียน ของนักเรียนอย่างตรงไปตรงมา	3.96	0.95	มาก	1
3. มีส่วนร่วมในการรายงานสรุปผลการเรียนของ นักเรียนประจำปี	3.95	1.03	มาก	2
4. มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อการประเมินผล นักเรียน	3.94	1.00	มาก	3
5. มีส่วนร่วมประชุมอย่างเป็นทางการในลักษณะของ การประเมินผลของโรงเรียน	3.90	1.02	มาก	4
6. มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้ในการ พัฒนานักเรียน	3.88	0.91	มาก	5
รวม	3.91	0.89	มาก	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ข้อ 2 มีส่วนร่วมรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างตรงไปตรงมา ($\bar{X} = 3.96$) ข้อ 3 มีส่วนร่วมในการรายงานสรุปผลการเรียนของนักเรียนประจำปี ($\bar{X} = 3.95$) ข้อ 4 มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อการประเมินผลนักเรียน ($\bar{X} = 3.94$) ข้อ 5 มีส่วนร่วมประชุมอย่างเป็นทางการในลักษณะของการประเมินผลของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.90$) ข้อ 6 มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 3.88$) และข้อ 1 มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการติดตามผลการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 3.86$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2.2 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน ในภาพรวม

ด้าน	ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (n = 260)		ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (n = 258)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้	4.44	0.20	2.77	0.94	27.62*	.000
2. การวางแผนการเรียนรู้	4.34	0.16	2.91	0.94	24.08*	.000
3. กิจกรรมการเรียนรู้	4.50	0.13	2.90	0.81	31.17*	.000
4. การประเมินผลการเรียนรู้	4.43	0.16	3.38	1.02	16.15*	.000
รวม	4.43	0.09	2.99	0.86	26.47*	.000

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมทุกด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ตอนที่ 3 สำหรับแบบสอบถามปลายเปิด ไม่มีผู้เสนอแนะจึงไม่สามารถวิเคราะห์และอภิปรายผลได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ใน 4 ด้าน คือ (1) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ (2) การวางแผนการเรียนรู้ (3) กิจกรรมการเรียนรู้ (4) การประเมินผลการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) จำนวน 800 คน และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) จำนวน 800 คน รวมจำนวน 1,600 คน ในปีการศึกษา 2547
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
 - 1.1 ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) ปีการศึกษา 2547 260 คน
 - 1.2 ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) ปีการศึกษา 2547 260 คนรวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 520 คน

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.3.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำนวน 26 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี

5.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยแยกเป็นผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) 15 คน ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) 15 คน รวม 30 คน
3. นำผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว ไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (α Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99
4. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ ทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามวิธีการต่อไปนี้

1. บันทึกเสนอขอให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือถึงผู้จัดการโรงเรียนราชินี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่างโดยผ่านนักเรียน ทั้งหมด 520 ชุด
3. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยภายใน 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 518 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.62

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ
3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ของแบบสอบถามที่กำหนดไว้
4. ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้ข้อมูล โดยใช้ความถี่

ร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้วยค่า t-test และในที่นี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงสรุปผลของการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

5.7 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองโรงเรียนราชินีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 34.40

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 55.60 รองลงมาอายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินีที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 70.30 รองลงมามีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินีที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และ 3 ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 260 คน และจำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 50.20 และร้อยละ 49.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกรายด้านและภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวางแผนการเรียนรู้ และด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้

5.7.1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

5.7.1.1 ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อยสามลำดับแรกคือมีส่วนร่วมเมื่อจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน มีส่วนร่วมเสนอแนะหรือให้ข้อคิดเห็นการพัฒนาหลักสูตร

ของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการจัดปัจจัยความพร้อมด้านต่างๆ ให้สถานศึกษา ส่วนการมีส่วนร่วมกำกับตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในลำดับสุดท้าย

5.7.1.2 ด้านการวางแผนการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ อีก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนจัดหางบประมาณ แรงงานและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน มีส่วนร่วมช่วยหาทุนส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้เรียนในโรงเรียน และมีส่วนร่วมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรกับโรงเรียน ส่วนการมีส่วนร่วมวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในลำดับสุดท้าย

5.7.1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ อีก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียน และมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรสำหรับการเรียนการสอนตามความสามารถ ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมขวัญปัญญาของนักเรียนอยู่ในลำดับสุดท้าย

5.7.1.4 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยตรงไปตรงมา มีส่วนร่วมในการรายงานสรุปผลการเรียนของนักเรียนประจำปี และมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อการประเมินผลผู้เรียน ส่วนการมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการติดตามผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในลำดับสุดท้าย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียนในภาพรวม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.8 อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้อภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

5.8.1 จากการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ใน 4 ด้าน คือ (1) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้อ (2) การวางแผนการเรียนรู้อ (3) กิจกรรมการเรียนรู้อ (4) การประเมินผลการเรียนรู้อ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาต้นต้วที่จะเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ เปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้อ เน้นคุณภาพที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข การปฏิรูปการเรียนรู้อโดยยึดหลักเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในการที่จะให้ทุกฝ่ายของสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงเปิดโอกาสให้ พ่อ-แม่ ผู้ปกครองที่มีความพร้อมและความต้องการ มีสิทธิจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานได้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 12 และมาตรา 18(3) การศึกษาการจัดการสภาพการเรียนการสอนของครูโรงเรียนราชินี ได้มีการพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหรือผู้เรียน ความเป็นไปในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามจุดหมายเนื้อหาวิชาที่มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและการวัดผลและการประเมินผลสามารถดำเนินการได้ง่าย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

5.8.1.1 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้อ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้อ ภาพรวมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 จากทั้งหมด 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประเมินผลการเรียนรู้อ เป็นกระบวนการพัฒนางานที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีการเก็บข้อมูลผลการปฏิบัติงานอย่างละเอียด จึงสามารถประเมินได้สอดคล้องกับความเป็นจริง ตรงกับเครื่องมือที่ต้องการจะวัด และสามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อแก้ไขปรับปรุงตัวนักเรียน และวิธีการสอนของครูได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ สุกวงค์ศรี เกตวิงส์ (2543 : 17 - 32) ได้กล่าวว่า การประเมินมาตรฐานการศึกษาเป็นการประเมินผล เพื่อมุ่งรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา เป็นการประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะ (Competencies) ของผู้เรียนที่เรียนผ่านการเรียนตามหลักสูตรระดับต่างๆมาแล้ว โดยมีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมและตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้อและสมรรถนะคาดหวังจากการเรียนรู้อตามหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้ จะเป็นตัวบรรชนีสำหรับแสดงคุณภาพของหลักสูตรหนังสือเรียนและกิจกรรมการเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสอน ว่าทำให้ผู้เรียนได้เกิดสมรรถนะในด้านใดบ้าง หรือมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์เพียงใดหรือมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์เพียงใด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ตามลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมา มีส่วนร่วมในการรายงานสรุปผลการเรียนของนักเรียนประจำปี และมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อการประเมินผลผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินผลตามสภาพจริง เป็นวิธีการที่สามารถค้นคว้าหาความสามารถ และความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ (2539 : 7) กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริงจะมีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย กล่าวคือ เนื้อหาที่จะสอนจะต้องสอดคล้องกับสภาพจริง การเรียนการสอนเป็นไปตามสภาพจริง รวมทั้งวิธีการใช้เครื่องมือประเมินต้อง สอดคล้องกับสภาพจริง และสอดคล้องกับ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539 : 9) จุดประสงค์สำคัญ กระบวนการประเมินจากสภาพจริงก็คือ การแสวงหาข้อมูลการแสดงออกของนักเรียนตลอดเวลา เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาการเรียนรู้อะไรและเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลที่จะพัฒนาการเรียนการสอนและหลักสูตร ดังนั้นควรจะต้องมีการวางแผน กรอบ ตารางการใช้เครื่องมือ และกระบวนการประเมินตลอดภาคเรียน

ส่วนการมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการติดตามผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประเมินการเรียนรู้เป็นกระบวนการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำ ไม่ใช่เป็นการรับฟังแค่ผลการเรียนของนักเรียนเพียงอย่างเดียว เช่นเดียวกับ วัฒนพร ระวังทุกข์ (2542 : 53) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียน การประเมินลักษณะนี้ จะมีประสิทธิภาพเมื่อประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนในสภาพที่เป็นจริง วิธีที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แบบทดสอบความสามารถจริง รายงานตนเองและแฟ้มสะสมงาน(Portfolio)

5.8.1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 2 จากทั้งหมด 4 ด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเริ่มจากการมองที่ความสามารถของตนเองและครอบครัวก่อนว่าเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน แล้วจึงเข้าไปให้ความช่วยเหลือในด้านนั้นๆและจะเพิ่มมากขึ้นตามกำลังความสามารถ หลักการนี้ สอดคล้องกับความคิดของ ชวน หลีกภัย (2527 : 22) นายกรัฐมนตรี เมื่อสมัยดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า ในตำบลหนึ่ง จะมีโรงเรียนประถมศึกษาถึง 5 โรงเรียน และทุกๆ หมู่บ้านจะมีโรงเรียนประถมศึกษา 1 โรงเรียน เรามีบุคลากรที่มีความสามารถ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สรวนไวสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และมีความรู้กระจายอยู่ตามท้องถิ่นมากกว่าส่วนราชการอื่น ดังนั้น ถ้าได้ใช้ทรัพยากรทั้งอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ และบุคลากรที่มีอยู่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชน มั่นใจว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจะทำให้การพัฒนาชุมชนซึ่งเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 301) ได้ให้ความหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนว่า หมายถึง การเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชนเท่าที่โรงเรียนมีความสามารถและอยู่ในวิสัยที่ตนที่เป็นไปได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ อีก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรม ของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียน และมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรสำหรับการเรียนการสอนตามความสามารถทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เป็นการเปิดโอกาสเชิญชวน หรือหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้ามาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะกระทำได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 27) ในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพเป็นที่พึงปรารถนาของชุมชนนั้น โรงเรียนจะ ต้องเลือกวิธีการดำเนินการที่เหมาะสมทุกวิถีทางในการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์การ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสามารถทำให้ประชาชนตระหนักในความรับผิดชอบตามบทบาทของตนต่อโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับบรรณาคม (ภักดีพิพัฒน์. 2533 : 7) เสนอว่า การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน คือ กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เพื่อเป็นการร่วมมือสนับสนุนในกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น งานประเพณีต่างๆ การนันทนาการ การกีฬา เป็นต้น การติดต่อและการร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนทำนองนี้ ประชาชนจะมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน มีความรู้สึกว่าเป็นของประชาชนและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เมื่อมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ก็ย่อมยินดีที่จะร่วมมือกับโรงเรียนทุกเมื่อในโอกาสต่อไป การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน สามารถทำได้ด้วยการติดต่อหรือร่วมกิจกรรมกับชุมชน สำหรับ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2547 : 302) ได้รวบรวมกิจกรรมการ เข้าร่วมกับชุมชนไว้เป็นหมวดหมู่ โดยย้ำว่าการจัดการควรดำเนินการไปให้เหมาะสมกับสถานการณ์ กิจกรรมดังกล่าวมีดังนี้ (1) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ให้คำนึงถึงความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชุมชน (2) กิจกรรมพัฒนาชุมชน นำความเจริญมาสู่หมู่บ้านของตน โรงเรียนสามารถนำความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (3) กิจกรรมประเพณีวัฒนธรรม เมื่อมีการจัดงานเกี่ยวกับเทศกาล ประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นพื้นเมือง โรงเรียนควร มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ เป็นต้นว่า การเข้าร่วมขบวนแห่ ร่วมประกวด ร่วมประดิษฐ์ หรือจัดดอกไม้ (4) กิจกรรมกีฬาในชุมชน กิจกรรมนี้จะเสริมสร้างพลังสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันได้ดี (5) กิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และประเพณี (6) กิจกรรมสุขภาพอนามัย ทางโรงเรียนและเจ้าหน้าที่อนามัย สามารถประสานงานให้ความร่วมมือกับชุมชน ในเรื่องบริการ ให้คำแนะนำและตรวจรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(7) กิจกรรมบริการ โรงเรียนควรจะให้ความเอื้อเฟื้อร่วมกับชุมชน เป็นต้นว่า การให้ยืมโต๊ะ เก้าอี้ หรือ สนามโรงเรียนในการจัดงานบางอย่าง ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของโรงเรียน

ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมชาวปัญญาของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยที่มีความเชื่อมั่นในระบบการศึกษา โรงเรียนและครูว่าสามารถสอนลูกของตนได้ดีกว่า ด้วยความเชื่อมั่นที่เกิดจากความไม่รู้ก็ตาม แต่สิ่งที่พ่อแม่ถือเป็นผลสำเร็จของระบบการศึกษา คือ ความสามารถในการอ่าน เขียนและคิดเลขได้ถูกต้องตั้งแต่วัยอนุบาลก็ถือเป็นจุดคุ้มทุนที่ได้ส่งลูกเข้าเรียน ทำให้เกิดความคาดหวังต่อโรงเรียนในลักษณะดังกล่าว โดยขาดการมองมิติอื่นๆ ของการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ก็คือ ครูและผู้ปกครองมีบทบาทเกี่ยวกับชีวิตของเด็กแบบแยกส่วน หลายสิ่งหลายอย่าง ที่เด็กเรียนรู้และอยากรู้จากโรงเรียน เด็กไม่ได้นำไปใช้ที่บ้านหรือพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกที่บ้าน และที่โรงเรียนแตกต่างกัน ส่งผลต่อการพัฒนาการและบุคลิกภาพของเด็กที่ไม่ต่อเนื่องโดยปราศจากข้อสงสัย ซึ่งสอดคล้องกับ ชีววุฒิ ประทุมทรัพย์ และคนอื่นๆ (2530 : 120) เห็นว่า การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ควรจัดให้มีคณะกรรมการโรงเรียนขึ้น ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนครูอาจารย์และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนร่วมกันทำงานและประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาความเป็นอยู่ของนักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน การส่งเสริมการทำกรบ้าน การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร การตกแต่งอาคารสถานที่ให้เหมาะสมและการพิจารณาแก้ปัญหาต่างๆของนักเรียน ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนที่คณะกรรมการเห็นสมควรพิจารณาร่วมกัน

5.8.1.3 ด้านการวางแผนการเรียนรู้อ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอน ด้านการวางแผนการเรียนรู้อ ภาพรวมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 3 จากทั้งหมด 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองคิดว่า การวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การเลือกวิธีสอน และสื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลให้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งผลให้การ เรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2533 : 34 – 38) ได้กล่าวถึงการเตรียมการสอนว่า การเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ อีก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนจัดหางบประมาณ แร่งงานและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน มีส่วนร่วมช่วยหาทุนส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้เรียนใน โรงเรียน และมีส่วนร่วมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรกับโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การ เตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และการที่จะทำสิ่งใดประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือแนวทางที่วางไว้ ควรมีทุนหรืองบประมาณในการสนับสนุนเพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2533 : 34 – 38) ได้กล่าวถึง การเตรียมการสอนว่า การเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน 7 ประการ ดังนี้ (1) การกำหนดจุดหมายของการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน (2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน (3) การเลือกวิธีการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับจุดหมาย ด้านความรู้และการปฏิบัติงาน (4) การกำหนดบทบาทความรับผิดชอบและกิจกรรมสำหรับบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน (5) การคำนึงถึงวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงความหลากหลายที่จะให้สัมฤทธิ์ผล ความเหมาะสมของสื่อ หรือกิจกรรมการผลิตสื่อ โดยเฉพาะประสบการณ์การเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่มีอยู่เดิม (6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนดำเนินไปด้วยความราบรื่นได้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการวางแผนอย่างดี การทำงานเป็นทีม การจัดองค์กรและการสนับสนุนทางการเงิน (7) การประเมินผลและการปรับปรุงแผน เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องในวิธีการจัดระบบของการศึกษา เมื่อการเรียนการสอนได้เสร็จสมบูรณ์แล้ว การประเมินผลก็เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ส่วนการมีส่วนร่วมวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างชัดเจนในการร่วมกันวางแผนพัฒนาโครงการต่างๆ ทางวิชาการ ผู้ที่เป็นผู้นำในการปฏิบัติคือผู้บริหารการศึกษา ในการตัดสินใจโดยตรงว่าสถานศึกษาควรจะดำเนินการไปในทิศทางใด ประกอบกับผู้ปกครองยังขาดความรู้ ความสามารถและความเข้าใจในกระบวนการจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นความเข้าใจและร่วมมือกันทางการศึกษาที่มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียน วิธีการที่จะนำไปสู่การร่วมมือของผู้ปกครองที่สำเร็จได้ ต้องเกิดจากการประสานงานและการสนับสนุนงานระหว่างครูและการบริหารของโรงเรียน ที่จะทำให้ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนสำเร็จได้ การเรียนการสอนจะสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จะต้องเตรียมการสอน ซึ่ง (กรมวิชาการ. 2526 : 66-69) ได้แบ่งการเตรียมการสอน เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้ (1) การเตรียมการสอนระยะยาว เป็นการศึกษาความเข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้รู้ว่าจะสอนอะไร จะสอนทำไม จะสอนเด็กให้มีลักษณะใด กระทำได้โดยการรับการอบรมจากครูใหญ่ วิทยากรศึกษานิเทศก์ และตัวครู ศึกษาเอกสารอื่นๆ เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน ตลอดจนงานการเรียนอื่นๆ และศึกษาวิธีการวัดผลและประเมินผล ตลอดจนการใช้แบบฟอร์มต่างๆ ตามหลักสูตร (2) การเตรียมตัวระยะสั้นเป็นการเตรียมการสอนในแต่ละวันที่กำหนดไว้ในตารางสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.8.1.4 ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 4 จากทั้งหมด 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองไม่มั่นใจในการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษา หลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้และเกณฑ์ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะขาดความรู้ เข้าใจในกระบวนการจัดการศึกษา และหากการสื่อสารไม่ชัดเจนก็สามารถสร้างความสับสนและไม่มั่นใจที่จะร่วมในกิจกรรม โรงเรียนจำเป็นต้องเลือกวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับเนื้อหาเป็นประเด็นสำคัญและส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองได้เช่นกันควรเริ่มตั้งแต่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน การวางแผนจนถึงการลงมือปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลการเรียนรู้ ต้องมีการปรึกษาหารือร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ ศุภางค์ศรี เกตวิงศ์ (2543 : 17 - 32) ได้กล่าวว่า การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆตลอดจนช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่างๆที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อยตามลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน มีส่วนร่วมเสนอแนะหรือให้ข้อคิดเห็นการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการจัดปัจจัยความพร้อมด้านต่างๆ ให้สถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองสนใจกระบวนการเรียนการสอน การวางแผนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่าปัจจัยนำเข้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภางค์ศรี เกตวิงศ์ (2543 : 17-32) ได้กล่าวว่า มาตรฐานกระบวนการ เป็นการประเมินที่ไม่สนใจว่าผลลัพธ์เป็นอย่างไร สนใจว่ากระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างไร และมีความเชื่อมั่นว่ากระบวนการจัดการศึกษาผลลัพธ์ก็ย่อมจะดีไปด้วย

ส่วนการมีส่วนร่วมกำกับตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองมีความรู้และเข้าใจว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดีย่อมส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนดีเช่นกัน แต่ตามหลักการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 9) การประเมินจากสภาพจริงก็คือ การแสวงหาข้อมูลการแสดงผลของนักเรียนตลอดเวลา เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาการเรียนรู้และเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลที่จะพัฒนาการเรียนการสอนและหลักสูตร ดังนั้นควรจะต้องมีการวางแผน กรอบ ตารางการใช้เครื่องมือ และกระบวนการประเมินผลตลอดภาคเรียน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.8.2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียนในภาพรวม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน พิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมทุกด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในปัจจุบันจึงมีเอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษาประเภทสามัญศึกษาทุกระดับ การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่รัฐและเอกชนร่วมกันจัดการสถิติการศึกษาเอกชนในปีการศึกษา 2542 สำนักงานการศึกษาเอกชน ได้แสดงผลการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาว่ามีเอกชนมาลงทุนจัดการศึกษาระดับนี้ รวม 40 โรงเรียน แบ่งเป็นกรุงเทพมหานคร 3 โรงเรียนและส่วนภูมิภาค 37 โรงเรียน ทั้งๆ ที่เป็นการศึกษาภาคบังคับ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับก่อนประถมศึกษาแล้วเอกชนจะเข้ามาลงทุนจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาน้อยกว่าแต่การที่เอกชนยังมีการลงทุนในการศึกษาระดับนี้ แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเอกชนยังคงเป็นทางเลือกหนึ่งของสังคม และจากสถิติการศึกษาเอกชนในปีการศึกษา 2542 สำนักงานการศึกษาเอกชน ได้แสดงผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาว่าเอกชนไม่ได้มีการมาลงทุนจัดการศึกษาระดับนี้เพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะรัฐได้ขยายการจัดการศึกษาระดับนี้มากขึ้นหรืออาจเป็นเพราะการศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาที่มีการลงทุนมาก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ (กรมวิชาการ. 2540 : 38-44) กล่าวว่า หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 มีเนื้อหาและแนวคิดที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมในห้องเรียน โดยที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้ ซึ่งเป็นช่วงวัยแห่งการพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและจริยธรรม ด้วยเหตุนี้ผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) จึงมีความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนมากกว่าผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) และอีกหนึ่งสาเหตุที่ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนน้อย เพราะ คิดว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความแตกต่างจากวัยอื่นๆ ลักษณะที่สำคัญได้แก่ เป็นวัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงการแสดงอารมณ์รุนแรงมาก ความไม่มั่นใจในตนเอง การเปลี่ยนแปลงทางกาย ความสนใจในแบบและค่านิยมเปลี่ยนไป เป็นวัยที่ต้องการเตรียมตัวสำหรับอาชีพ (จรรยา ทองถาวร. 2530 : 263) ผู้ปกครองเข้าใจว่าเด็กวัยรุ่นต้องการความเป็นอิสระ ผู้ปกครองจึงไม่อยากจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับภาระเรียนของนักเรียนมากนัก

5.8.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

5.8.3.1 ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้อำนาจผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอน ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ ภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความ ต้องการมีส่วนร่วมทุกข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันนี้มาตรฐานโรงเรียนยังถูกกำหนดให้เป็นเป้าหมายหลักของ ระบบการประกันคุณภาพของการศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่คุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 115) ในภาพรวมของประเทศ พบว่า ประสิทธิภาพทางการศึกษายังอยู่ในระดับต่ำ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เห็นความจำเป็นในการแก้ปัญหานี้ จึงได้ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนขึ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับใช้เป็นแนวทางในการดำเนิน งาน การประเมินผล เพื่อนำไปวางแผนและดำเนินการพัฒนางานที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานให้ได้ มาตรฐาน โรงเรียนจึงต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนให้ชัดเจน เหมาะสมกับ สภาพโรงเรียน โดยดำเนินงานในรูปแบบของกรพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ส่วนมาตรฐานการเรียนรู้มัธยมศึกษา มีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน โดยให้มีส่วนร่วมในคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาในระดับชุมชนมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมายและการจัดการทำแผนของ สถานศึกษา การบริหารงบประมาณ และการกำหนดบทบาทของสถานศึกษาเพิ่มเติมเพื่อตอบสนอง การพัฒนาตามเงื่อนไขเฉพาะของชุมชนและสำหรับหน่วยงานราชการมีหน้าที่ให้การสนับสนุนการ ศึกษาในระดับชุมชน โดยมีบทบาทเชื่อมประสานแผนงานและความต้องการของชุมชนกับระดับ นโยบายและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และหลักเกี่ยงการเข้าไปแทรกแซงการตัดสินใจของชุมชน ในการบริหารจัดการสถานศึกษา (วิชิต นันทสุวรรณ และ จันทน์ แรกพินิจ, 2541 :75-76) ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 9 ว่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 8)การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา โดยยึดหลัก ดังนี้ (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันประกัน คุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ และบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย

5.8.3.2 ด้านการวางแผนการเรียนรู้ จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอน ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนร่วมทุกข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนการเรียนรู้ประถมศึกษา เป็นการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนนั้น ต้องเป็นกระบวนการบริหารที่มีการใช้แผน วางแผนแบบมีส่วนร่วม มีเป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและที่สำคัญ คือ มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน โรงเรียนจะต้องดำเนินการสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน จัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนมีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียนและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ จากการพิจารณากระบวนการบริหารข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 61) จึงได้กำหนดมาตรฐานการบริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนการสอนและคุณภาพนักเรียน ส่วนการวางแผนการเรียนรู้มัธยมศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิชาการที่เหมาะสม สอดคล้องกับชุมชนอย่างเป็นกระบวนการ ซึ่งการดำเนินการตามแนวทางด้านนี้ คือ การให้อิสระกับชุมชนในการกำหนดหัวข้อและวิธีการในการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้เกิดความรู้และวิธีการเรียนรู้ที่มาจากประสบการณ์และภูมิปัญญาของชุมชนเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและผ่านการพิสูจน์ในการปฏิบัติการพัฒนาด้านหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาร่วมกับชุมชนพัฒนาความรู้และวิธีการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้เป็นหลักสูตรการศึกษาในระดับที่มีทั้งเนื้อหาความรู้และวิธีการเรียนการสอน ใช้หลักสูตรที่พัฒนาจากความรู้ของชุมชนมีสถานภาพเท่าเทียมกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนหรือหลักสูตรกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 13-16) กล่าวคือ มาตรา 24 (6) บัญญัติไว้ว่า “จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ” ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาร่วมกัน เป็นเหตุให้การศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาที่มีการลงทุนมาก

5.8.3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมทุกข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กิจกรรมการเรียนรู้ประถมศึกษา เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างครบถ้วน รอบด้าน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 43) กล่าวคือ ครูต้องเป็นกัลยาณมิตร รัก เมตตา เอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอน โดยต้องมีการวางแผนการสอนที่น่าข้อมูลทั้งจากหลักสูตรความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง แสวงหาเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ และเรียนรู้ร่วมกัน ครูจัดการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะที่พึงประสงค์ จัดการเรียนการสอน จัดสิ่งแวดล้อม และบรรยายให้นักเรียนเกิดความสุข ความสำเร็จ และได้พัฒนาเด็กตามศักยภาพ ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และประเมินผลการเรียนการสอนทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้มัธยมศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ที่มีความหมายในลักษณะของการ พึ่ง ตนเอง ด้านการศึกษาเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงบประมาณสามารถระดมทุนจากชุมชน และท้องถิ่น ใช้จัดการศึกษาตามความในมาตรา 58 (2) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 29) ว่า

...ให้บุคคล ครอบครัวยุ องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศึกษา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น...

5.8.3.4 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จำนวนผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ภาวรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมี ส่วนร่วมทุกข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประเมินผลการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วม ในการรายงานสรุปผลของนักเรียนประจำปี เพื่อตรวจสอบว่า นักเรียนมีคุณภาพ ได้รับการพัฒนา คุณลักษณะที่เหมาะสมอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ความสามารถ / ทักษะ สุขภาพและจิตที่ดี และ คุณธรรมจริยธรรม จากคุณลักษณะดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 18 – 39) กำหนดมาตรฐานคุณภาพนักเรียน ในระดับประถมศึกษา จำนวน 9 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีความรู้พื้นฐานตามระดับการศึกษา
- มาตรฐานที่ 2 นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษา และความสามารถทางคณิตศาสตร์
- มาตรฐานที่ 3 นักเรียนมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา
- มาตรฐานที่ 5 นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน / งานอาชีพ และสามารถใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 6 นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 7 นักเรียนมีสุขภาพสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานที่ 8 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรฐานที่ 9 นักเรียนเห็นคุณค่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปวัฒนธรรมและภูมิใจในความสำเร็จส่วนการประเมินผลการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนติดตามผลการเรียนของนักเรียนมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะดีได้ต้องมีการสานสัมพันธ์และติดต่อกันทุกๆ ฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2542 : 13) กล่าวว่า การบริหารคุณภาพของสถานศึกษา คือ แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญโดยบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างจริงและมุ่งหมายผลการพัฒนาคนในระยะยาว ด้วยการสร้างคุณค่าให้กับผู้เรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องตลอดจนสถาบันและสังคมโดยส่วนรวม

5.9 ข้อเสนอแนะ

5.9.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะ สำหรับนำผลการวิจัยไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. ควรจัดอบรมผู้ปกครองให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษากับผู้ปกครองแต่ละช่วงชั้น เพื่อช่วยให้การสื่อสารและร่วมมือกันแก้ปัญหาสะดวกและรวดเร็วขึ้น
2. ควรจัดอบรมผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้เกี่ยวข้องับสถานศึกษา โดยสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. ควรมีการประชุมระหว่างผู้ปกครองและครู ในการสรุปและประเมินผลการเรียนของนักเรียนและนำข้อบกพร่องที่พบมาวิเคราะห์ หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

5.9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครองช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3
2. ควรศึกษาบทบาทของบุคลากรในสถานศึกษาต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน
3. ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2539. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. แหล่งการเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ วารสารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กรมวิชาการ. 2539. กระบวนการพัฒนาเพิ่มสะสมงานของนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ. (เอกสารอัดสำเนา).
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2542. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กฤษณี น้ำเพชร. 2521. “วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คะนอง ดนเล็ก. 2535. “ความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อ โรงเรียนและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยม บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรูญ ทองถาวร. 2530. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- จำเริญ ใจสำคัญ. 2542. การปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาตอนต้น ในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวน หลีกภัย. 2527. ข้อคิดจากฯพณฯรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารแนะนำโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชุมชนยากจน ผศ.พช.) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชญญา อภิบาลกุลและถนอมวรรณ อภิบาลกุล. 2542. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของการศึกษาในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาติ มณีศรี. 2528. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปบรรณาคาร.
- ชาญชัย อาจินสมจาร. 2533. การวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ. วิทยาจารย์ปีที่ 83 ฉบับที่ 6 เดือน กรกฎาคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์. 2520. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ไชยยศ เรื่องสุวรรณ 2530. สัมพันธ์หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : พีเค พรินต์ติ้งเฮาส์.
- เฉลิมชัย วาสะศิริ. 2533. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธงชัย ธาราฐ. 2538. “การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ โรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียน ร้อยเอ็ดวิทยาลัย.” ปรินญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรวุฒิ คำรักษ์. 2541. “การศึกษาการมีส่วนร่วมของครู อาจารย์ในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา.” ปรินญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ธีรวุฒิ ประทุมณพรัตน์และคนอื่นๆ. 2540. การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา : เหมการพิมพ์.
- นงรัตน์ ศรีพรหม. 2544. โรงเรียนกับการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชน. วารสารข้าราชการครู : ธันวาคม 2543 – มกราคม 2544. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เนาวรัตน์ ถิขิตวัฒน์เศรษฐ. 2544. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสร้างเพื่อเด็กมิได้สร้างเพื่อใคร. วารสารวิชาการ : ธันวาคม 2544. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บรรณาคม กักตพิพัฒน์. 2533. “การบริการชุมชนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารและกรรมการสภาดำรง ในจังหวัดพะเยา.” ปรินญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2537. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจพร สอนบุญลา. 2538. “ปัญหาการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนสังกัดกรมมัธยมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม.” ปรินญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์และคติก พัฒนพิชัยโชติ. 2528. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เอกสารการสอนวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซท.
- ผ่องศรี สมยา. 2545. การเรียนรู้ตามความสนใจ. วารสารวิชาการ. มีนาคม 2545. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. 2542. ตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารประกอบคำบรรยาย CIPPA MODEL. กรุงเทพฯ. (เอกสารอัดสำเนา).
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2525. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการศึกษากับชีวิตและชุมชน หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- รุ่งทิวา จักรกร. 2536. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนราชินี. 2547. ประวัติของโรงเรียนราชินีและการบริหารงาน. กรุงเทพฯ : โรงเรียนราชินี.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. 2530. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : อาร์ทกราฟฟิค.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. 2541. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. 2542. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอด ที เพรส.
- วัลลภา โล่ห์สุวรรณ. 2537. "การศึกษาค้นคว้าความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการรับบริการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยาเขตการศึกษา." วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิต นันทสุวรรณและจางงศ์ แรกพิณ. 2541. บทบาทของชุมชนกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- วิภา สกฤตเอี่ยม. 2538. "ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่องานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนดวงวิภา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรีวิไล บุญศิริณะ. 2537. พัฒนาการของระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศุภางค์ศรี เกตวิวงศ์. 2543. “การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านมาตรฐานผู้เรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)คณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สัจด์ อุทรานันท์. 2530. การนิเทศการศึกษา : หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มิตรสยาม.
- สัมพันธ์ อุปลา. 2541. “การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนประถม
ศึกษานักงานการประถมศึกษา อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น.” วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมชาย สุขชาติ. 2523. การใช้เวลาในการบริการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต
การศึกษา 11. กรุงเทพฯ. (เอกสารอัครดำเนิน).
- สุพิชญา ชีระกุล. 2539. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน. ภาควิชาบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภาพ จันทรมณี. 2536. “การมีส่วนร่วมของบุคคลากรในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ปัตตานี.
- สุกรณ์ ศรีพหล. 2536. โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน. เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับ
ชุมชน หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมนธิราช.
- สุเทพ ตะไก่อแก้ว. 2542. “การบริหารจัดการในการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียน
การสอนเพื่อพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุดรธานี.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษ
ามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535. คู่มือการพัฒนาศึกษานิเทศก์ .
กรุงเทพฯ : พี เอ ลีฟวิง.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538. การบริหารอาคาร สถานที่ การบริหาร
งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่ม 7.
กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2539. ศูนย์วิชาการกับการพัฒนาคุณภาพ
การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 8. กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา
คณะกรรมการโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541. มาตรฐานโรงเรียนพุทธศักราช 2541.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544. คู่มือการส่งเสริมการลงทุนการศึกษาเอกชน
ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544. คู่มือการส่งเสริมการลงทุนการศึกษาเอกชน
ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- เสาวนีย์ เสนาสุ. 2539. การศึกษาชุมชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรสา ปราชญ์นคร. 2535. หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- อัปสรศรี ปอดคเปลี่ยว. 2533. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2535. หลักการสอน. ม.ป.ท.
- อุทัย ชรรมเตโช. 2541. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจ้าพระยาการพิมพ์.
- Ken Kamp และ ยาวดี วิบูลย์ศรี. 2540. รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Clinton, Craff Rickie. 1988. *Community Attitudes Toward Educational and Levels of
Participation in School Affairs*. Dissertation Abstracts Internation. May.
New York : Willey.
- Cradler, John. 1991. *Authentic Assesment : Finding the Ring Tool*. Education Leadership.
October. New Jersey : Prentice-Hall.
- Crowe, A.H. 2000. *Connecting Parent and Schools : An Ecological Construction of
Parent Involvement in Their Children's Education*. University of Kentucky.
- Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. 1970. *Educational and Psychological Measurement*.
Texas.
- Smit, G.L. 2000. *Parent involvementy and Specific Learning Disabilities*. University of
California. Riverside.
- Thigpin, Coral G. 1981. *A Comparative Study of the Community Service Function of
Community Colleges and Community Schools in Tenessee*. Dissertation
Abstracts International. February. Albany : Della Publishers.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนราชินี

.....

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนราชินี เป็นผู้ตอบ
 2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี เพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
 3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 4 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี จำนวน 26 ข้อ
 - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด
 4. โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อคำถามและโปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงตามความคิดเห็นและการปฏิบัติของท่านเพื่อให้การวิจัยนี้มีผลสรุปที่เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาจะไม่มีผลกระทบต่อผู้หนึ่งผู้ใด ขอให้ท่านตอบอย่างอิสระ
- ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง มา ณ โอกาสนี้ด้วย คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง

นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารอาชีวศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามสภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. อาชีพของผู้ปกครอง จำแนกเป็น
 - () รับราชการ
 - () ธุรกิจส่วนตัว
 - () รับจ้าง
2. อายุผู้ปกครอง จำแนกเป็น
 - () ต่ำกว่า 30 ปี
 - () 30-39 ปี
 - () 40-49 ปี
 - () 50 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำแนกเป็น
 - () ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - () ปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
4. ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้น จำแนกเป็น
 - () ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)
 - () ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนการสอน
ของโรงเรียนราชินี

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่าท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามรายการ
ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

แบ่งเป็น 5 ระดับคือ

- 5 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ท่านต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ 1. มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน 2. มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการจัดปัจจัยความพร้อม ด้านต่างๆ ให้สถานศึกษา 3. มีส่วนร่วมเมื่อจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน 4. มีส่วนร่วมเสนอแนะหรือให้ข้อคิดเห็น การพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา 5. มีส่วนร่วมกำกับ ตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียน					
การวางแผนการเรียนรู้ 1. มีส่วนร่วมวางแผนกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ทางวิชาการเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน 2. มีส่วนร่วมวางแผน จัดระบบและพัฒนาการจัด การเรียนการสอนของโรงเรียน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่านต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
3. มีส่วนร่วมวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
4. มีส่วนร่วมวางแผนวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้เกิดผลที่ดีและเหมาะสมกับนักเรียน					
5. มีส่วนร่วมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรกับโรงเรียน					
6. มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนจัดหางบประมาณ แร่งงาน และอุปกรณ์ต่างๆเพื่อพัฒนาโรงเรียน					
7. มีส่วนร่วมช่วยหาทุนส่งเสริมการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน					
กิจกรรมการเรียนรู้					
1. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร					
2. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมเชาว์ปัญญาของนักเรียน					
3. มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโรงเรียน					
4. มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรสำหรับการเรียนการสอนตามความสามารถ					
5. มีส่วนร่วมในการแนะแนวการศึกษาต่อและแนะแนวอาชีพ					
6. มีส่วนร่วมในการจัดสอนพิเศษหรือการสอนซ่อมเสริมให้แก่แก่นักเรียนในโรงเรียน					
7. มีส่วนร่วมในการอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ให้แก่โรงเรียนในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน					
8. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่านต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
การประเมินผลการเรียนรู้ 1. มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการติดตามผลการเรียน ของนักเรียน 2. มีส่วนร่วมรายงานผลการวัดและประเมินผลการเรียน ของนักเรียนอย่างตรงไปตรงมา 3. มีส่วนร่วมในการรายงานสรุปผลการเรียนของนักเรียน ประจำปี 4. มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อการประเมินผลนักเรียน 5. มีส่วนร่วมประชุมอย่างเป็นทางการในลักษณะของการ ประเมินผลของโรงเรียน 6. มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนา นักเรียน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน
 ของโรงเรียนราชินี ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การวางแผนการเรียนรู้

3. กิจกรรมการเรียนรู้

4. การประเมินผลการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 19๘ /2545

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ

เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.ณรงค์

พิมสาร

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.อารมณี

จินดาพันธ์

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.รวีวรรณ

ชินะตระกูล

ประธานกรรมการ

ดร.ณรงค์

พิมสาร

กรรมการ

ดร.อรุณรัตน์

จินดาพันธ์

กรรมการ

ดร.มาลัย

จิรวัดนเกษศ์

กรรมการ

ผศ.ดร.เนาวรัตน์

วิไลชนม์

กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. 2545

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ของหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้
ดำเนินการดังนี้

นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธ์ รหัสประจำตัว 43064125 ให้ทำวิทยา
นิพนธ์เรื่อง "ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี
(PARENT'S PARTICIPATION IN EDUCATION PLAN MANAGEMENT OF RAJINI
SCHOOL)" โดยมี ดร.ณรงค์ พิมพ์สาร เป็นออกฉกรรยผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.อารมณ
จินดาพันธ์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2545

ทั้งนี้ให้นักศึกษาดำเนินการเตรียมวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 5 กันยายน พ.ศ.2545

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ ชันเงิน)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง ขอเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ตามประกาศ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ลงวันที่ 5 กันยายน 2545 ได้ประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติของ นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธ์ โดยมี ดร.ณรงค์ พิมลสาร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.อารมณ จินดาพันธ์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม นั้น

บัดนี้ บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอเปลี่ยนแปลง อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ จาก ดร.ณรงค์ พิมลสาร เป็น รศ.ดร.รวิวรรณ สันตะระกุล และ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมจาก ดร.อารมณ จินดาพันธ์ เป็น ผศ.ดร.เนกวิรัตน์ วิไลชนม์

ประกาศ ณ วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ.2546

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ ชันเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ขอเพิ่มเติมอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ตามประกาศ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2546 ได้ประกาศเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ของนางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์ โดยมี รศ.ดร.วิวิรรณ ชินะตระกูล เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม นั้น

บัดนี้ บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอเพิ่มเติมอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม คือ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. 2547

(รองศาสตราจารย์ ร้อยเอกวีระเชษฐ์ ชันเงิน)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 2459

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

4 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์อรรถเกียรติ ทองเพิ่ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จะทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี "

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังกล่าวที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและ
เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์
มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่าง
ยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร: 326-4325 ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานทะเบียน โทร. 3692

ที่ ศธ 0524.04/ 2459

วันที่ 4 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

ด้วย นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี" คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่
แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ
นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยจำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีและขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 2459

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

4 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวพนมวรรณ แก้วผ่อง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี"

คณะกรรมการอุดมศึกษาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามดังแนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / 2459

คณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

4 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาววัชรภรณ์ สอนองกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี"

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเบ็ดหากุล้างและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร 326-4325 ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04 / ๒๙ ๕๙

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการ โรงเรียนราชินี (หม่อมหลวงประทีปทิพย์ นาครทรรพ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จะทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคุ้มค่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี”
และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2545 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
จึงขอความอนุเคราะห์ทำขั้โปรดอนุญาตให้ นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์ ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้
นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร: 7373000 ต่อ 3692

ไม่วารณิได้ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร: 3264325

ที่ ศธ 0524.04 / ๙๗ ๕๙

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

7 มิถุนายน 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนราชินี (นางเรืองศิริ สิงหเดช)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จะทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี”
และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2545 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
จึงขอกความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธ์ ทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลั่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3264325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ค1 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

ด้านการกำหนด เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้	ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (n = 260)		ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (n = 258)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน	4.40	0.49	2.74	0.93	25.22*	.000
2. มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการจัดปัจจัยความพร้อมด้านต่างๆ ให้สถานศึกษา	4.44	0.49	2.74	0.93	25.77*	.000
3. มีส่วนร่วมมือจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน	4.61	0.48	2.73	0.95	28.21*	.000
4. มีส่วนร่วมเสนอแนะหรือให้ข้อคิดเห็นการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.50	0.50	2.81	0.98	24.56*	.000
5. มีส่วนร่วมกำกับตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.27	0.45	2.85	1.01	20.39*	.000
รวม	4.44	0.20	2.77	0.94	27.62*	.000

* p < 0.05

จากตารางที่ ค1 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมทุกข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ตารางที่ ค2 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านการวางแผนการเรียนรู้ จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

ด้านการวางแผนการเรียนรู้	ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (n = 260)		ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (n = 258)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีส่วนร่วมวางแผนกับคณะกรรมการเกี่ยวกับโครงการต่างๆทางวิชาการเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน	4.19	0.39	2.76	0.96	22.09*	.000
2. มีส่วนร่วมวางแผนจัดระบบและพัฒนากิจการเรียนการสอนของโรงเรียน	4.22	0.41	2.75	0.96	22.57*	.000
3. มีส่วนร่วมวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.23	0.42	2.76	0.91	23.63*	.000
4. มีส่วนร่วมวางแผนวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้เกิดผลที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียน	4.38	0.48	2.71	0.91	25.93*	.000
5. มีส่วนร่วมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรกับโรงเรียน	4.57	0.49	2.69	0.94	28.28*	.000
6. มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนจัดทำงบประมาณและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียน	4.57	0.49	3.32	1.07	17.05*	.000
7. มีส่วนร่วมช่วยหาทุนส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้เรียนในโรงเรียน	4.27	0.44	3.39	1.10	11.85*	.000
รวม	4.34	0.16	2.91	0.94	24.08*	.000

* $p < 0.05$

จากตารางที่ ค2 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการเรียนรู้ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมทุกข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ค3 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนราชินี ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้น ของนักเรียน

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (n = 260)		ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (n = 258)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.53	0.50	2.81	0.88	27.23*	.000
2. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมความรู้ปัญญาของนักเรียน	4.63	0.48	2.78	0.90	28.95*	.000
3. มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของ โรงเรียน	4.68	0.46	3.35	1.00	19.21*	.000
4. มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรสำหรับการ เรียนการสอนตามความสามารถ	4.38	0.51	3.15	1.06	16.81*	.000
5. มีส่วนร่วมในการแนะแนวการศึกษาต่อและ แนะแนวอาชีพ	4.41	0.50	3.10	1.02	18.38*	.000
6. มีส่วนร่วมในการจัดสอนพิเศษหรือ การสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กเรียนใน โรงเรียน	4.40	0.49	2.33	0.72	38.00*	.000
7. มีส่วนร่วมในการอำนวยความสะดวกด้าน สถานที่ให้แก่โรงเรียนในการส่งเสริม กิจกรรมการเรียนการสอน	4.70	0.46	2.40	1.06	31.73*	.000
8. มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในการพัฒนา สุขภาพของนักเรียน	4.27	0.45	3.31	0.96	14.53*	.000
รวม	4.50	0.13	2.90	0.81	31.17*	.000

* p < 0.05

จากตารางที่ ค3 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมทุกข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๓๔ แสดงการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนราชินี ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกผู้ปกครองตามระดับชั้นของนักเรียน

ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 (n = 260)		ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (n = 258)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการ ติดตาม ผลการเรียนรู้ของนักเรียน	4.26	0.44	3.45	0.98	12.12*	.000
2. มีส่วนร่วมรายงานผลการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมา	4.49	0.50	3.43	1.00	15.16*	.000
3. มีส่วนร่วมในการรายงานสรุปผลการเรียน ของนักเรียนประจำปี	4.55	0.49	3.34	1.09	16.14*	.000
4. มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเพื่อการ ประเมินผลผู้เรียน	4.51	0.50	3.37	1.05	15.68*	.000
5. มีส่วนร่วมประชุมอย่างเป็นทางการใน ลักษณะของการประเมินผลของโรงเรียน	4.46	0.49	3.33	1.09	15.12*	.000
6. มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้ ในการพัฒนาผู้เรียน	4.33	0.47	3.43	1.01	13.03*	.000
รวม	4.43	0.46	3.38	1.02	16.15*	.000

* $p < 0.05$

จากตารางที่ ๓๔ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนราชินี ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ คาปรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมทุกข้อพบว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวศิริลักษณ์ วงษ์พรพันธุ์
วัน เดือน ปีเกิด	5 กันยายน 2517
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	49/1/32 ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนราชินี
ตำแหน่ง	ครูฝ่ายการสอน
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2537 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโขติเวช และได้โควตาอันดับ 1 ศึกษาต่อสาขา คหกรรมศาสตร์ศึกษา ที่ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา เกียรตินิยมอันดับ 2 จากศูนย์กลาง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2547 สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้